

การศึกษาความสัมพันธ์คานานิคอระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปริญญานิพนธ์
ของ
อังคนานุช บุญผดุง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
เมษายน 2546

การศึกษาความสัมพันธ์ค่านิยมระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ปริญญานิพนธ์
ของ
อังคนานุช บุญผดุง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและสถิติทางการศึกษา
เมษายน 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์คานานิคอระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทคัดย่อ
ของ
อังคนานุช บุญผดุง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
เมษายน 2546

อังคนานุช บุญผดุง. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์คานานิคอลระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา).

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :

รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ, อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์คานานิคอลระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และศึกษาน้ำหนักความสำคัญคานานิคอลของปัจจัยบางประการตัวใดบ้างที่ส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองในแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 650 คน ซึ่งเลือกมาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น มีขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นและห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรม-การสอนของครู การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคมและการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์คานานิคอลระหว่าง ชุดตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคมและการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ได้ค่าสหสัมพันธ์คานานิคอล 3 ชุด มีค่าเท่ากับ 0.696, 0.304 และ 0.161 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสามค่า

2. คำน้ำหนักความสำคัญคานานิคอลระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองทั้งสามชุดนั้นพบว่า ในชุดแรกความสัมพันธ์เกิดจากชุดตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ส่วนในชุดที่สองมีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามเป็นไปในสองแบบ โดยแบบที่หนึ่ง ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเองส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา แบบที่สองปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสังคม และในชุดที่สามมีปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

A STUDY OF CANONIC CORRELATION BETWEEN SOME FACTORS AND
SELF – CONCEPT OF MATHAYOMSUKSA I STUDENTS

AN ABSTRACT
BY
AUNGKANANOOT BOONPHADUNG

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Research and Statistics
At Srinakharinwirot University
April 2003

Aungkananoot Boonphadung. (2003). *A Study of Canonical correlation between Some factors and Self – Concept of Mathayomsuksa I Students*. Master Thesis, M.Ed.

(Education Research and Statistics). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Aungkana Saiyos, Mr.Chawalit Ruayajin.

The purposes of this research were to study of canonical correlation between some factors with self – concept , and to study the canonical weights of some factors that relatively contribute to self – concept. The stratified random sampling was used to selected 650 Mathayomsuksa I students of academic year 2002 in Department of General Education in Nonthaburi province. The instruments for this study were questionnaires asking about the three – types of child rearing practice : democratic, autocratic, laisses – faire , self - confidence, relationship with friends, perception of teachers 's teaching behavior, intellectual self – concept , social self – concept , and physical self – concept .

The result were as follow :

1. The canonical correlation between three – types of child rearing practice : democratic, autocratic, laisses – faire , self - confidence, relationship with friends, perception of teachers 's teaching behavior, intellectual self – concept , social self – concept , and physical self – concept had 3 functions were equal to 0.696, 0.304 and 0.161 respectively. All of canonical functions were statistically significant at .01 level .

2. The canonical weights for three – types of child rearing practice : democratic, autocratic, laisses – faire , self - confidence, relationship with friends, perception of teachers 's teaching behavior, intellectual self – concept , social self – concept , and physical self – concept . There were 3 sets of canonical function . The finding of the first canonical function was that the canonical weight for two types of child rearing practice : democratic and autocratic, child treatment approach, self - confidence, relationship with friends, perception of teachers 's teaching behavior relatively contribute to intellectual self – concept , social self – concept , and physical self – concept . The second canonical function had 2 types canonical weight. The first type was that the canonical weight for self – confidence relatively contribute to intellectual self – concept. The second type was that the canonical weight for relationship with friends and perception of teachers 's teaching behavior relatively contribute to social self – concept. The third canonical function was that the canonical weight for child rearing practice of autocratic and perception of teachers 's teaching behavior relatively contribute to physical self – concept.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะได้รับความกรุณาเอาใจใส่ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ อาจารย์ ขวลิต รวยอาจิน และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิคม ตั้งคะพิภพ และรองศาสตราจารย์ วัณญา วิศาลาภรณ์ ที่ให้คำแนะนำ ทำให้ปริญญานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ สงวน สุทธิเลิศอรุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารี เกิดคำ ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์ อาจารย์เพ็ญศรี สว่างเนตร และอาจารย์ สุทธิพงศ์ บุญผดุง สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาใน จังหวัดนนทบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์จัดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ในการดำเนินการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้รับการช่วยเหลือจาก อาจารย์สนอง ตรงเที่ยง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครองโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ จังหวัดนนทบุรี ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อพิจิตร – คุณแม่ลำลี อารามฐกร และคุณพ่อณรงค์ – คุณแม่สุรีย์ บุญผดุง ที่ให้กำลังใจด้วยความห่วงใย ให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

อังคนานุช บุญผดุง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การรู้จักตนเอง.....	8
ความหมายของการรู้จักตนเอง.....	8
ลักษณะของการรู้จักตนเอง.....	12
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักตนเอง.....	13
การวัดการรู้จักตนเอง.....	19
ปัจจัยที่ศึกษา.....	21
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย.....	21
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย.....	23
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน.....	26
ความเชื่อมั่นในตนเอง.....	28
สัมพันธภาพกับเพื่อน.....	34
การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู.....	36
การศึกษาความสัมพันธ์เชิงคาโนนิกอล.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	44
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	46
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	46
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3(ต่อ) การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	69
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	70
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	88
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	131

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	45
2	ค่าสถิติพื้นฐานของการวัดปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเอง.....	59
3	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเอง.....	60
4	ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอระหว่างชุดตัวแปรอิสระกับชุดตัวแปรตาม.....	61
5	ค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิกอระหว่างชุดตัวแปรอิสระกับชุดตัวแปรตาม.....	62
6	ชุดตัวแปรอิสระซึ่งส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตาม.....	64
7	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู.....	86
8	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง.....	87
9	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน.....	87
10	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู.....	88
11	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา....	88
12	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสังคม.....	89
13	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย.....	89
14	ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัด การอบรมเลี้ยงดู จากครอบครัว (ที่ใช้ในการวิจัย).....	91
15	ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง (ที่ใช้ในการวิจัย).....	92
16	ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน (ที่ใช้ในการวิจัย).....	92
17	ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรับรู้พฤติกรรม การสอนของครู(ที่ใช้ในการวิจัย).....	93
18	ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเอง ทางด้านสติปัญญา(ที่ใช้ในการวิจัย).....	93
19	ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทาง ด้านสังคม(ที่ใช้ในการวิจัย).....	94
20	ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทาง ด้านร่างกาย(ที่ใช้ในการวิจัย).....	94
21	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว (ที่ใช้ในการทดลองสอบ).....	96
22	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง (ที่ใช้ในการทดลองสอบ).....	97

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน (ที่ใช้ในการทดลองสอบ).....	97
24 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู (ที่ใช้ในการทดลองสอบ).....	98
25 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา (ที่ใช้ในการทดลองสอบ).....	98
26 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสังคม (ที่ใช้ในการทดลองสอบ).....	99
27 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย (ที่ใช้ในการทดลองสอบ).....	99

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างของมโนภาพแห่งตนของไวลี.....	16
2 การจัดลำดับขั้นของมโนภาพแห่งตนของชาวเวลสัน อับเนอร์และสแตนต์.....	18
3 ลำดับขั้นการสร้างแบบสอบถาม.....	48

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ปัจจัยสำคัญที่จะต้องพัฒนามาก็คือการพัฒนาคน ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2544:9) ได้ระบุว่าคนเป็นทรัพยากรของชาติที่มีค่ามหาศาล และมีบทบาทมากที่สุดในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจะต้องมีการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ตลอดจนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับพรณี-ช. เจนจิต (2538:589) กล่าวไว้ว่าการพัฒนาคนจะต้องมีการพัฒนา “คนทั้งตัว” โดยเน้นการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และวิธีการหนึ่งในการพัฒนาคนก็คือ การพัฒนาการรู้จักตนเอง (Self-concept development) ดังนั้นนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความสำคัญต่อการรู้จักตนเอง ดังเช่น แอทกินสัน (Atkinson.1970 :12) ได้กล่าวว่า การรู้จักตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของประสิทธิภาพของคนที่มีการพัฒนาประเทศ เฮอร์ล็อก (Hurlock.1974:34) กล่าวว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญคือ การรู้จักตนเอง (Self-concept) และการรู้จักตนเองมีบทบาทสำคัญในการชี้นำพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนั้นบุคคลที่มีการรู้จักตนเองต่างกันจะมีพฤติกรรมที่ต่างกันไป และลาซารัส (พรณี ชู เจนจิต. 2533 : 182 ; อ้างอิงจากLazarus.1963 : 61) ได้กล่าวว่า การรู้จักตนเอง (Self-concept) จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลและทำให้บุคคลเข้าใจตนเอง บุคคลจะแสดงพฤติกรรมไปตามที่คิดว่าตนเองเป็น หากบุคคลมีการรู้จักตนเองในเชิงบวกสอดคล้องกับความเป็นจริง บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของตน หากบุคคลมีการรู้จักตนเองในเชิงลบก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม การรู้จักตนเองจึงมีความสำคัญในการพัฒนาคนและเป็นแกนกลางสำคัญในการสร้างบุคลิกภาพ ตลอดจนพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์

เนื่องจากเด็กคืออนาคตของประเทศชาติ จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีคุณลักษณะที่พร้อมจะอำนวยความสะดวกให้สังคม สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ โดยการเตรียมให้พร้อมทั้งร่างกาย และจิตใจ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเข้าใจพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก ทั้งนี้เพราะการรู้สาเหตุและปัจจัยที่ส่งเสริมการแสดงพฤติกรรมในแต่ละด้านจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเข้าใจธรรมชาติของเด็กและสามารถจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการจัดการศึกษาที่ดีจึงควรมุ่งเน้นไปที่การจัดประสบการณ์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคนที่มีคุณภาพ โดยการพยายามสร้างให้เด็กเกิดการรู้จักตนเองในทางบวก (Positive self-concept) นอกจากนี้จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้เพราะว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก บุคลิกภาพ ความสนใจ และความถนัด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของอนาสตาซี (Anastasi.1968:430) ที่พบว่าการศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับความถนัดทางการเรียนของแต่ละบุคคล รวมทั้งองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับสติปัญญาด้วย เช่น สภาพทางสังคม บุคลิกภาพ ความสนใจ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกอันเนื่องมาจากความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อเจตคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนการปรับตัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้นการศึกษาที่

สมบุรณ์จะต้องมุ่งอบรมนักเรียนให้ดีพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ บุคลิกภาพ ตลอดจนพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชวรมูณี (2528 : 118 –121) กล่าวว่าในปัจจุบันสภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาท ทำให้วัฒนธรรมและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมายทั้งในด้านการปรับตัว สุขภาพจิต ตลอดจนพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญชลี หนักแน่น. (2537 : 4) ซึ่งพบว่าจากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของนักเรียนวัยรุ่นไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่าได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่พึงปรารถนาของครูอาจารย์ และผู้ปกครอง มีความเชื่อมั่นในตนเองมากเกินไป กล้าคัดค้านความคิดเห็นของพ่อแม่ ตลอดจนมีการแสดงออกอย่างเสรีเกินขอบเขต และจากงานวิจัยของ รังรอง งามศิริ (2540 : 46) ที่พบว่าถ้าความคาดหวังของเด็กสอดคล้องกัน ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เด็กจะประสบความสำเร็จทั้งชีวิตและสังคม แต่ถ้าเด็กมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ เด็กจะมองตนเองว่าไม่มีความสามารถ การพัฒนาการรู้จักตนเองจะเป็นไปในทางลบมากยิ่งขึ้น

และที่สำคัญในช่วงที่เด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นพัฒนาการของการรู้จักตนเอง (Self-concept) ที่เกิดขึ้นจะแสดงให้เห็นเด่นชัด การที่เด็กมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองอย่างไร จะมีผลต่อพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของเขา เด็กที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับตนในทางบวกก็จะมุ่งหวังที่จะประสบความสำเร็จ มีความรับผิดชอบ มีความสุข และถ้าความคาดหวังของเด็กสอดคล้องกัน ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เด็กจะประสบความสำเร็จทั้งชีวิตและสังคม แต่ถ้าเด็กมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ เด็กจะมองตนเองว่าไม่มีความสามารถ การพัฒนาการรู้จักตนเองจะเป็นไปในทางลบมากยิ่งขึ้น

โดยปกติการรู้จักตนเอง (Self-concept) จะถูกพิจารณาในฐานะตัวแปรทางการศึกษา และงานวิจัยทางการศึกษา ซึ่งพบได้จากงานวิจัยที่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นกำหนดในรูปแบบทางการศึกษาที่ต่างกัน หรือกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาวิจัยแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มที่เป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา แม้กระทั่งกลุ่มเด็กทุพพลภาพไบร์เน (Byrne.1984: 427) แต่งงานวิจัยเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง (Self-concept) มักจะประสบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบทางทฤษฎี และเครื่องมือทางการวัดผล ตลอดจนการวิเคราะห์ทางสถิติที่เหมาะสม ซึ่งจากปัญหาข้างต้นนี้ ชาร์เวลสัน , ฮับเนอร์ และ สแตนตัน (Shavelson , Hubner and Stanton.1976 : 407-441) ได้พัฒนาลำดับขั้น ตลอดจนสร้างรูปแบบหลาย ๆ แบบของการรู้จักตนเอง (Self-concept) โดยสรุปลักษณะ 7 ประการของการรู้จักตนเอง (Self-concept) คือ 1) ความเป็นระบบ (Organized) 2) มีหลายมิติ (Multidimensional) 3) มีลำดับขั้นการเกิด (Hierarchical) 4) มีเสถียรภาพ (Stability) 5) มีการพัฒนา (Development) 6) สามารถประเมินได้ (Evaluative) และ 7) มีความแตกต่างกัน (Differential) นอกจากนี้แฟรนเคน (Franken.1994:443) เชื่อว่า การรู้จักตนเองมีลักษณะคงที่ มีเสถียรภาพ (Stability) เปลี่ยนแปลงได้ยาก มีอิทธิพลและส่งผลต่อแนวทางการแสดงพฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ ทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้เกิด พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล และจากการประเมินผลการวิจัยของเฮิร์ลลอคค์. (อัญชลี หนักแน่น.2537:4 ; อ้างอิงจาก Hurlock.1967) ได้สรุปผลการศึกษาวิจัยของนักจิตวิทยาหลายท่านซึ่งแสดงให้เห็นความสำคัญของการรู้จักตนเอง (Self-concept) ในทางที่ดี จะส่งผลต่อพฤติกรรมทางบวกที่สังคมต้องการหลายประการ ได้แก่ การมีความรัก และรู้จักรับผิดชอบต่อสังคม ให้ความร่วมมือต่อชุมชน มีความอดทน อดกลั้น ซึ่งสอดคล้องกับ ไวล์ (อัญชลี หนักแน่น.2537:4 อ้างอิงมาจาก Wylie.1961) ที่ได้กล่าวว่าการรู้จักตนเองสูงจะมีความสัมพันธ์และมีผลต่อการปรับตัว การยอมรับผู้อื่น การเรียนรู้ และระดับความมุ่งหวัง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการรู้จักตนเอง

เองจะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในลักษณะต่าง ๆ กัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี นิตร์วัฒนา . (2534 : 22) ที่พบว่าการแสดงออกของพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงออกในเรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับการรู้จักตนเอง (Self-concept) เช่นเดียวกัน กล่าวคือการทำอะไรอย่างหนึ่งให้ดี เขาจะต้องมีความเชื่อแต่เริ่มต้นเสียก่อนว่าเขาสามารถทำสิ่งนั้นได้ดี ถ้าเขาเชื่อว่าเขาสามารถเรียนได้ดี เขาก็เรียนได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เชื่อว่าตนเองจะเรียนได้ดีตั้งแต่ต้น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่มีการรู้จักตนเองสูงสามารถเรียนได้ดีเสมอไป เพราะบางคนมีการรู้จักตนเอง (Self-concept) สูง แต่ไม่ได้มองภาพพจน์ของตนเองตามที่ตนเป็น ซึ่งสอดคล้องกับวินนี และ มาร์ค (Byrne.1984 : 427-456 ; citing Winne and Mark.1981) พบว่านักเรียนที่รู้ตนเองว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะพยายามทำให้ตนประสบความสำเร็จทางร่างกาย และสังคม ในทางกลับกัน นักเรียนที่มองตนเองว่าประสบความสำเร็จในทางร่างกาย และสังคมสูง ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากการพัฒนาการรู้จักตนเอง (Self-concept) เกิดจากตนและประสบการณ์ซึ่งมีความสอดคล้องกับโรเจอร์ส (Rogers.1951:136) ได้อธิบายโครงสร้างของการรู้จักตนเอง (Self-concept) ว่าประกอบด้วยโครงสร้าง 2 ส่วน คือโครงสร้างแห่งตน (Self-structure) และประสบการณ์ (Experience) และความสอดคล้องกันระหว่างโครงสร้าง 2 ส่วนนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ภาวะสุขภาพจิต กล่าวคือถ้าโครงสร้างของการรู้จักตนเองของโครงสร้าง 2 ส่วนนี้ไม่สอดคล้องกันจะทำให้เกิดการรู้สึกถูกคุกคามทางจิตใจเป็นผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จ

นักจิตวิทยาเชื่อว่าทฤษฎีการรู้จักตนเอง มีความสำคัญในการนำมาอธิบายการแสดงพฤติกรรมของคน โดยเกี่ยวข้องกับการที่แต่ละบุคคลประเมินตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรม ดังนั้นถ้าทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการรู้จักตนเอง จะช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของคน ตามสิ่งที่เขาคิด เช่น รู้ว่าตนเองคือใคร มีความต้องการอะไร มีจุดมุ่งหมายอะไรในชีวิต ซึ่งการคิดนี้ได้มาจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น จึงเป็นเหตุให้แต่ละคนมีพฤติกรรมต่างกัน เลวิน (เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.2533 : 192 – 193 ; อ้างอิงจาก Lewin.1936) กล่าวว่า การรับรู้ทั้งตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออก ซึ่งสอดคล้องกับโรเจอร์ส (Roger.1951:136) ที่ได้สรุปว่า 1) การรู้จักตนเองเป็นทั้งการรับรู้และความคิดรวบยอดเกี่ยวกับค่านิยมต่าง ๆ ทางสังคม 2) การแสดงพฤติกรรมจะขึ้นอยู่กับการรู้จักตนเอง 3) การรู้จักตนเอง มีความคงเส้นคงวาในช่วงเวลาหนึ่ง และสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบของพฤติกรรมซึ่งค่อนข้างจะคงเส้นคงวา

จากการที่การรู้จักตนเอง ทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลในลักษณะต่าง ๆ กัน ส่วนใครจะแสดงพฤติกรรมเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขาประเมินตนเองไปในทิศทางใด ทางบวกหรือทางลบ สำหรับลักษณะของผู้ที่มีการรู้จักตนเองในทางบวกจะเป็นผู้ที่มองเห็นศักดิ์ศรีคุณค่าในตนเอง นับถือตนเอง ยอมรับตนเอง ในทางกลับกันลักษณะของผู้ที่มีการรู้จักตนเองในทางลบจะเป็นผู้ที่มองตนเองต่ำ ไม่ยอมรับตนเอง มีอารมณ์น้อยเนื้อต่ำใจ เป็นต้น นอกจากนี้การรู้จักตนเองยังมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีการรู้จักตนเองในทางบวก (Positive self-concept) และตรงสภาพความเป็นจริง ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ถ้าบุคคลรู้จักตนเองในทางลบ (Negative self-concept) หรือบิดเบือนจากสภาพความเป็นจริง ก็ย่อมมีปัญหาต่อพฤติกรรมการแสดงออกดังนั้นการรู้จักตนเองจึงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลวทั้งในด้านการปรับตัวและการเรียน เนื่องจากการรู้จักตนเองได้รับอิทธิพลจากบุคคลสำคัญ ๆ รอบ ๆ ข้าง จากกิริยาท่าทีต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้รู้ตัวว่าตนเองมีความสามารถหรือมีคุณค่าหรือไม่ ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล จะมีความคงเส้นคงวากับสิ่งที่เขามองเห็น

ตนเอง และสิ่งที่เขาประเมินตนเอง และตีความเกี่ยวกับตนเอง แหล่งสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดการรู้จักตนเอง คือครอบครัว และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง กล่าวคือ บุคคลในครอบครัวล้วนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการรู้จักตนเองของเด็กทั้งสิ้น การที่บุคคลเหล่านี้มีท่าทีอย่างไรประพฤติเช่นไรกับเด็ก จะมีอิทธิพลต่อเจตคติที่เด็กมีต่อตนเองไม่ว่าจะทางบวกหรือทางลบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของดิงค์เมเยอร์ (กาญจน์ แก้วทอง.2522:2 ;อ้างอิงจาก Dinkmeyer.1965:194) ที่ว่า พ่อ แม่ เป็นบุคคลแรกที่ทำให้เกิดการรู้จักตนเองขึ้นในตัวเด็ก ส่วนอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นครู หรือ เพื่อน มีส่วนสำคัญในการสร้างการรู้จักตนเองของเด็ก ยิ่งเติบโตขึ้นเป็นวัยรุ่น อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมก็จะมีตามไปด้วย รวมทั้งค่านิยมพื้นฐานทางสังคม และเจตคติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโรเจอร์ส (กาญจน์ แก้วทอง.2522.: 2 ; อ้างอิงจาก Roger.1962 : 21-23) ที่ว่าการจัดลักษณะของสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน โรงเรียน ให้เป็นในทางที่ดี จะทำให้เด็กมีการรู้จักตนเองในทางบวก จะเห็นได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว ตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็ก ล้วนมีอิทธิพลต่อการรู้จักตนเองไม่ว่าจะเป็นในทางบวก หรือ ทางลบ ของตัวเด็กทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมทุกพฤติกรรมจะต้องมีสาเหตุซึ่งการค้นหาสาเหตุของ พฤติกรรมของคนในแต่ละวัยก็ย่อมแตกต่างกัน กล่าวคือพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กจะเกิดขึ้นอย่างตรงไปตรงมา รู้สึกเช่นใดก็แสดงออกเช่นนั้น แต่เมื่อเด็กโตขึ้นได้รับการหล่อหลอมจากพ่อ แม่ ครู หรือ ผู้ใหญ่อื่น ๆ ในสังคม และจากสิ่งแวดล้อมเป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกนั้นไม่ตรงกับความรู้สึก หรือความต้องการที่แท้จริงของเด็กอีกต่อไป

เนื่องจากในช่วงของวัยรุ่นจะเป็นช่วงที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการรู้จักตนเองทางบวก หรือ ทางลบอย่างเด่นชัด ดังนั้นการที่เด็กรู้สึกเกี่ยวกับตนเองอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นทางบวก หรือทางลบ จะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ เฮิร์ลล็อก (Hurlock.1968 : 394) กล่าวว่าช่วงของวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ และ สังคมอย่างมากมาย นอกจากนี้ งานวิจัยของมาร์ช (Marsh.1993 :843) พบว่าการรู้จักตนเองมีแนวโน้มและสัมพันธ์กับอายุ โดยเริ่มตั้งแต่วัยรุ่นตอนต้น จนกระทั่งสู่วัยรุ่นตอนกลาง และค่อย ๆ เพิ่มขึ้นไปสู่วัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ แอลพอร์ท (สุภาวดี วงศ์ธรรมมา.2543 : 2 ; อ้างอิงจาก Allport.1955) ที่กล่าวว่าเด็กในช่วงอายุ 6 – 12 ปี เป็นช่วงของการพัฒนาการตระหนักในตนเอง เป็นช่วงเวลาที่เด็กเผชิญปัญหาต่าง ๆ มากมายเช่นปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน ในช่วงเวลานี้เด็กเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ดังนั้นในช่วงวัยรุ่นตอนต้น หรืออายุระหว่าง 11 - 13 ปี ถ้าเด็กได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น จะเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาการรู้จักตนเองในทางบวก กล่าวคือจะทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในทางกลับกัน ถ้าเด็กไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ก็จะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการรู้จักตนเองในทางลบ ทำให้มีเจตคติต่อตนเองในทางลบ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นวัยที่มีความสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาการรู้จักตนเอง เพื่อนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ดี และเหมาะสม เพราะถ้าพวกเขาเหล่านั้นไม่ได้รับการพัฒนาการรู้จักตนเอง อาจจะกลายเป็นปัญหาเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ จากเหตุผลทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์คานิคอลระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ค่านิยมระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญค่านิยมของปัจจัยบางประการที่ส่งผลซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเองในทางที่ดี และการรู้จักตนเองในทางที่ไม่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งครู พ่อแม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้เข้าใจ และสามารถนำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเองในทางที่ดีมาปลูกฝัง และเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับตัวเด็กเอง เพื่อให้เด็กเกิดมีลักษณะนิสัยที่ดี และส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมถูกต้องและเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ต่อตัวเด็กเอง ต่อสังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 650 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยบางประการ ประกอบด้วย
 - 1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
 - 1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
 - 1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
 - 1.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.5 สัมพันธภาพกับเพื่อน
 - 1.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู
2. ตัวแปรตาม คือ การรู้จักตนเอง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ด้านสติปัญญา
 - 2.2 ด้านสังคม
 - 2.3 ด้านร่างกาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การรู้จักตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง ว่ามีความสามารถทางด้านใด และสามารถเข้ากับคนอื่นมากน้อยเพียงใด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ศึกษาการรู้จักตนเองในด้านต่อไปนี้

1.1 การรู้จักตนเองด้านสติปัญญา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองทางด้านความสามารถทางสมองในการเรียนรู้ และการรับรู้เกี่ยวกับสติปัญญาของตนเอง ความสามารถในการเรียนนิสัยการเรียน ความสนใจ ทักษะในการเรียน แรงจูงใจ ความคาดหวังของครอบครัวและความสามารถในการแข่งขันทางวิชาการต่าง ๆ

1.2 การรู้จักตนเองด้านสังคม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

1.3 การรู้จักตนเองด้านร่างกาย หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ลักษณะของร่างกาย เพศ สุขภาพ ความสามารถและทักษะทางร่างกาย

2. ปัจจัยบางประการ หมายถึง ลักษณะที่นำมาศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองปฏิบัติกับลูกให้มีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับการเอาใจใส่ การสนับสนุน หรือไม่ได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่สามารถทำอะไรได้ตามใจชอบ ปฏิบัติสิ่งใดโดยไม่ต้องมีกฎ ไม่มีระเบียบ ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติกับลูกให้มีความรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ได้รับความรักความอบอุ่น ได้รับการยอมรับความสามารถ ความคิดเห็น และรับฟังเหตุผล อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือในการทำสิ่งต่าง ๆ ในโอกาสที่เหมาะสม ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติกับลูก ให้มีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับอิสระในการทำสิ่งที่ตนเองต้องการ ไม่ได้รับความยุติธรรม ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้ ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้เท่านั้น ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะที่มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจ ในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูกต้อง กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าพูด กล้ากระทำการใด ๆ ด้วยความมั่นใจ โดยไม่มีการลังเล หวั่นวิตก หรือกลัวถูกตำหนิ ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.5 สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของนักเรียนทั้งทางด้านการใช้วาจา การแสดงกิริยาท่าทางอันประกอบด้วยลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อนเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ รู้จักการให้และการยอมรับ รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักและเข้าใจตนเอง สนใจในความรู้สึกของเพื่อน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อน ซึ่งจะส่งผลให้การทำงานกลุ่มและการปฏิบัติตนกับเพื่อนเป็นไปอย่างเหมาะสม การคบเพื่อนของนักเรียนภายในโรงเรียน และความร่วมมือในกลุ่มเพื่อนทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

2.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง การที่นักเรียนได้แปลความหมายจากการสัมผัสกับการกระทำหรืออาการที่แสดงออกของครูที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนระหว่างการสอน ที่ทั้งพฤติกรรมทางวาจา และพฤติกรรมที่ไม่ใช่ทางวาจา ซึ่งสามารถที่จะสังเกตเห็นได้ในขณะทำการสอน

3. ความสัมพันธ์เชิงคาโนนิคอล หมายถึง ค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างชุดของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป กับชุดของตัวแปรตามตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป

4. น้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอล หมายถึง ค่าที่แสดงถึงตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ส่งผลซึ่งกันและกันกับตัวแปรตามแต่ละตัว

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาโทขึ้นไปทางวัดผลทางการศึกษาจำนวน 3 ท่าน และทางจิตวิทยา จำนวน 2 ท่าน และมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์คาโนนิคอลกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การรู้จักตนเอง
 - 1.1 ความหมายของการรู้จักตนเอง
 - 1.2 ลักษณะของการรู้จักตนเอง
 - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักตนเอง
 - 1.4 การวัดการรู้จักตนเอง
2. ปัจจัยที่ศึกษา
 - 2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
 - 2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
 - 2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
 - 2.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.5 สัมพันธภาพกับเพื่อน
 - 2.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู
3. การศึกษาความสัมพันธ์คาโนนิคอล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

1. การรู้จักตนเอง

1.1 ความหมายของการรู้จักตนเอง (Self - Concept)

ในหมู่นักวิชาการและนักจิตวิทยาของไทยได้ใช้คำที่มีความตรงกับคำว่า Self - Concept อยู่หลายคำ เช่น ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง อัตมโนทัศน์ อัตมโนภาพ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง มโนภาพแห่งตน สังกับแห่งตน เป็นต้น

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การรู้จักตนเอง ไว้ดังนี้

โรเจอร์ส (จิตวิทยา เอี่ยมกำแพง : 2544 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1951 : 498) ได้ให้ความหมายว่า การรู้จักตนเอง หมายถึง โครงสร้างของการรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างลักษณะ ความสามารถ การรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง ตลอดจนการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

แฟรนค์เดน (Frandsend. 1961 : 572) ได้ให้ความหมายว่า การรู้จักตนเอง หมายถึง ผลรวมของ ความคิด ความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรม ความสามารถ และคุณลักษณะของตนเอง

เจอร์ซิล (จัตรนภา เขียมกำแพง.2544 : 14 ; อ้างอิงจาก Jersild. 1963 : 7) ได้ให้ความหมายว่า การรู้จักตนเอง หมายถึง ผลรวมของความรู้สึก ความคิด ซึ่งทำให้บุคคลรับรู้ถึงความคงอยู่ของตนว่า ตนคือใคร มีอะไรอยู่ รวมทั้งความรู้สึกเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของคุณสมบัติของตนเอง

ฟิทส์ (สมจิตต์ ลุประสงค์. 2534 : 9 ; อ้างอิงจาก Fitts. 1965) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และการรับรู้ของบุคคลที่มีต่อตนเองโดยการพิจารณาได้จาก 2 มิติ คือ การพิจารณาโดยใช้ตนเองและผู้อื่นเป็นเกณฑ์

เคนเดอร์ (Kendler. 1963 : 459) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง เจตคติของบุคคลที่มีต่อตนเอง อันเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ตามระดับวุฒิภาวะ

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1964 : 525 - 526) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง การรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งการรับรู้เกี่ยวกับตนเองในแต่ละคนนี้อาจจะตรง หรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยอยู่

อิงลิช และ อิงลิช (English and English. 1968 : 486) ได้กล่าวถึงการรู้จักตนเองว่า เป็นเจตคติและลักษณะความสามารถที่บุคคลมีต่อตนเอง

ออสซูเบล และ โรบินสัน (Ausubel and Robinson. 1969 : 369) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง ความเข้าใจและเจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง

โวลแมน (Wolman. 1982 :342) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง การประเมินที่บุคคลมีต่อตนเอง

แกลลาฮัว (Gallahue. 1982 : 320) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง การคิดหรือตระหนักถึงลักษณะบุคลิกของตนเอง ได้แก่ คุณลักษณะ ความเชื่อ ข้อจำกัด ตลอดจนสิ่งที่ตนเองชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างสูงกับความภาคภูมิใจในตนเอง

สจ๊วต และซันดีน (จัตรนภา เขียมกำแพง .2544 : 15 ; อ้างอิงจาก Stuart and Sundeen. 1983 : 243) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง ความคิดเห็น ความเชื่อ เป็นองค์ประกอบของความรู้สึกที่เกี่ยวกับตนเองของบุคคลซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น รวมทั้งเป็นการรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะความสามารถของบุคคลปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับบุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อม เป็น ค่านิยมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์และพฤติกรรมทั้งเป็นเป้าหมายและอุดมการณ์ของบุคคลด้วย

วิลเลียม เอช ฟิทส์ (ชูวิทย์ รัตนพลแสนย์.2541 : 8 ; อ้างอิงจาก . William H. Fitts) ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง ความรู้สึกและความคิดที่มีต่อตนเองในด้านต่าง ๆ สามารถวัดออกมาได้เป็นคะแนน ซึ่งการรู้จักตนเองมี 8 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การรู้จักตนเองด้านร่างกาย หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ลักษณะของร่างกาย เพศ สุขภาพ ความสามารถและทักษะ
2. การรู้จักตนเองด้านคุณธรรม หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดีคนเลว ความสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนา
3. การรู้จักตนเองด้านส่วนตัว หมายถึง ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับคุณค่าในตนเอง การเคารพนับถือตนเองและความรู้สึกมั่นใจในตนเอง

4. การรู้จักตนเองด้านครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกคนหนึ่งของครอบครัว ลักษณะสัมพันธ์ภาพกับครอบครัว

5. การรู้จักตนเองด้านสังคม หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อตนเอง เกี่ยวกับความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น

6. การรู้จักตนเองด้านความเป็นเอกลักษณ์ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อตนเองว่าเป็นคนอย่างไร

7. การรู้จักตนเองด้านความพึงพอใจในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับการยอมรับตนเอง

8. การรู้จักตนเองด้านพฤติกรรม หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับการกระทำหรือการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ของตนเอง หรือพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกไว้ (สานิต รัตตัญญู 2533 ; อ้างอิงจาก Wylie. 1968 : 741) ได้แบ่งการรู้จักตนเองออกเป็น 2 ชนิด คือ

8.1 การรู้จักตนเองตามอัตภาพ (Actual – Self – Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ของตนว่า ตนเป็นคนอย่างไร เช่น “ฉันเป็นคนดี” เป็นต้น มี 2 ชนิดคือ

8.1.1 การรู้จักตนเองตามอัตภาพที่ตนรับรู้จากสังคม (Social-Self-Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองว่าคนอื่น ๆ ในสังคมรู้ว่าตนเป็นคนอย่างไร

8.1.2 การรู้จักตนเองตามอัตภาพที่ตนรับรู้จากตนเอง (Private-Self-Concept) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าตนเป็นอย่างไร

8.2 การรู้จักตนเองตามปณิธาน (Ideal-self-Concept) คือ ทัศนคติ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง อยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร เช่น “ฉันอยากเป็นสวastyที่สุด” เป็นต้น แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

8.2.1 การรู้จักตนเองตามปณิธานของตนเอง (Own-I deal-Self-Concept) คือทัศนคติ หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองว่า ตนอยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร

8.2.2 การรู้จักตนเองตามปณิธานของสังคม (Concept of Other I deal for one) คือทัศนคติหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อุดมคติของคนอื่น ๆ ในสังคมตั้งไว้กับตนอย่างไร ไรมี (เถาว์ลัย-สุวรรณบุตร .2543 : 5 ; อ้างอิงจาก Raimy. 1948 : 153 - 156) ได้อธิบายว่ามโนภาพแห่งตนเป็นการรับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ถูกจัดให้เป็นระบบ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นสิ่งที่บุคคลเชื่อเกี่ยวกับตนเอง เป็นแผนที่แต่ละบุคคลใช้พิจารณาเพื่อเข้าใจตนเอง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่จะต้องตัดสินใจเลือกทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้กับตนเอง เบิร์น (เถาว์ลัย สุวรรณบุตร .2543: 5 ; อ้างอิงจาก Burns. 1979 : 352) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเองไว้ว่า หมายถึง เจตคติส่วนบุคคลอันเกิดจากกระบวนการ จิตวิทยาของแต่ละบุคคล ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือมโนภาพแห่งตนที่คิดว่าตนเป็น (Cognised - Self Concept) มโนภาพแห่งตนอย่างที่คุณอื่นมอง (Other - Self Concept) และมโนภาพแห่งตนอย่างที่คุณอยากจะเป็น (Ideal - Self Concept)

วรรณวดี ยังก (สานิต รัตตัญญู 2533 ; อ้างอิงจาก วรรณวดี ยังก 2513 : 15) ได้สรุปความหมายของการรู้จักตนเองว่าเป็นความรู้สึก ความเชื่อ และทัศนคติที่บุคคลมีต่อตัวของเขาเองว่า ตนเองนั้นมีลักษณะรวม ๆ เป็นอย่างไร ซึ่งคล้ายคลึงกับ พรณี ชูทัย (สานิต รัตตัญญู 2533 ; อ้างอิงจาก พรณี ชูทัย.

2522 : 256) ได้กล่าวว่าการรู้จักตนเองเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทัศนคติ (attitudes) ความรู้สึก (feeling) และการรับรู้ (perceptions) ของแต่ละบุคคลมีต่อตัวของเขาเอง

ปัญญา หิรัญรัมย์ (สานิต รัตตัญญู 2533 ; อ้างอิงจาก ปัญญา หิรัญรัมย์ 2523 : 60) ได้กล่าวว่า การรู้จักตนเองเป็นความรู้สึกนึกคิดของคนที่ได้ประเมินตนเองว่า ตนเองมีความพร้อม มีบุคลิกภาพอย่างไร

ทศนา แหมมณี (2526 : 64) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเองไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อันเป็นผลมาจากการรับรู้ของตนที่มีต่อตนเอง เช่น การรับรู้ว่าเป็นคนเช่นไร มีความสามารถอะไร มีปัญหาหรือปมด้อยอะไร เป็นต้น ความเชื่อ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นต่าง ๆ ที่รวมกันเข้านี้จะเป็เครื่องบ่งชี้หรือเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น

เอนกกุล กริแสง (2529 : 44) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึงความคิดรวบยอดที่บุคคลมีต่อตนเอง อันเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม

นิมนวล อันทะชัย (2532 : 9) ได้สรุปว่า การรู้จักตนเอง คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้จะพัฒนาไปเรื่อย ๆ ตามระดับวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อม

सानิต รัตตัญญู (2533 : 26) ได้สรุปว่า การรู้จักตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและการประเมินตนเองให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึก ทัศนคติต่อตน ทั้งในด้านที่เป็นจริงและไม่เป็นจริง ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ที่ได้จากประสบการณ์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

สมศรี ฉัตรวัฒนา (2533 : 13) ได้สรุปว่า การรู้จักตนเอง หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านร่างกายและจิตใจทั้งในด้านดีและไม่ดี ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อม การรู้จักตนเองไม่ใช่ตน เพราะบุคคลอาจมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนไม่ได้ตรงกับที่ตนเองเป็นจริง ๆ ก็ได้

รัตนา ไกรสีหนาท (2533 : 19) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเองในทุก ๆ ด้านทั้งในทางดีและไม่ดี ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมทำให้บุคคลเข้าใจตนเอง ซึ่งมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 208) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเองหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลเกี่ยวกับตนเองทั้งทางด้านสุขภาพ ร่างกายและจิตใจ ได้แก่ บุคลิกลักษณะ รูปร่างหน้าตา อารมณ์ความรู้สึก ฯลฯ

พรธนทิพย์ เกษะนันท์. (2516 : 56) ได้สรุปความหมายการรู้จักตนเองว่า คือ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเป็นคุณลักษณะที่คนคิดว่าเป็นตัวของเขาเองตลอดเวลา ทุกๆสถานที่ แต่การรู้จักตนเองไม่ใช่ตน เพราะตนคือวิถีทางที่คนเป็นตนของตนเอง รวมความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองบางส่วน พร้อมทั้งร่างกาย บุคลิกภาพ สติปัญญา ความสามารถ นิสัยใจคอลงไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ อำไพ ศิริพิพัฒน์ (2513 : 93) ซึ่งเห็นว่าการรู้จักตนเอง กับตนไม่ใช่สิ่งเดียวกัน แต่การรู้จักตนเองเป็นส่วนหนึ่งของตน เป็นส่วนที่สำคัญและเป็นคุณลักษณะประจำตัวของคน

นันทิกา แยมสรวล (2522 : 27) ได้สรุปความหมายการรู้จักตนเองว่า หมายถึง ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเองทุกด้าน ทั้งในด้านดีและไม่ดี และการรับรู้ที่ตนเองแตกต่างจากบุคคลอื่น อันเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับเสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2539:11) ที่ได้สรุปความหมายของการรู้จักตนเองว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ การรับรู้ของบุคคลในทุกๆด้านที่มีต่อตนเอง ทั้งในด้านบวกและในด้านลบว่าตนเองเป็นอย่างไร ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ การมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวและยังสอดคล้องกับกัลยาณี ยั่งสังข์ (2539:9) ที่ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง ว่าหมายถึง การรับรู้ ความคิด เจตคติ และค่านิยมที่มีต่อตนเองในทุกๆด้าน ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นการรับรู้ทั้งทางที่ดีและไม่ดี ตรงหรือไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่เขาได้มีความสัมพันธ์กับตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

ดำรง ศิริเจริญ (2524:20) ได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเองว่า หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง ในด้านต่างๆรวมทั้งความรู้สึกที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของตนเอง ความรู้สึกเกี่ยวกับลักษณะนิสัย และคุณสมบัติของตน

มาลี เพ็ชรชนะ (เกววัลย์ สุวรรณบุตร : 2543 : 6 ; อ้างอิงจาก มาลี เพ็ชรชนะ. 2538 : 11) สรุปได้ว่าการรู้จักตนเอง หมายถึงความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเองในทุกด้านอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและสิ่งแวดล้อมก่อนเป็นความเชื่อทัศนคติเกี่ยวกับคุณลักษณะของตนเอง โดยการรู้จักตนเอง เป็นแกนกลางของบุคลิกภาพนั่นเอง

เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2539 : 11) สรุปได้ว่าการรู้จักตนเอง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด เจตคติ การรับรู้ของบุคคลในทุก ๆ ด้านที่มีต่อตนเองทั้งในด้านบวกและด้านลบว่าตนเองเป็นอย่างไร ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ การมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว

จากความหมายของการรู้จักตนเอง สรุปได้ว่าหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ที่ตนได้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้จากการประเมินคุณลักษณะของตนเองในด้านต่าง ๆ

1.2 ลักษณะของการรู้จักตนเอง

ลักษณะของการรู้จักตนเองแบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1.2.1 ลักษณะของบุคคลที่มีการรู้จักตนเองในทางบวก

โรเจอร์ส (ฉัตรนภา เอี่ยมกำแพง. 2544 : 35 ; อ้างอิงจาก Strang. 1957 : 77 ; citing Rogers. 1954) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมให้บุคคลมีการรู้จักตนเองดี ควรส่งเสริมให้บุคคลมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ได้รับการยอมรับจากสังคม และมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้ แสตรง์ (Strang. 1957 : 77) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า บุคคลที่มีการรู้จักตนเองที่ดีนั้นควรเป็นบุคคลที่เข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง และมีความมั่นใจในตนเอง

เฮอร์ลิค (Hurlock. 1978 : 525) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีการรู้จักตนเองในทางบวกว่าเป็นคนที่มีลักษณะนิสัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าและความสำคัญในตนเอง มองเห็นตนเองอย่างแท้จริง สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี นอกจากนั้น เฮอร์ลิค (Hurlock. 1978 : 372) ได้ให้ความคิดเห็น

ว่า การรู้จักตนเองมีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ทางด้านจิตใจมีพื้นฐานที่เกี่ยวกับ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์เกี่ยวกับคุณค่าในตนเองความสามารถการปรับตัว ความซื่อสัตย์ และความมั่นใจในตนเอง

พอร์นี ชูชัย เชนจิต (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533 : 182 - 183) ได้กล่าวว่า

ลักษณะของผู้ที่มีการรู้จักตนเองในทางบวก คือผู้ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ประเมินตนเองในทางบวก
2. เป็นผู้มองเห็นศักดิ์ศรีคุณค่าในตนเอง
3. นับถือตนเอง
4. ยอมรับตนเองและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

1.2.2 ลักษณะของบุคคลที่มีการรู้จักตนเองในทางลบ

กาลฮอลด์ (จัตรนภา เอี่ยมก่าแพง. 2544. ; อ้างอิงจาก Calhoun 1990 : 71 - 75)

ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีการรู้จักตนเองในทางลบว่า จะรับรู้ตนเองในทางที่ไม่กระจำจัด ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ขาดความมั่นคง ไม่สามารถเข้าใจตนเองได้อย่างถ่องแท้ รู้สึกสับสนต่อตนเองและสับสนต่อวิถีทางดำเนินชีวิต

มีลักษณะที่ไม่ยืดหยุ่น เป็นลักษณะของบุคคลสร้างภาพของตนขึ้นมาและยึดไว้เป็นสิ่งตายตัวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งบุคคลคิดว่า สิ่งนั้นคือสิ่งที่ดีและถูกต้องแล้ว ทำให้เขาประสบปัญหากับการดำเนินชีวิต เนื่องจากความไม่ยืดหยุ่นต่อสภาพการณ์นี้เองลักษณะของผู้ที่มีการรู้จักตนเองในทางลบ คือ ผู้ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ประเมินตนเองในทางลบ
2. มองตนเองต่ำต้อย ไร้ค่า
3. ไม่ยอมรับตนเอง มองตนเองไม่มีความสามารถ
4. มีอารมณ์น้อยเนื้อต่ำใจ เหมง ว่าเหว

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการรู้จักตนเอง

ในปัจจุบัน ในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการรู้จักตนเองนั้น เบอห์น (จัตรนภา เอี่ยมก่าแพง. 2544. 16 - 26 ; อ้างอิงจาก เบอห์น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2533 : 188 - 189) มีดังนี้คือ

1.3.1 ทฤษฎีของวิลเลียม เจมส์

นักจิตวิทยาคนแรกที่เป็นผู้ทำให้คำว่า ตน (Self) มีความหมายที่ชัดเจน คือ วิลเลียม เจมส์ เขาได้ให้ความหมายของการรู้จักตนเอง หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หรือการยอมรับตนเอง ซึ่งเขาได้อธิบายเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมว่าเป็นไปเพื่อให้ได้การยอมรับนับถือในตนเอง (Self - esteem) โดยที่เขาได้อธิบายคำว่า “ ตน ” (Self) ว่าประกอบด้วย “ฉัน” (I) และตัวฉัน (Me) ซึ่งฉันนั้นจะหมายถึง “ตน” ซึ่งเป็นผู้แสดง (Self - as - subject) หรือผู้รู้ (Knower) และคำว่า ตัวฉัน (Me) จะหมายถึง ตน ซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำ (Self - as - object) หรือผู้ถูกรู้ (Known) วิลเลียม เจมส์ มองตนในลักษณะที่สอง คือ ในลักษณะผู้ถูกกระทำ เพราะเขาเห็นว่าใช้อธิบายพฤติกรรมได้กว้างขวางกว่า เขาได้สร้าง “ กฎของเจมส์ ” (James’ Law) (1890) ซึ่งอธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของคนจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นเช่นไร ตนจะเป็นผู้ประเมินความสำเร็จ

หรือความล้มเหลวของตนเอง จากการที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งคนเราจะรู้สึกว่าคุณค่าหรือมีความสามารถหรือไม่ จากท่าทีที่ผู้อื่นให้การยอมรับหรือไม่ให้การยอมรับ

สรุปว่า วิลเลียม เจมส์ จะมองตนในฐานะผู้แสดงพฤติกรรมจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนมองตนเองว่าเป็นอย่างไร โดยมีการประเมินตนเอง ว่าสำเร็จหรือล้มเหลวจากการที่ได้มีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

1.3.2 ทฤษฎีของอีริคสัน

อีริคสัน (Erikson) เป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์สมัยใหม่ที่ทำให้ความสนใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง โดยอธิบายว่าการแสดงพฤติกรรมของคนเป็นไปเพื่อการหาเอกลักษณ์ของตนเอง ลักษณะสำคัญของคนที่หาเอกลักษณ์ของตนเองได้คือ รู้ว่าตัวเองคือใคร มีความต้องการอะไร มีจุดมุ่งหมายอย่างไรในชีวิต โดยที่ตระหนักถึงความสามารถของตนเอง ซึ่งเขาได้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อการหาเอกลักษณ์ของบุคคล จากประสบการณ์ที่เด็กได้รับความสำเร็จ ได้รับการยอมรับจากสังคม เด็กจะค่อย ๆ พัฒนาเอกลักษณ์ของตนเอง โดยผ่านกระบวนการถือตนตามแบบอย่าง (Identification) ดังนั้นเด็กจึงควรได้รับการติดต่อช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เพื่อให้เขาได้เลียนแบบได้

1.3.3 ทฤษฎีของคูลีย์

คูลีย์ (cooley) ความคิดริเริ่มแรกของเขาให้ความสำคัญของบุคคลมากกว่าสังคมต่อมามองว่าทั้งบุคคลและสังคมเปรียบเสมือนคู่แฝด นั่นคือ ทั้งบุคคลและสังคมต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน คูลีย์ได้ให้นิยามคำว่า “ตน” ไว้ดังนี้ “บุคคลจะมีความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นเช่นไรนั้นขึ้นอยู่กับการตีความของผู้นั้นต่อปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่ผู้อื่นมีต่อตนโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่มีความสำคัญต่อชีวิตเขา” เขาได้เสนอทฤษฎีกระจกส่องตน (looking – glass self) ซึ่งกล่าวว่า มโนภาพแห่งตนมาจากอิทธิพลจากความเชื่อที่ว่าเป็นคนอื่น ๆ คิดอย่างไรกับตนกระจกจะสะท้อนให้เห็นภาพที่คนอื่น ๆ คิดอย่างไรกับเรา หรือประหม่อนว่าเป็นอย่างไร

กระจกส่องตนเกิดจากบุคคลที่มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง เช่น จากการวิสาสะกัน การได้มีโอกาสพบปะติดต่อกับคนอื่น ๆ จะได้ข้อมูลซึ่งนำมาใช้ประเมินตนเอง ดังนั้น มโนภาพแห่งตนจะก่อรูปแบบขึ้นจากการลองผิดลองถูก ซึ่งมีการเรียนรู้ทั้งค่านิยมเจตคติตลอดจนบทบาทต่างๆ คูลีย์พยายามที่จะอธิบายเกี่ยวกับความรู้สึกต่างๆ ที่แต่ละคนมีอันเนื่องมาจากสัมพันธภาพทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นรูปร่างหน้าตา ความคิด จุดมุ่งหมาย ความทะเยอทะยาน ภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนการตีความพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลรอบข้างมีต่อตัวเขาดังนั้น “ ตน ” และ “ สังคม ” ต่อกันมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน

กล่าวโดยสรุป คูลีย์จะมองมโนภาพแห่งตนที่เกิดจากการมองตนเองและมองผู้อื่นด้วยซึ่งจะกล่าวในลักษณะของสัมพันธภาพที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน โดยสังคมจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคล

1.3.4 ทฤษฎีของมีด (Mead theory)

มีดได้อาศัยแนวความคิดทั้งจากเจมส์ และคูลีย์มาขยายความคิดของเขาเกี่ยวกับเรื่อง “ตน” ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยให้ความสำคัญกับบุคคล และสังคมเช่นเดียวกับคูลีย์เขาเห็นด้วยกับแนวความคิดของคูลีย์ และเจมส์แต่มีข้อแตกต่างคือ การแสดงพฤติกรรมในลักษณะของผู้ถูกกระทำเป็นเรื่องของแรงขับ เป็นความต้องการ เป็นการแสดงความเป็นตัวของตัวเองในลักษณะที่ยังไม่ขัดเกลาซึ่งเปรียบได้กับ ID ตามแนวคิดของ فروยด์ ส่วนการแสดงพฤติกรรมในลักษณะของผู้ถูกกระทำจะเป็นเรื่องของสมาชิกในกลุ่มสถานะบทบาท และปฏิสัมพันธ์ของบุคคลอื่นการแสดงพฤติกรรมของแต่ละคนจะเริ่มต้นด้วยพฤติกรรมในลักษณะผู้ถูกกระทำ และจะพัฒนาขึ้นมาเป็นพฤติกรรมในลักษณะของผู้ถูกกระทำ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากสังคมนั้นเอง สำหรับมีดมองบุคคลในลักษณะผู้ถูกกระทำที่มีความสัมพันธ์กับสังคม และพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้อง

คล้องกับความคาดหวังของสังคม ด้วยเหตุนี้สังคมจึงสามารถควบคุมพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเพราะบุคคลซึมซับอิทธิพลต่างๆจากกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรมเข้ามาสู่ตน ดังนั้นจึงถือว่า"ตน"เป็นโครงสร้างของสังคม ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางสังคมที่มีภาษาเป็นตัวการสำคัญระหว่าง "ตน" และ "สังคม" ซึ่งมีอธิบายว่าบุคคลแต่ละคนจะพัฒนาเจตคติเกี่ยวกับตนเองในลักษณะที่สอดคล้องกับผู้อื่นมีตัวตน และแต่ละคนจะให้คุณค่าตนเองดังเช่นที่ผู้อื่นให้ถ้าคนอื่นปฏิเสธไม่ยอมรับเขาก็พร้อมที่จะไม่ยอมรับตนเองเช่นเดียวกันคนจะรับรู้ตนเองเป็นเช่นไรจากที่คนรอบข้างมีตัวตน ดังนั้น ทั้งบุคคลและสังคมจึงเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้

กล่าวสรุปมีมุมมองบุคคลในลักษณะเป็นผู้ถูกกระทำที่สัมพันธ์กับความคาดหวังของสังคม สังคมสามารถควบคุมพฤติกรรมของสังคม โดยที่บุคคลจะวิวัฒนาการสิ่งต่างๆจากสังคมเข้ามาสู่คนดังนั้นแต่ละบุคคลจะพัฒนาเจตคติเกี่ยวกับตนเองให้สอดคล้องกับการที่ผู้อื่นมีตัวตน

1.3.5 ทฤษฎีของสไนกส์และโคมส์ (Snygg and combs ' Theory)

สไนกส์และโคมส์ เน้นความเชื่อเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของคนว่าการแสดงพฤติกรรมของคนนั้นเป็นไปอย่างรู้ตัวแต่ละคน จะเป็นผู้ให้ความหมายและกำหนดชะตาชีวิตของตนเองมิใช่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมหรือการกระทำต่างๆ อันเนื่องมาจากแรงขับซึ่งเป็นไปโดยไม่รู้ตัว การที่บุคคลจะปฏิบัติเช่นไรเป็นผลมาจากการที่บุคคลนั้นรับรู้สภาพการณ์ต่างๆ ตลอดจนการรับรู้ตนเองว่าเป็นอย่างไรถือว่าความรู้สึกตัวและความเป็นคนมีเหตุผลเป็นสาเหตุของการแสดงพฤติกรรม สไนกส์ และ โคมส์ ได้อธิบายเกี่ยวกับ "ตน" โดยแยกเป็น 2 ลักษณะ คือ ตนในฐานะผู้ถูกกระทำและในฐานะเป็นกระบวนการ ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

กล่าวโดยสรุป สไนกส์ และ โคมส์ เชื่อว่าการรับรู้ของบุคคลจะมีบทบาทสำคัญในการบังคับพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ต้องการ การที่คนแสดงพฤติกรรมเนื่องจากได้รับรู้สิ่งแวดล้อมซึ่งประกอบไปด้วยประสบการณ์ที่เป็นเรื่องเฉพาะตัว การรับรู้ตนเองจากปฏิกิริยาของผู้อื่น (perceived) รวมทั้งการรับรู้ตนเองอย่างที่เป็นอยู่จริง (real self)

1.3.6 ทฤษฎีของโรเจอร์ (Rogers theory)

โรเจอร์ให้ความสำคัญเกี่ยวกับตน เพราะถือว่าเป็นแกนสำคัญที่จะอธิบายการแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเขาชี้ให้เห็นถึงโลกส่วนตัวซึ่งมีผลต่อการกระทำมากกว่าอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและการเน้นการแสดงพฤติกรรมว่าเนื่องจากการรับรู้ตนเองตลอดจนประสบการณ์ และการตีความสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตน โดยเชื่อว่าตนเกิดมาพร้อมกับความดีมีความสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตลอดจนมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาไปข้างหน้าไปสู่การรู้จักตัวเองตรงตามสภาพ แต่ก่อนจะไปถึงจุดนั้นบุคคลจะต้องมีความพอใจเพียงในความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ตลอดจนการยอมรับในตนเอง โรเจอร์ได้อธิบายการแสดงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการรู้จักตนเองเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การรู้จักตนเองที่เกิดจากการรับรู้ (perceived self – concept) เป็นความรู้สึกว่าตนเองเป็นใคร เป็นอย่างไร เป็นการรู้จักตนเองที่เกิดจากการรับรู้ปฏิกิริยาของผู้อื่นมากกว่าที่จะเป็นจริง (real self – concept)

2. การรู้จักตนเองที่ต้องการจะเป็น (Ideal self – concept) เป็นสิ่งที่ผู้นั้นยึดอยากจะเป็น

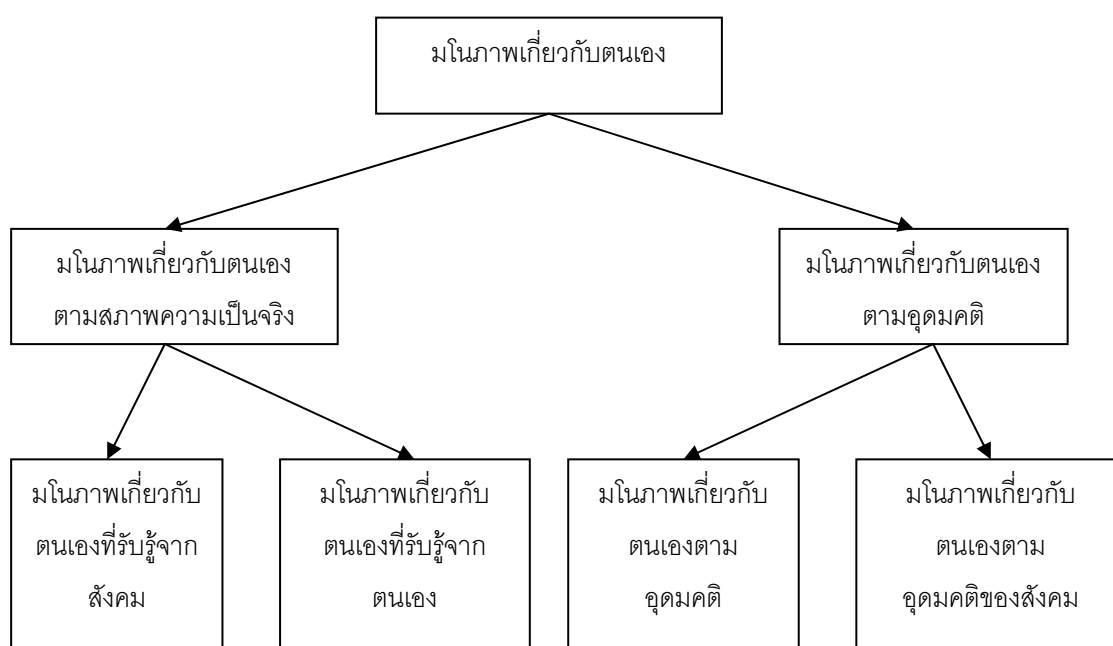
1.3.7 ทฤษฎีของซัลลิแวน (Sullivan theory)

ซัลลิแวนมีความคิดเห็นว่า ตลอดเวลาที่มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่นั้นจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (inter – personal Relation) กับสิ่งแวดล้อม ในวัยเด็กคนเรามีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมน้อยมาก แต่เมื่อโตขึ้นก็มีความสามารถในการปรับตัวสูงขึ้นเพราะสิ่งแวดล้อมเป็นผู้สอนให้ก่อนเขาเชื่อว่าบุคคลสามารถเรียนรู้ที่จะสร้าง “ตน” โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากคนใกล้ชิด เช่น บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ผู้ใกล้ชิดเหล่านี้จะเป็นผู้ช่วยเสริมความมั่นคงทางจิตใจให้แก่เด็ก ถ้าเด็กขาดสิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองในวัยเด็กไปแล้วจะมีผลต่อการพัฒนาในขั้นต่อไปทฤษฎีของซัลลิแวนจะเน้นถึงความสัมพันธ์ของเด็กที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และสังคมที่ถือว่ามียุทธพลต่อการพัฒนาทางจิตใจ

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีของซัลลิแวนจะเน้นถึงความสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมโดยในวัยเด็กจะยังมีการเปลี่ยนแปลงน้อย แต่เมื่อโตขึ้นการได้รับประสบการณ์จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพ่อแม่หรือผู้ปกครองจะเป็นผู้ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการพัฒนาในแนวทางที่ถูกต้องต่อไป มโนภาพแห่งตนตามแนวคิดของไวลี

ในปี 1968 ไวลี (บุญชม ศรีสะอาด.2538 :17 –18 ; อ้างอิงมาจาก Wylie. 1968 :711)

ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับมโนภาพแห่งตนไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างของมโนภาพแห่งตนของไวลี

ไวลี แบ่งมโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (General Self –Concept) ออกเป็น 2 ชนิดได้แก่

1. มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง (Actual Self –Concept) คือ ทศคติหรือความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองว่าในสภาพความเป็นจริงแล้วตนเป็นอย่างไร แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

1.1 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองที่รับรู้จากสังคม (Social self – concept) คือ ทักษะคติหรือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่าคนอื่น ๆ ในสังคมรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร เช่น (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็น) คนอื่นเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนมีเหตุผล...เพียงใด เป็นต้น

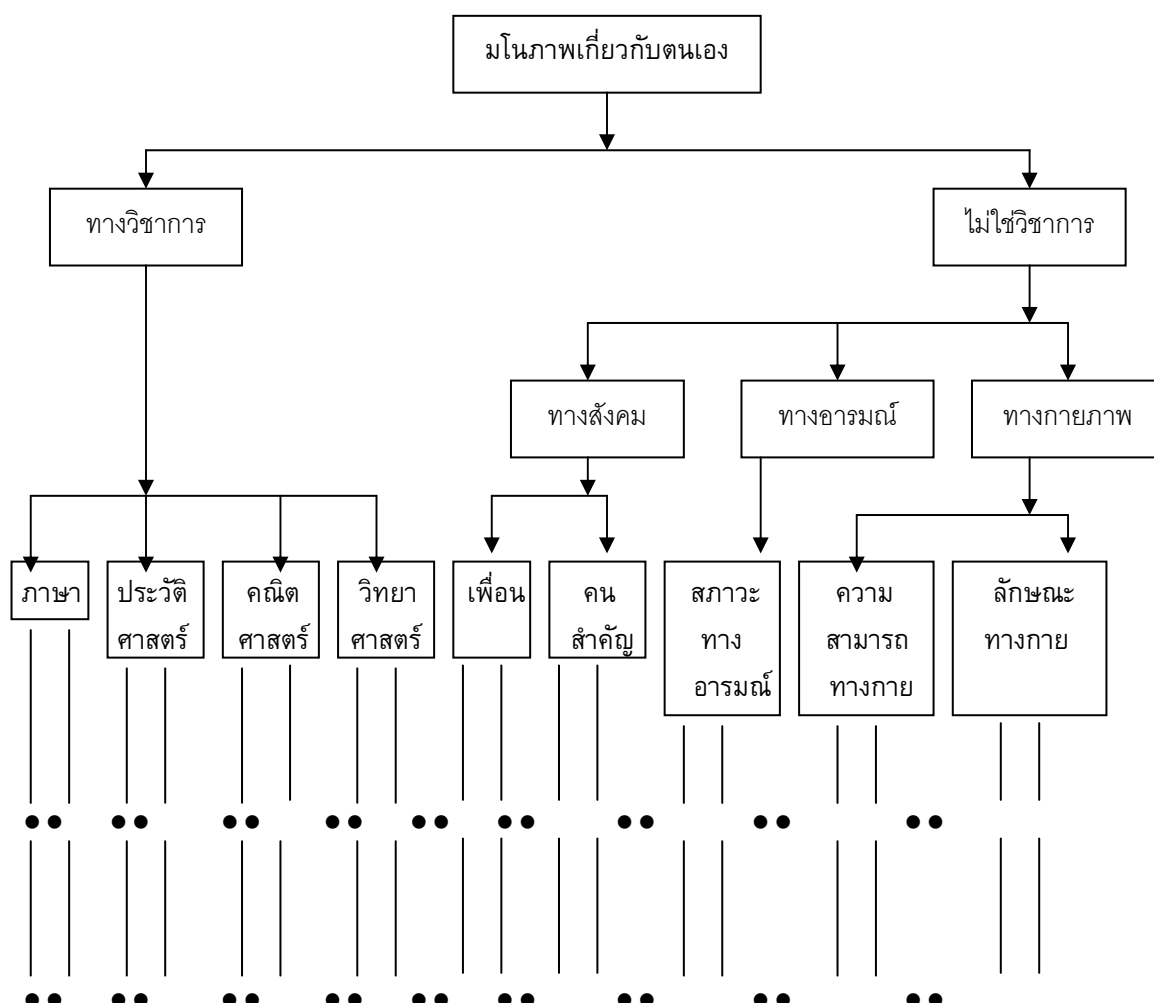
1.2 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองที่รับรู้จากตนเอง (Private Self – Concept) คือ ทักษะคติหรือความรู้สึกที่มีต่อตนเองว่าเป็นคนอย่างไร เช่น (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็น) ข้าพเจ้าเป็นคนมีเหตุผลเพียงใด (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็น) ข้าพเจ้าเป็นคนฉลาด...เพียงใด เป็นต้น

2. มโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามอุดมคติ (Ideal Self – Concept) คือ ทักษะคติหรือความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่าตนเองอยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

2.1 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามอุดมคติของตนเอง (Own Ideal Self –Concept) คือ ทักษะคติ หรือความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองว่าตนเองอยากเป็นตามอุดมคติอย่างไร เช่น (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็น) ข้าพเจ้าอยากเป็นมีเหตุผล...เพียงใด (ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็น) ข้าพเจ้าอยากเป็นคนฉลาด...เพียงใด เป็นต้น

2.2 มโนภาพเกี่ยวกับตนเองตามอุดมคติของสังคม (Concept of Others for me) คือ ทักษะคติ หรือความรู้สึกนึกคิดว่าคนอื่นในสังคมตั้งอุดมคติไว้สำหรับตัวเราอย่างไร เช่น ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็น คนอื่น ๆ เห็นว่าข้าพเจ้าควรจะเป็นคนที่มีความดีมากกว่าที่เป็นอยู่...เพียงใด เป็นต้น

จากแนวคิดของไวลี พอจะสรุปได้ว่า มโนภาพแห่งตนเป็นการมองตนเองของบุคคลใน 2 ด้าน คือ มองตนเองตามสภาพความเป็นจริง และมองตนเองตามอุดมคติของตนเองและแต่ละด้านได้แบ่งย่อยลงไปอีก มโนภาพแห่งตนหลายมิติตามแนวคิดของ ชา เวลสัน ฮับเนอร์ และสแตนตัน มโนภาพแห่งตนหลายมิติเป็นแนวความคิดอีกอย่างหนึ่ง ที่นักแนวการศึกษาได้เสนอไว้โดยกลุ่มนี้ได้มองมโนภาพแห่งตนเป็นลำดับชั้น (hierarchy) ซึ่งชาเวลสัน ฮับเนอร์ และ สแตนตัน (Shavelson hubner and Stanton . 1976 : 413) ได้แบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็นลำดับชั้นต่ำไปชั้นสูง ดังนี้

ภาพประกอบ 2 การจัดลำดับชั้นของมโนภาพแห่งตนของชาวเวลสันฮับเนอร์และสแตนตัน

จากภาพประกอบ จะเห็นชาวเวลสัน ฮับเนอร์ และสแตนตัน เสนอโครงสร้างมโนภาพแห่งตน โดยแบ่งมโนภาพแห่งตนออกเป็น 2 องค์ประกอบใหญ่ ๆ ได้แก่ มโนภาพเกี่ยวกับตนเองทางด้านวิชาการ (Academic Self – Concept) และไม่ใช่ทางด้านวิชาการ (Non Academic Self – Concept) มโนภาพแห่งตนทางด้านวิชาการอาจแบ่งตามวิชาการต่างๆแล้วแบ่งออกตามเรื่องเฉพาะในแต่ละวิชานั้น มโนภาพแห่งตนที่ไม่ใช่วิชาการอาจแบ่งออกเป็นมโนภาพแห่งตนที่ไม่ใช่การแบ่งออกเป็นมโนภาพแห่งตนทางสังคม อารมณ์ ทางกาย แล้วแบ่งออกเป็นลักษณะย่อยๆ อีกเช่นเดียวกับมโนภาพแห่งตนทางวิชาการ องค์ประกอบย่อยที่สุดคือ พฤติกรรมในสถานการณ์ต่างๆที่ทำการประเมินผลออกมา

ต่อมามาร์ช (เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข 2539 : 20 ; อ้างอิงจาก Marsh. 1990b:1 – 2) ได้นำแนวคิดของมโนภาพแห่งตนแบบหลายมิติตามแนวของชาวเวลสัน ฮับเนอร์ และ สแตนตัน มาสร้างเป็นแบบทดสอบ Self Description questionnaire – II (SDQ II) ซึ่งประกอบด้วยมโนภาพแห่งตนด้าน

เกี่ยวกับวิชาการ และไม่เกี่ยวกับวิชาการรวม 11 ด้าน เพื่อใช้กับนักเรียนที่ใช้เกรด 9 และเกรด 10 ซึ่งประกอบด้วยด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านความสามารถทางร่างกาย (physical Abilities)
2. ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Appearance)
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ (Opposite – Sex Relations)
4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน (Same – Sex Relations)
5. ด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว (Parent Relations)
6. ด้านความซื่อสัตย์ และคุณค่าทางจิตใจ (Honesty – Trustworthiness)
7. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability)
8. ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ (Math)
9. ด้านความสามารถทางภาษา (Verbal)
10. ด้านการเรียนรู้และกิจกรรมทั่วไปในโรงเรียน (General School)
11. ด้านคุณลักษณะทั่วไป (General Self)

1.4 การวัดการรู้จักตนเอง

พรรณทิพย์ เกษะนันท์ (2516 : 68) ได้รวบรวมเทคนิคที่ใช้วัดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง หรือการรู้จักตนเองไว้ดังนี้

1.4.1 แบบ Projective technique ซึ่งเป็นวิธีการที่ให้ผู้ทดลองได้แสดงออกด้วยความรู้สึกไร้สำนึก โดยเจ้าตัวเองไม่รู้สึกรู้ชั้ และบุคคลอื่น ๆ ก็อาจไม่รู้วิธีการเหล่านี้ คือ การวาดภาพเติมประโยคให้สมบูรณ์ การเล่าเรื่องจากภาพ การใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น มาตราส่วนประมาณค่า Q – sort เป็นต้น

1.4.2 แบบ Informal technique การใช้เทคนิคแบบนี้ วัดความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง จะใช้ทั้งแบบเป็นคำพูด และไม่เป็นคำพูด

1.4.3 The International Encyclopida of Education , 1985 (สุดารัตน์ . 2531 : 71) กล่าวถึงการประเมินผลความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของบุคคลว่า อาจจะใช้การรายงานด้วยตนเองจากการสังเกตพฤติกรรมหรือจากรายงานของผู้อื่นก็ได้ โดยจะใช้วิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับอายุ สติปัญญา การศึกษา และสถานภาพทางสังคมด้วย

1.4.4 การให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับตนเอง (self report) เป็นเครื่องมือวัดการรู้จักตนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปวิธีหนึ่ง การวัดการรู้จักตนเองโดยวิธีนี้อาจทำได้ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม ซึ่งการรายงานเกี่ยวกับตนเองนั้น จะมี 6 วิธีด้วยกันดังนี้

(1). การใช้มาตราประมาณค่า (Rating Scales) การให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับตนเองโดยวิธีนี้ อาจจะใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ ในการให้นักเรียนรายงานเกี่ยวกับตนเองอาจใช้ข้อคำถามต่าง ๆ ดังนี้

- ฉันเป็นคนเกียจคร้าน
- ฉันทำคะแนนได้ดีเสมอในการสอบ
- ฉันเป็นคนถูกยั่วให้โกรธได้ง่าย
- ฉันเป็นคนมีคุณค่า ฯลฯ

การวัดการรู้จักตนเองแบบนี้ จะให้เด็กประเมินตนเองจากข้อคำถามต่าง ๆ โดยใช้มาตรประเมินค่า ซึ่งอาจจะเป็น 3 มาตร หรือ 5 มาตร แต่ส่วนใหญ่แล้วในการวัดการรู้จักตนเองจะใช้เทคนิคลิเกิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 มาตร เพราะมีความเหมาะสมมากกว่า อาจจะให้ประเมินจาก “ การเห็นด้วยอย่างมาก “ จนถึง “ ไม่เห็นด้วยอย่างมาก “ หรือประเมินจาก “ ไม่เคยเลย “ จนถึง “ บ่อยมากที่สุด “ ดังตัวอย่าง

(0). ฉันรู้สึกไม่มีคุณค่า 1 2 3 4 5
☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 ไม่เคยเลย นาน ๆ ครั้ง บางที บ่อย ๆ บ่อยมากที่สุด

(00). ฉันเป็นคนอดทน 1 2 3 4 5
☐ ☐ ☐ ☐ ☐
 เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

(2). แบบตรวจสอบตามรายการ (Check list) ในการรายงานเกี่ยวกับตนเอง โดยวิธีนี้ จะให้ผู้ตอบเลือกข้อความซึ่งเขาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าตรงกับตัวเขาหรือไม่ตรงกับตัวเขา โดยตอบว่า ใช่หรือไม่ใช่ การวัดการรู้จักตนเอง วิธีนี้จะได้ข้อมูลน้อยกว่าแบบของลิเกิร์ต ดังตัวอย่าง

- ฉันเป็นคนมีความสุข ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่
- ฉันรู้จักคนยาก ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

(3). การใช้เทคนิคคิวซอร์ต (Q – sort) การรายงานเกี่ยวกับตนเองโดยวิธีนี้ใช้ได้ง่าย ๆ น่าสนใจและใช้ใจเด็กได้ดี โดยที่เริ่มต้นให้เตรียมข้อความที่บรรยายคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะ เช่น “ ฉันเป็นคนขี้อาย “ เตรียมไว้ประมาณ 100 – 150 ข้อความ โดยเขียนใส่ในบัตรให้ผู้ที่จะวัดการรู้จักตนเอง แบ่งบัตรที่เขียนข้อความไว้เรียบร้อยแล้ว ออกเป็น 9 กอง โดยที่กองที่หนึ่งให้เลือกบัตรที่มีข้อความที่เขียนถึงลักษณะบุคลิกภาพที่เหมือนผู้เลือกมากที่สุด สำหรับบัตรที่มีข้อความที่แสดงลักษณะบุคลิกภาพคล้าย ๆ กับผู้เลือกให้เอาไว้กองกลาง ถ้าบัตรแผ่นใดมีข้อความที่ผู้เลือกเห็นว่าไม่ใช่บุคลิกภาพของผู้เลือก ก็ให้แยกไว้อีกกองหนึ่ง ดังนั้นการเรียงกองที่หนึ่งจนถึงกองที่เก้าจะเริ่มจากเหมือนมากที่สุดจนถึงเหมือนน้อยที่สุด เป็นการลำดับความรู้สึกที่ต่อเนื่องกันให้ผู้ที่จะวัดการรู้จักตนเองเลือกบัตร โดยวิธีการนี้อย่างน้อยสองครั้ง เพื่อที่จะหาสหสัมพันธ์โดยที่ทั้งช่วงเวลาระหว่างสองครั้งให้ห่างพอลืมการเลือกครั้งแรกที่ว่าเหมือนที่สุด เลือกครั้งที่สองอาจจะเปลี่ยนแปลง

(4). การเติมประโยคให้สมบูรณ์ ในการวัดการรู้จักตนเองโดยวิธีนี้ จะให้นักเรียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง โดยการเติมประโยคให้สมบูรณ์หรือเขียนเรียงความ ซึ่งเป็นการตอบอย่างอิสระและไม่มีโครงสร้าง เช่น

- (0) ฉันเป็น.....
 - (00) เมื่อฉันอยู่กับวัยรุ่นคนอื่น ๆ ฉัน.....
 - (000) ฉันไม่สามารถ.....
- ฯลฯ

สำหรับการเขียนเรียงความจะให้เขียนเกี่ยวกับ “ ตัวของฉัน “ การวัดการรู้จักตนเองโดยวิธีนี้ ให้อิสระมากกว่าแบบประเมินค่า ซึ่งแบบประเมินค่าเด็กจะถูกบังคับให้เลือกจากข้อความที่เตรียมไว้แล้ว อาจ

ทำให้เด็กตอบไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง แต่ถึงอย่างไรการวัดการรู้จักตนเองโดยวิธีนี้อาจจะพบความยากลำบากในการจัดประเภทของคำตอบ เพราะจะมีคำตอบได้หลากหลาย

(5). การใช้เทคนิคฉายภาพจิต (Projective technique) มีนักจิตวิทยาบางคนพยายามจะใช้เทคนิคนี้วัดการรู้จักตนเองที่เป็นไปอย่างไม่รู้ตัว ทั้งนี้เพราะมีความรู้สึกว่าการวัดการรู้จักตนเองโดยวิธีการของกลุ่มปรากฏการณ์นิยมยังให้ข้อมูลไม่เพียงพอ เพราะพฤติกรรมของมนุษย์มีการเรียนรู้มาก่อน อาจจะมีหลาย ๆ สิ่งที่ถูกบิดเบือนหรือถูกเก็บกดเอาไว้ แม้แต่คนที่มีการรู้จักตนเองในทางบวกก็ตาม ในการวัดการรู้จักตนเองนักเรียนจะได้ดูภาพต่าง ๆ พร้อมทั้งให้พูดเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อภาพนั้น ๆ ซึ่งนักจิตวิทยาจะตีความหมายจากการตอบของผู้รับการทดสอบอีกต่อหนึ่ง

(6). การสัมภาษณ์ (Interviews) วิธีการนี้ส่วนใหญ่จะใช้ในการให้คำปรึกษาหรือจิตบำบัด เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง

1.4.5 การสังเกต เท่าที่ผ่านมามีการเก็บข้อมูลโดยการสังเกต จะทำโดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกสังเกตแสดงพฤติกรรมที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ผู้สังเกตอาจจะกำหนดหรือไม่กำหนดลักษณะที่จะสังเกตก็ได้ แต่ส่วนใหญ่มักจะกำหนดลักษณะที่จะสังเกตเพื่อความสะดวก โดยให้ผู้สังเกตประเมินจากลักษณะที่กำหนดไว้นั้น

2. ปัจจัยที่ศึกษา

2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2.1.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ได้มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษา หลายท่านได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ไว้ดังนี้

สแตนส์ และมิทเชลล์ (อัจจรา สุชารมณี และคนอื่นๆ.2528 : 10 ; อ้างอิงจาก Stanes and Mitchell . 1975) กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามสบายหรือแบบปล่อยปละละเลยว่าเป็นการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้อิสระ ไม่กวดขัน ไม่บังคับ ไม่อบรมเด็ก ปล่อยให้เด็กตัดสินใจเลือกสิ่งที่เขาคิดว่าดีที่สุดสำหรับเขาเอง พ่อแม่เพียงแต่ให้คำแนะนำบางครั้งบางคราว

เฟา และ เบลคิน (Faw and Belkin .1989 : 384 – 387) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบปฏิเสธและปล่อยตามใจซึ่งคล้ายกับแบบปล่อยปละละเลยว่า พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นน้อย และไม่สนใจที่จะควบคุมหรืออบรมแนะนำเด็ก ลักษณะของเด็กจากครอบครัวแบบนี้จะควบคุมตัวเองได้น้อย มีความก้าวร้าว

ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต . (2510 : 3) ได้กล่าวว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะแสดงถึงการที่พ่อแม่ขาดความสนใจเด็ก ขาดความเอาใจใส่ดูแล ทำให้เด็กรู้สึกว่าเขาขาดความรักจากพ่อแม่

दनัย งามมนะ (2518 : 6) และ ชูศรี หลีกเพชร (2517 : 6) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยตรงกันว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับความรักจากพ่อแม่เท่าที่ควรถูกปล่อยให้ทำอะไรได้ตามใจชอบ พ่อแม่ไม่ค่อยเอาใจใส่ช่วยเหลือหรือแนะนำ เด็กมีเวลาอยู่ร่วมกับพ่อแม่น้อย และเด็กมีอิสระมากเกินไป

อุรุตา สุธมี (2533 : 6) ได้กล่าวถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งปฏิเสธ ซึ่งจะคล้ายกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งปฏิเสธ หมายถึง วิธีการเลี้ยงดูบุตรหรือเด็กในปกครองที่พ่อแม่ ผู้ปกครองแสดงพฤติกรรมต่อเด็กในลักษณะทอดทิ้ง ไม่เอาใจใส่ในด้านความเป็นอยู่ สุขภาพ การแต่งกาย การศึกษา และอื่นๆ ไม่ให้คำแนะนำอธิบายหรือตอบข้อซักถามของเด็กในเรื่องต่างๆ ลงโทษเด็กตามอารมณ์ และไม่วางกฎเกณฑ์ให้เด็กปฏิบัติ ไม่สนใจความประพฤติของเด็ก

ผกา สัตยธรรม (2535 : 18) ได้กล่าวถึงบรรยากาศของการทอดทิ้ง หรือแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งเป็นบรรยากาศของการอบรมเลี้ยงดูไว้ว่า ลูกจะขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ แม้ว่าจะอยู่บ้านเดียวกันเพราะพ่อแม่ไม่เอาใจใส่ลูกเท่าที่ควรเลี้ยงไปตามบุญตามกรรมหรือตามมีตามเกิดไม่เห็นว่าคุณค่าต่อครอบครัว ไม่มุ่งหวังอะไรกับลูกทำให้เด็กรู้สึกขาดความรักความอบอุ่นขาดความผูกพันรักใคร่กับครอบครัว

ประกายทิพย์ พิชัย (2536 : 8) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยว่า หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ทอดทิ้งบุตร ไม่เอาใจใส่ดูแล มักปล่อยให้บุตรทำตามใจชอบ ไม่ให้ความรัก ความอบอุ่น ไม่คอยช่วยเหลือหรือแนะนำ มักตำหนิหรือลงโทษรุนแรงเมื่อบุตรกระทำความผิด

อัญชลี หนักแน่น (2537 : 10 – 11) ได้กล่าวถึงความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยว่า หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองถูกเกลียดชัง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุน หรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร มักใช้วิธีวิจารณ์ ตำหนิ ลงโทษรุนแรง และปราศจากเหตุผล ไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง และปล่อยปละละเลยความเป็นอยู่

เพราพรรณ เปลียนนุ (2542 : 67) ได้กล่าวถึงความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยว่า หมายถึง การที่ผู้สอนให้เสรีภาพแบบไม่มีขอบเขต ให้ดำเนินการเอง ไม่ให้ความคิดเห็น และไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ไม่มีการเตรียมการหรือไม่มีแผนงานในการตัดสินใจ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2543 : 263) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยหรือทอดทิ้งว่า พ่อแม่ประเภทนี้ไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนเด็ก ปล่อยให้เด็กมีอิสระมากเกินไป ยอมให้เด็กทำตามใจ ไม่คอยชี้แนะทางที่ถูกต้องให้ ทำให้เป็นเด็กที่ขาดเหตุผล ไม่เชื่อฟังใคร และมักมีความฉุนเฉียว โกรธง่าย ก้าวร้าว

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับ ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองปฏิบัติกับลูกไม่มีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้รับการเอาใจใส่ การสนับสนุนหรือไม่ได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่ สามารถทำอะไรได้ตามใจชอบ ปฏิบัติสิ่งใดโดยไม่ต้องมีกฎ ไม่มีระเบียบ

2.1.2 ผลที่เกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ลักษณะหรือบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเกิดจากประสบการณ์การรับรู้ และความสัมพันธ์ของเด็กกับครอบครัวดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จึงมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคลเป็นอย่างมาก ความรับผิดชอบก็เป็นบุคลิกภาพประการหนึ่งที่เกิดจากการอบรมเลี้ยงดู (Gale . 1969 : 401) ดังที่นาฏเฉลียว สุมาวงศ์ (2513 : 90) ได้กล่าวว่าบรรยากาศของครอบครัวมีผลทำให้เด็กเป็นผู้มีความรับผิดชอบแตกต่างกันถ้าสภาพการเลี้ยงดูแตกต่างกัน ซึ่งในการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยนี้เป็นวิธีหนึ่งที่มีผลกับความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวมของเด็ก โดยชาเลียง วุฒิจันทร์ (2524 : 76) ได้กล่าวว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยคือแบบที่ให้เด็กทำอะไรก็ได้ พ่อแม่ไม่สนใจ ไม่ให้คำแนะนำจะทำให้เด็กไม่เชื่อฟัง ไม่มีความรับผิดชอบ

และขาดสมาธิ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฮาร์นีย์ (ประมวญ ดิคคินสัน.2511 : 44 – 52 ; อ้างอิงจาก Harney.n.d.) ที่พบว่าเด็กที่เติบโตในครอบครัวที่พ่อแม่ปล่อยปละละเลย ไม่เอาใจใส่ก็จะปลูกฝังทัศนคติแบบเดียวกันให้กับเด็กทำให้เด็กกลายเป็นคนขาดความเคารพนับถือตนเอง ไม่มีความทะเยอทะยาน ไม่สามารถรับผิดชอบ และเป็นตัวของตัวเองได้ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของเลวิน ลิปปิท และไวท์ (ก่อ สวัสดิพานิช นาฏเจสสิว สุมาวงศ์ และเชื้อ สาริมาณ.2512 : 178 – 181 ; อ้างอิงจาก Lewin , Lippitt and White.n.d.) ที่พบว่ากรการปกครองแบบ-ปล่อยปละละเลยจะทำให้เด็กเป็นคนที่ไม่รู้จักรับผิดชอบ ไร้ใจไม่ได้ ซึ่งก็มีความสอดคล้องกับการศึกษาของดเนีย งามมานะ (2518 : 43 – 44) ที่ได้ศึกษาถึงความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และปีที่ 7 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเอาใจใส่เกินไป พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย-ปละละเลยมีความรับผิดชอบน้อย และยังสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2543 : 263) ที่ได้กล่าวว่าลักษณะของเด็กที่พบ จากการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีอาการเชื่องซึม ไม่สามารถปรับตัวได้ กระวน-กระวายอยู่เสมอ ไม่มีความรับผิดชอบ และคล้ายกับ เพราะพรรณ เปลียนภู (2542 : 67) ที่ได้กล่าวว่ากรการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยทำให้เด็กมีบุคลิกภาพแบบไม่มีความปลอดภัยทางใจ ทำงานไม่เป็น ไม่รู้จักรับผิดชอบ เป็นผู้นำไม่ได้ และ ประณต นันทียะกุล (2543 : 21) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสัมพันธ์แบบปล่อยตามสบายหรือแบบปล่อยปละละเลย จะทำให้ลูกควบคุมความประพฤติของตนไม่ได้ ขาดความรับผิดชอบ ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น

จากที่ได้กล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะมีผลต่อความรับผิดชอบของเด็กทั้งที่เป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อส่วนรวม

2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

2.2.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ได้มีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ไว้ดังนี้

เฟา และ เบลคิน (Faw and Belkin . 1989 : 384 – 387) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยซึ่งเป็นอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ให้ความอบอุ่น และให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นกับเด็ก

ละม้ายมาศ ศรทัตต์และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 3) ได้กล่าวไว้ว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึงการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่ร่วมกันรับผิดชอบในการเลี้ยงดูลูก ลูกมีโอกาสเสนอความคิดเห็น และรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ของครอบครัว มีโอกาสใช้ความคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และพึ่งตนเองได้

กรมการฝึกหัดครู (มัญชรี บุนนาค . 2514 : 22) และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544 : 264) ได้แสดงความคิดเห็นที่ตรงกันเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือ บิดามารดารับผิดชอบร่วมกันในการเลี้ยงดูบุตรและภาระอื่นของครอบครัว การตัดสินใจใดๆ ในครอบครัว เกิดขึ้นจากการตกลงเห็นชอบของสมาชิกทุกคน บุตรมีโอกาสใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และรับผิดชอบในกิจการต่างๆ ของครอบครัว มีโอกาสหัดคิดริเริ่ม และตัดสินใจจากเรื่องเล็กไปหาเรื่องใหญ่

สมพงษ์ ติรพัฒน์ (2517 : 6) ได้ให้ความหมายของวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า หมายถึง พฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงออกต่อลูกโดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ แสดงความรักใคร่ห่วงใยให้ความสนิทสนม ส่งเสริมให้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่ ยินดีรับฟังความคิดเห็นของลูก ให้ลูกรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัว ถ้าลูกไม่ทำตามคำแนะนำก็จะอธิบายเหตุผลว่าทำไมถึงต้องทำเช่นนั้น ถ้าจะมีการลงโทษก็จะอธิบายให้ลูกทราบเสียก่อน

ชูศรี หลักเพชร (2517 : 6) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า หมายถึง วิธีการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล รู้จักยอมรับนับถือความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจำนึก (2520 : 5) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ซึ่งคือแบบประชาธิปไตยว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล คือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แจ่มแจ้งเหตุผลต่างๆ แก่เด็กในการสนับสนุนให้เด็กกระทำ หรือห้ามปรามมิให้เด็กกระทำสิ่งใด

อุรุดา สุธมภ์ (2533 : 6) ได้ให้ความหมายของ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า หมายถึงวิธีการเลี้ยงดูบุตร หรือเด็กในปกครองที่พ่อแม่ ผู้ปกครองแสดงพฤติกรรมต่อเด็กในลักษณะที่แสดงความรักใคร่ห่วงใยให้ความสนิทสนม ความรู้สึกอบอุ่นแก่เด็ก ส่งเสริมความสามารถของเด็ก ยินดีรับฟังเหตุผล และให้คำแนะนำอธิบายในเรื่องการเรียนและเรื่องอื่นๆ สอนให้เด็กรักษากฎเกณฑ์ และใช้เหตุผลให้เด็กรับผิดชอบในเรื่องส่วนตัว และมีอิสระตามความเหมาะสม

ประณต นันทิยะกุล (2534 : 21) ได้ให้ความหมายของความสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยว่าพ่อแม่มักจะใช้วิธีการสอนลูกให้มีเหตุผล ถ้าทำอะไรผิดก็จะชี้แจงให้ฟังว่าผิดเพราะอะไรที่ต้องลงโทษเมื่อกระทำผิดเพราะอะไร มีการพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอยู่เสมอ เมื่อตกลงทำกิจการใดร่วมกันแล้ว สมาชิกในครอบครัวก็ต้องปฏิบัติตามกติกาที่ตกลงไว้

อัญชลี นักแน่น (2537 : 10) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า หมายถึงวิธีการปฏิบัติของพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยการไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมรับรู้ในกิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสเหมาะสม

ทัศนากิจ ทอดกิตติ (2539 : 6 – 7) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบให้เหตุผลหรือแบบประชาธิปไตยว่า หมายถึงการที่บิดามารดาได้อธิบายเหตุผลให้แก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริม หรือขัดขวางการกระทำของบุตร หรือลงโทษ นอกจากนี้บิดามารดาที่ใช้วิธีการนี้ยังให้รางวัล และลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าที่จะปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์ของตนเองศรีนันท์ วรรัตนกิจ (2545 : 68) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยว่า หมายถึงการที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองปฏิบัติกับลูกให้มีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ได้รับการรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล ได้รับการยอมรับความสามารถและความคิดเห็น และได้รับความร่วมมือในการทำสิ่งต่าง ๆ ในโอกาสที่เหมาะสม

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ทำให้สรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองได้ปฏิบัติแก่ลูกด้วยความรัก ความ

อบอุ่น มีความยุติธรรม เอาใจใส่ รับฟังความคิดเห็นของลูกด้วยเหตุผลและเหมาะสม ตลอดจนทั้งอบรมบ่มนิสัยบุตรให้ประพฤติ ปฏิบัติในทางที่เหมาะสม

2.2.2 ผลที่เกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบที่ให้นุตรได้ร่วมตัดสินใจใด ๆ ในครอบครัว ร่วมกับพ่อแม่ มีโอกาสได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ และได้รับผิชอบให้ดูแลตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและกิจการต่าง ๆ ของครอบครัว ซึ่งเป็นการฝึกตัดสินใจจากเรื่องเล็กไปหาเรื่องใหญ่ และเป็นการฝึกนิสัยให้รู้จักคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักพึ่งตนเอง (มัญชลี บุณนาค. 2513 : 20) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของกฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542 : 65) ที่กล่าวว่านักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่มีบรรยากาศประกอบไปด้วยความรัก ความอบอุ่น บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำอย่างมีเหตุผล จะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีที่เหมาะสม เป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ในสภาพสังคมใหม่ คือ นักเรียนสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข นักเรียนก็จะมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม อีกทั้งยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ ประณต นันทิยะกุล (2534 : 21) ที่กล่าวถึงความสัมพันธ์แบบประชาธิปไตยในครอบครัวซึ่งทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสูง มีเหตุผล เคารพยกย่องความคิดของผู้อื่น สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี รู้จักประนีประนอม ยอมรับในมติเสียงข้างมาก และกล้าทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับแนวคิดของเฮิร์ลอค (Hurlock. 1964 : 661) ที่ว่าพ่อแม่ที่ยอมรับเด็กคือให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้าน และเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือทำให้เด็กเป็นคนที่ให้ความร่วมมือ เป็นมิตร ซื่อสัตย์ มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มองตนเองได้อย่างตรงความเป็นจริงเผชิญชีวิตด้วยความมั่นใจ มีความตรงไปตรงมา ไว้วางใจได้ และระมัดระวังทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเท่า ๆ กับของตนเองซึ่งคือมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของสตรอทเธอร์ แจ็คและเพจ (Breckenridge. 1955 : 80 ; citing Strother , Jack and Page . 1955) ที่พบว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัว ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง จะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาความคิดในเรื่องการนับถือตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และได้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ เลวิน ลิปปิท และไวท์ (ก้อ สวัสดิพานิช นาฏเจลิยว สุมาวงศ์ และเชื้อ สาริมาณ. 2512 : 178 - 181 ; อ้างอิงจาก Lewin , Lippit and White.n.d.) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ทำให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ รู้จักให้ความร่วมมือกับหมู่คณะ

นอกจากนี้การได้รับการอบรมจากครูที่เป็นแบบประชาธิปไตย จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่และผู้ตาม ให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน และมีความรับผิดชอบ

จากที่ได้กล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือให้ความรักความอบอุ่น ให้นักเรียนได้รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง พ่อแม่เพียงแต่คอยดูแลอยู่ห่าง ๆ เมื่อลูกมีปัญหาพ่อแม่จะคอยให้คำแนะนำ อีกทั้งยังฝึกให้เด็กรู้จักใช้เหตุผลในการทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยในการให้ลูกได้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อส่วนรวมด้วย

2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

2.3.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ได้มีนักจิตวิทยา และนักการศึกษา หลายคนได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันหรือแบบอิตาเลียนไดเอ ไว้ดังนี้

ละม้ายมาศ ศรทัตต์ และจรรยา สุวรรณทัต (2510 : 3) ได้กล่าวไว้ว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียนไดเอ คือการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีอำนาจสิทธิขาดในกิจการทุกอย่างของครอบครัว ลูกเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตาม ซึ่งทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่ม ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น

กรมการฝึกหัดครู (มัญวีร์ บุณนาค. 2514 : 22) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบอิตาเลียนไดเอว่าคือการที่มีตามารดาที่มีอำนาจสิทธิขาดในการทำกิจทุกประการในครอบครัว เป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมาย และกฎเกณฑ์ทุกอย่าง บุตรเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตาม สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดากับบุตรในครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบนี้จะน่าเห็น บุตรจะรู้สึกขาดความอบอุ่น และไม่มั่นคงปลอดภัย การปฏิบัติตามคำสั่งบิดามารดาเป็นประจำทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง

สมพงษ์ ติรพัฒน์ (2517 : 5) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันว่า หมายถึงพฤติกรรมของพ่อแม่ที่แสดงออกต่อลูก โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ชอบตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาให้ลูกปฏิบัติตาม โดยที่บางทีลูกไม่รู้เหตุผลว่าทำไมต้องทำอย่างนั้น ชอบบังคับลูกให้ทำตามกฎเกณฑ์ของตัวเองโดยเคร่งครัด ไม่ยอมให้ลูกแสดงความคิดเห็นโต้แย้ง ไม่ยอมรับฟังเหตุผลใด ๆ ของลูก ชอบลงโทษลูกตามอารมณ์ ไม่ส่งเสริมให้ลูกแสดงความสามารถ ชอบก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวของลูก ลงโทษลูกไปทั้ง ๆ ที่ลูกยังไม่รู้ถึงเหตุผลที่ต้องถูกลงโทษ

ชูศรี หลักเพชร (2517 : 6) ได้กล่าวถึงความหมายของวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันว่า หมายถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ผู้ปกครองกำหนดไว้เท่านั้น เช่นในด้านการแต่งกาย การเรียน มารยาทต่าง ๆ และอื่น ๆ หรือถูกควบคุมไม่ให้ได้รับความสะดวกในการกระทำตามที่ตนต้องการ ผู้ปกครองยึดเอาความพอใจของตนเองเป็นสำคัญ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2520 : 5) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ซึ่งคล้ายกับแบบเข้มงวดกวดขันไว้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่คอยบังคับควบคุม และลงโทษเมื่อลูกกระทำในสิ่งที่ตนไม่ต้องการ

ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และ วิลาศลักษณ์ ชีววัลลี (2524 : 6) ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมว่า หมายถึงการรายงานของนักเรียนว่ามารดาของตนได้ออกคำสั่งและควบคุมการกระทำของตนในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยไม่ยอมปล่อยให้ลูกเป็นตัวของตัวเอง

บุญสวย เชิดเกียรติกุล (2525 : 10 – 12) ได้ให้ความหมายของการอบรมแบบเข้มงวดกวดขันว่า หมายถึง พ่อแม่บังคับให้ลูกทำตามที่เขาที่กำหนดไว้ทุกอย่าง จะวางกฎเกณฑ์ไว้ให้เด็กทำโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติของเด็ก เมื่อเด็กทำผิดจากที่กำหนดก็จะลงโทษ และบางครั้งก็จะลงโทษด้วยวิธีแปลก ๆ

ประณต นันทิยะกุล (2534 : 20) ได้ให้ความหมายของ ความสัมพันธ์แบบเผด็จการซึ่งคล้ายกับแบบเข้มงวดกวดขันว่า เป็นแบบที่พ่อแม่มักจะใช้วิธีการสั่งสอนลูกให้อยู่ในโอวาท มีระเบียบวินัย ถ้าสั่งสอน

ด้วยวาจาไม่เป็นผลก็จะใช้อำนาจเข้าบังคับ มาตรการส่วนใหญ่เป็นการลงโทษ บางครั้งอาจจะให้รางวัลบ้างก็เป็นส่วนน้อย

ทัศนคติ ทอญักดี (2539 : 6 – 7) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมว่า หมายถึง การออกคำสั่งให้เด็กทำตามแล้วผู้ใหญ่คอยตรวจตราใกล้ชิดว่าเด็กทำตามที่ตนต้องการหรือไม่ ถ้าเด็กไม่ทำตามก็จะลงโทษ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2543 : 263) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย เป็นวิธีการอบรมแบบพ่อแม่เป็นใหญ่ พ่อแม่ควบคุมใกล้ชิด เด็กไม่มีโอกาสได้เป็นอิสระ หรือเป็นตัวของตัวเอง ไม่มีโอกาสตัดสินใจด้วยตัวเอง พ่อแม่จะคอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามจนกระทั่งเด็กเกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นอิสระต้องตกอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับและระเบียบวินัยต่างๆ เด็กจะเกิดภาวะการยึดอัดใจ เพราะไม่มีอิสระที่จะกระทำการที่ต้องการ พ่อแม่มักจะใช้การลงโทษในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับความหมายของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จึงสามารถสรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองปฏิบัติกับลูกให้มีความรู้สึกที่ตนเองไม่ได้รับอิสระในการทำสิ่งที่ตนต้องการ ไม่ได้รับความยุติธรรม ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นของตนได้ ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยที่พ่อแม่กำหนดไว้เท่านั้น

2.3.2 ผลที่เกิดขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

จากจัสตินและเจอซิลด์ (ทองคุณ หงศ์พันธุ์ . 2535 : 129 ; อ้างอิงจาก Justin . 1950 : 722 and Jersild . 1960) ได้แสดงความเห็นเอาไว้ว่าพฤติกรรมของเด็กจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และความรู้สึกรับผิดชอบจะขึ้นอยู่กับวิธีการอบรมเลี้ยงดูโดยตรง คือถ้าการฝึกอบรมเป็นแบบใช้อำนาจมากเกินไป ความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กก็จะตึงเกินไปด้วย ความเครียดที่เกิดจากการกระทำผิดและความวิตกกังวลจะขัดขวางการปรับตัวที่ดีของเด็ก นั่นคือถ้าพ่อแม่อบรมเลี้ยงดูเด็กแบบเข้มงวดกวดขันจะทำให้เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้นแต่ในขณะเดียวกันเด็กจะเกิดความเครียด วิตกกังวลเมื่อทำผิด และในที่สุดเด็กจะปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น หรือสภาพแวดล้อมอื่นไม่ได้ ซึ่งตรงข้ามกับคำกล่าวของเดโช สนวนานนท์ (2510 : 67 – 68) ที่กล่าวว่าหากการที่พ่อแม่ปกป้องคุ้มครองด้วยการบังคับ ออกคำสั่งอยู่ตลอดเวลาจะทำให้บุตรขาดความคิดริเริ่ม ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มที่จะต้องพึ่งผู้อื่นและยอมให้ผู้อื่นอยู่เสมอ และบุตรจะมีลักษณะลงโทษตนเอง มักมีพฤติกรรมรุนแรงในทางนิเสธ คือไม่ยอมรับผิดชอบในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไป ซึ่งแสดงถึงลักษณะของความไม่รับผิดชอบในการกระทำของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกับคำกล่าวของเพราพรณ เป็เลียนญ์ (2542 : 67) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนที่ได้รับการอบรมแบบอัตตาธิปไตยว่ามีบุคลิกภาพแบบยินยอมหรือก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบ ไม่มีความคิดริเริ่ม และขาดการเป็นผู้นำ และคล้ายกับคำกล่าวของประเทิน มหาพันธ์ (2536 : 45, 87) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ที่เตือนลูกอยู่ตลอดเวลา ออกคำสั่งกับเด็กอยู่เสมอ ใช้กฎหรือระเบียบ หรือความต้องการของตนเข้าควบคุมพฤติกรรมของเด็ก ใช้วิธีการลงโทษในการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะคอยควบคุมให้เด็กมีพฤติกรรมรับผิดชอบเมื่อได้อยู่ใกล้พ่อแม่ แต่เมื่อพ่อแม่ใช้วิธีการดังกล่าวหรือไม่ได้อยู่กับพ่อแม่แล้วก็จะทำให้เด็กไม่มีความรับผิดชอบ ซึ่งในที่สุดเด็กก็ยังคงขาดนิสัยที่รู้จักรับผิดชอบ ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดังเช่นบัมรินด์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช . 2543 :

263 ; อ้างอิงจาก Baumrind . n.d. : 63 , 66) ที่พบว่ากรอบเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตยจะทำให้เด็กผู้หญิงมีความเป็นอิสระมีพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายและเด็กชายจะมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูง จะเป็นอิสระเมื่อพ่อแม่ไม่อยู่ และได้สอดคล้องกับการศึกษาของฮอฟฟ์แมนและซาลท์สไตน์ (Hoffman and Saltzstein . 1967 : 87) ที่พบว่าเด็กที่มีพัฒนาการทางความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีน้อยนั้นมักเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่ใช้อำนาจกับเด็กเป็นประจำ และสมพงษ์ ตีรพัฒน์ (2517 : 46) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ ได้ข้อค้นพบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ ไม่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในตนเอง และความรับผิดชอบ แต่มีแนวโน้มที่จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง และความรับผิดชอบสูงขึ้น

จากที่ไดกล่าวามข้างต้นเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่จึงสามารถสรุปได้ว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบที่คอยบังคับควบคุมเด็กอยู่ตลอดเวลา ให้เด็กปฏิบัติแต่สิ่งที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองวางกฎเกณฑ์ไว้เท่านั้น ใช้วิธีการลงโทษในการควบคุมพฤติกรรมที่พ่อแม่ต้องการ ซึ่งวิธีการเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้เด็กมีบุคลิกภาพที่เชื่อฟังอ่อนน้อม แต่ในขณะเดียวกันก็มีความเก็บกด ก้าวร้าว ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ยาก เอาแต่ใจตัวเอง

2.4 ความเชื่อมั่นในตนเอง

2.4.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

ได้มีนักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้ สมิท (Smith . 1961 : 185) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง การพึงพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเองหรือการยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองจะมีในบุคคลมากน้อยเพียงใดนั้นสามารถพิจารณาได้จากความขัดแย้ง หากเกิดขึ้นมากจะเป็นเหตุทำให้คนรู้สึกไม่มีคุณค่า ไม่เหมาะสมและไม่พึงพอใจในตนเอง อันหมายถึงขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความวิตกกังวล ขาดความอบอุ่น และชอบพึ่งผู้อื่น

แบลร์ (Blair . 1968 : 138) ได้กล่าวว่าคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองคือคนที่ยอมรับสภาพการณ์ใหม่ ๆ ที่ตนประสบโดยปราศจากความกลัวความล้มเหลว ซึ่งการที่บุคคลจะเผชิญต่อสภาพการณ์ใด ๆ โดยความไม่กลัว แสดงว่าเขาเชื่อมั่นในความสามารถนั้น ๆ จะไม่ทำให้เขาได้รับความเดือนร้อน ไม่สบายใจ ซึ่งบุคคลใดก็ตามถ้ากระทำตามความต้องการหรือคุณธรรมที่สังคมวางไว้อย่างสบายใจ มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าที่ตนกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม

อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531 : 4) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึงลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้วยการกระทำและคำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน

รตินันท์ วิจิตรชัย (2535 : 6) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ ในด้านการกล้าแสดงออก การพึ่งตนเอง การเป็นตัวของตัวเอง และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

มานะ พ่วงความสุข (2536 : 6) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงให้เห็นถึง การกล้าคิด กล้าพูด กล้ากระทำ สามารถตัดสินใจด้วยตนเองและมีเหตุผล ไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยปราศจากการไตร่ตรอง

วุฒิชัย ฉายวงศ์ศรีสุข (2536 : 23) ได้สรุปความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกถึงความกล้าของตนเองได้อย่างถูกต้องและมีเหตุผล

สุนันทา ถนอมสิงห์ (2540 : 5) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออกด้วยการกระทำ และคำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน

สำเนียง ศิลป์ประกอบ (2540 : 9) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการตัดสินใจ ความแน่ใจ ความกล้าหาญของนักเรียนในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามที่ตั้งใจไว้ ถึงแม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งใด ๆ มาเป็นอุปสรรค ไม่ย่อท้อ ยังคงตั้งใจที่จะกระทำในสิ่งนั้นต่อไป โดยมีความมั่นใจว่าตนเองสามารถกระทำให้ลุล่วงได้ และสำเร็จไปได้ด้วยความถูกต้องเหมาะสม

ราตรี แสนเย็น (2540 : 6-7) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง บุคคลที่มีความมั่นใจหรือกล้าที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จตามที่ตนตั้งใจไว้ แม้จะมีอุปสรรค ไม่ย่อท้อ ยังคงตั้งใจกระทำสิ่งนั้น ๆ ต่อไป โดยมีความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถทำได้ด้วยความสำเร็จลุล่วง และถูกต้อง

กรองแก้ว ฉายสภาวะธรรม (2541 : 9) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถดูแลความต้องการของตนได้โดยไม่ต้องมีการช่วยเหลือจากภายนอก ไม่กลัวการตัดสินใจหรือกลัวการบอกปฏิเสธจากผู้อื่น

อรรณพ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : 5) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในลักษณะของการตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูก กล้าแสดงออกในการคิด การพูด การกระทำ การออกความเห็นในการทำงานใด ๆ ด้วยความมั่นใจ ไม่มีการลังเลหรือหวั่นวิตกในความสามารถของตน

ฐิติพร อ่อนโคกสูง (2516 : 7) สมพร พลอยงาม (2525 : 5) สุมาลี วงศ์ปลุกแก้ว (2526 : 7) วินัย ธรรมศิลป์ (2527 : 4) พชรมนต์ เพียรคงชล (2533 : 9) และนริสา พัฒนรัฐ (2540 : 4) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองตรงกันว่า หมายถึง ความแน่ใจหรือความกล้าหาญของบุคคลที่กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ตามที่บุคคลนั้นตั้งใจไว้ แม้จะมีเหตุการณ์หรือสิ่งอื่นใดมาเป็นอุปสรรคก็ไม่บังเกิดความท้อถอยแต่อย่างใด ยังคงตั้งใจกระทำสิ่งนั้น ๆ ต่อไป โดยมีความมั่นใจว่าตนกระทำสิ่งที่กระทำอยู่นั้นให้สำเร็จลุล่วงด้วยความถูกต้องและเหมาะสม และไม่ยึดมั่นในความคิดโดยไม่ฟังความคิดของผู้อื่นเลย

สมพงศ์ ตีรพัฒน์ (2517 : 6) กาญจนา มีพลัง (2531 : 4) และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2541 : 7) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองตรงกันว่า หมายถึง ความมั่นใจที่จะทำการใด ๆ อย่างองอาจ ซึ่งถ้าลงตั้งใจจะทำการสิ่งใดแล้วจะไม่มีการลังเล หรือหวั่นวิตกในความสามารถของตนและไม่เฝ้าระวังหรือกลัวว่าจะถูกคนอื่นติเตียน หรือหาว่านอกกฎนอกทาง แม้จะมีอุปสรรคมาขัดขวางก็ไม่ยอมล้มเลิก หรือเปลี่ยนใจแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ศิรินันท์ วรรัตนกิจ (2545 : 47) ได้สรุปความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ว่า หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในลักษณะที่มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจในสิ่งที่ตนเองเห็นว่าถูกต้อง กล่าวแสดงความคิดเห็นกล้าพูด กล้ากระทำการใด ๆ ด้วยความมั่นใจไม่มีการลังเล หวั่นวิตกหรือถูกตำหนิติเตียน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในการกระทำสิ่งใด ๆ ในลักษณะที่มีความมั่นใจ ไม่ลังเล หรือวิตกกังวลว่าจะถูกติเตียนจากบุคคลอื่น ๆ

2.4.2 ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ได้มีนักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

ไซมอนด์ (Symonds . 1964 : 86-87) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. ถ้าต้องการทราบสิ่งใดจะพยายามทราบให้ได้
2. คิดในสิ่งที่เห็นว่าจะสำเร็จ
3. ตัดสินใจได้ดี
4. ลงมือกระทำจริง ๆ กับสิ่งที่ได้ตัดสินใจแล้ว

แบลร์ (Blair . 1968 : 138) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ยอมรับสภาพการณ์ใหม่ ๆ
2. ไม่มีความกลัวต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองประสบ
3. ไม่กลัวความล้มเหลว

สุชา จันทรธม (2510 : 147) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีลักษณะดังนี้

1. มีบุคลิกภาพดี
2. มองโลกในแง่ดี
3. กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร
4. มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
5. ขยันขันแข็ง และตั้งใจในการทำงาน

ฐิพ อ่อนโคกสูง (2516 : 27) กล่าวว่าคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้กล้า
2. ชอบแสดงตัว
3. รักความยุติธรรม
4. รอบคอบ มีแผนงาน
5. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น
6. ชอบอิสระ ไม่โอ้อวด
7. ไม่หวั่นวิตกจนเกินไป
8. มีความเกรงใจ และเห็นใจผู้อื่น

9. กล้าเสี่ยง
10. ใจคอบั่นคั่ง ไม่เชื่อคนง่าย มีเหตุผล
11. มีความกล้าคิด กล้าพูด และกล้ากระทำ
12. ชอบตั้งจุดมุ่งหมายไว้สูง และคิดว่าทำได้สำเร็จ
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สมพร พลอยงาม (2525 : 116-117) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. มีกำลังใจเข้มแข็ง
2. ไม่กลัวความลำบากตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ
3. กล้าทำทุกสิ่งทุกอย่างที่ถูกต้อง
4. มีเหตุผล
5. เสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม
6. ไม่ดูถูกผู้อื่น

มาลี วงษ์แก้ว (2526 : 6) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีลักษณะ ดังนี้

1. มีความกล้าในการคิด พูด กระทำ
2. ใจคอหนักแน่น
3. ไม่เชื่อคนง่าย
4. มีเหตุผล
5. มีความรอบคอบ
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
7. เป็นผู้ผู้นำ
8. ชอบช่วยเหลือหมู่คณะ

มานิดา ทองทวี (2526 : 11) ได้กล่าวว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่ามีลักษณะดังนี้

1. มีจิตใจมั่นคง
2. กล้าเผชิญต่อเหตุการณ์ ต่อความจริง
3. มีความมั่นใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ

วินัย ธรรมศิลป์ (2527 : 4-5) และนริสา พัฒนรัฐ (2540 : 5) ได้กล่าวตรงกันว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตน จะมีลักษณะดังนี้

1. มีจิตใจมั่นคง
2. กล้าแสดงออก
3. เป็นผู้ผู้นำ
4. กล้าตัดสินใจ
5. กล้าเผชิญความจริง
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ทัศนิตา ระเบียบดี (2529 : 5) กล่าวว่าผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีลักษณะที่กล้าแสดงออก ไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยไร้เหตุผล มีความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความเพียรพยายามสู่เป้าหมาย และมีความสามารถในการแก้ปัญหา

สุนิย์รัตน์ ฤทธิ์ชัยเลิศ (2530 : 13) ได้กล่าวว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีลักษณะที่ภาคภูมิใจในความเป็นตัวของตัวเอง มีความพึงพอใจและยอมรับในทุกสิ่งที่เป็นส่วนประกอบของตนเอง มองเห็นว่าตนมีคุณค่า มีความสามารถ และมีความสำคัญ

นภาพร สัมพันธ์ (2540 : 9) ได้สรุปเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก เป็นผู้นำของกลุ่ม และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมั่นใจ

อารยา สุระมาตย์ (2540 : 36) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. มีความมั่นคงทางจิตใจ
2. กล้าแสดงออก
3. ความเป็นตัวของตัวเอง
4. พึ่งตนเอง
5. ปรับตัวง่าย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีลักษณะดังนี้

1. มีความกล้าในการทำสิ่งต่าง ๆ เช่น กล้าพูด กล้าตัดสินใจ กล้าคิด
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. มีความพอใจในตัวของตัวเอง
4. ตั้งจุดมุ่งหมายไว้สูง และคิดว่าทำได้สำเร็จ
5. ใจคอมั่นคง ไม่เชื่อคนง่าย
6. มีความเกรงใจและเห็นใจผู้อื่น
7. พึ่งตนเอง

2.4.3 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญที่จะกระตุ้นให้ทุกคนกล้าแสดงออก ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความสำนึกในหน้าที่พลเมือง หรือความสำนึกในทางการเมือง เพราะบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะกล้าแสดงออก ไม่เฉยเมยต่อสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ไม่ยอมอดทนต่อภาวะกดดันทางการเมือง กล้าเข้าไปมีส่วนร่วมตามสิทธิและหน้าที่ที่ถูกต้อง และกล้าแสดงความคิดเห็นต่อทุกสิ่งเกี่ยวกับชีวิตและความอยู่รอดของสังคม สwana พรพัฒน์กุล .(2520 : 17) นอกจากนี้ยังมีบุคลิกภาพที่ดี มองโลกในแง่ดี และมีความรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง มีความรับผิดชอบสูงในหน้าที่การงานของตน และสามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ตนประสบนั้นอย่างมีกำลังใจที่เข้มแข็ง สุชา จันทร์อม .(2510 : 147) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเดโซ สวานานนท์ (2510 : 127) ที่ว่าบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองย่อมกระทำการสิ่งใดสำเร็จได้ยาก เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นองค์ประกอบสำคัญในการฝ่าฟัน

ความสำเร็จในชีวิต คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจึงมองโลกในแง่ดี มีความรู้สึกกล้าแสดงออก และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และไซมอนด์ (Symond .1964 : 85-86) ได้กล่าวว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง คือบุคคลที่ไม่ยอมจำนนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยสิ้นเชิงทีเดียว ต่างกับคนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คือจะมีความขลาดกลัว และไม่แน่ใจในตนเอง ซึ่งจะใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในทางนี้กวาดภาพเอาเองในสิ่งที่ตนต้องการ หรือปรารถนา ไม่ทำตามลำดับขั้นตอนของความเป็นจริง เนื่องจากเกิดความขลาดกลัว หวั่นวิตกจนกลายเป็นคนทำอะไรไม่เป็นเลย นอกจากนี้สมาคมการศึกษาแห่งอเมริกา (Child Study Association of America.1952:132-135) ได้แสดงความคิดเห็นว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะรู้สึกว่าเขาไม่ถูกข่มขู่จากบุคคลอื่น ทำให้ความยุ่งยากใจลดลงไป หรือหมดไปอันเป็นผลทำให้มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สามารถรับฟังความคิดเห็น หรือคำแนะนำของผู้อื่นได้ด้วยลักษณะของคนที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สูง ซึ่งความคิดเห็นนี้คล้ายกับที่ เบรกเคนริดจ์ (Breckenridge.1966:80) ได้กล่าวถึงงานวิจัยของ สตรอทเธอร์ แจ็ค และเพค ที่ว่าลักษณะของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และคล้ายกับคำอธิบายของกรองแก้ว ฉายสภาวะธรรม (2541: 92-93) ที่ว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีเป้าหมายที่แน่นอน ซึ่งจะส่งผลต่อรูปแบบความสำเร็จของเด็ก ๆ และ ช่วยให้เด็กพัฒนาความรับผิดชอบส่วนบุคคล และความรับผิดชอบต่อการทำงานเป็นกลุ่มได้ ซึ่งก็คือมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบ และความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีข้อค้นพบว่าความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อารีย์ เศรษฐชัย. (2520 :47-48) และอารยา สุวะมาตย์ (2540 : 26) ได้ทำการสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. ทำให้มองโลกในแง่ดี มีความมั่นคงทางอารมณ์
2. สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้
3. กล้าคิดและกล้าแสดงออก ไม่เฉยเมยต่อสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
4. สามารถเข้ากับสังคม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีความสามารถในการควบคุมตนเอง
6. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

จากที่ได้มีผู้กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การมีความเชื่อมั่นในตนเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นพื้นฐานของการเป็นผู้นำ เป็นพื้นฐานที่จะกล้าแสดงออก กล้ากระทำ กล้าเผชิญความจริง และที่สำคัญก็ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อส่วนรวมด้วย

2.5 สัมพันธภาพกับเพื่อน

2.5.1 ความหมายของสัมพันธภาพกับเพื่อน

ฟิลลิป และ เมอร์เรียน (ชมบุษ บุญสิทธิ์ .2541 : 11 ; อ้างอิงจาก Philip and Merrian . 1966 : 125) ได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนว่า หมายถึงความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวข้องกันของเพื่อน

รวมทั้งความสัมพันธ์ทางสังคม อันจะนำมาซึ่งการพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมต่อความคาดหวัง
ความสัมพันธ์ทางอารมณ์และการปรับตัวทางสังคม

ชมนุช บุญสิทธิ (2541: 11) ได้สรุปความหมายของสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนว่า หมายถึง พฤติ-
กรรมแสดงออกของเพื่อนอันจะนำมาซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่ง ความรักใคร่ ความเข้าใจ
อันดีต่อกัน ได้แก่ การรู้จักและเข้าใจตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างเพื่อน เคารพในสิทธิของเพื่อน รู้จัก
การให้และการยอมรับ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ

ชัยพร วิชชาวุธ (2530 :69) ได้กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ
ระหว่างเพื่อน มนุษย์อยู่ในสังคม การกระทำของเพื่อนแต่ละคนจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนคนอื่น ๆ ในสังคม

2.5.2 การสร้างสัมพันธภาพอันดีต่อเพื่อน

วิจิตร อาวะกุล (ชมนุช บุญสิทธิ . 2541: 23 ; อ้างอิงจาก วิจิตร อาวะกุล. 2537 : 65-69) กล่าวว่า
วิธีปฏิบัติให้เพื่อนรักใคร่เห็นอกเห็นใจควรปฏิบัติดังนี้

1. เปิดฉากทักทายติดต่อกัน
2. มีความจริงใจต่อเพื่อน
3. หลีกเลี่ยงการนินทาเพื่อน
4. อย่าขัดทอดความผิดให้เพื่อน
5. ยกย่องชมเชยเพื่อนในสิ่งที่สมควร
6. ให้ความร่วมมือในกิจการของเพื่อนด้วยความเต็มใจเสมอ
7. ให้เพื่อนได้ทราบในเรื่องที่เขารับผิดชอบ หรือเกี่ยวข้อง
8. ฟังความเห็นของเพื่อน ๆ บ้าง
9. หลีกเลี่ยงการทำตัวเหนือเพื่อน
10. ทำตนให้เสมอต้นเสมอปลาย
11. ใจกว้างและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนฝูง
12. ออกไปพบปะสังสรรค์กันกับเพื่อนบ้างตามสมควร
13. ให้ความเห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเพื่อนในยามทุกข์ร้อน

กันยา สุวรรณแสง. (ชมนุช บุญสิทธิ . 2541: 23 ; อ้างอิงจาก กันยา สุวรรณแสง .2533 : 61-65)
กล่าวว่า ในทางในการปฏิบัติตนกับเพื่อน การที่จะทำให้วัยรุ่นสามารถปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสม
เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ควรปฏิบัติดังนี้

1. แสดงความสนใจกับบุคคลอื่น เช่น การทักทาย การไต่ถามทุกข์สุข
2. ตั้งใจฟังบุคคลอื่นพูด หากท่านกำลังทำงาน เมื่อมีบุคคลอื่นมาสนทนาด้วยก็ควรจะ
เก็บงานที่ทำเอาไว้ชั่วคราวก่อน อย่าทำงานไปด้วยสนทนาไปด้วย เพราะเป็นกิริยาที่ไม่เหมาะสม อันแสดงถึง
การไม่ให้ความสนใจบุคคลนั้น
3. แสดงกิริยารับฟังข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะของบุคคลอื่น
4. ทำตนให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี อย่าจ้องจับผิดบุคคลอื่น จะทำให้เกิดความหวาด-
ระแวงซึ่งกันและกัน หากบุคคลอื่นทำอะไรก็ให้มองในแง่ดีไว้ก่อน อย่าคอยจ้องแต่จะนินทา

5. แสดงความเกรงใจต่อบุคคลอื่น เนื่องจากความสนิทสนมเกินไป อาจทำให้เกิดความเกรงใจกัน

6. รู้จักรับอารมณ์ ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ๆ นั้นอาจมีสิ่งทำให้เกิดไม่พอใจขึ้นได้ ดังนั้น หากเราเกิดอารมณ์ก็ควรระงับอารมณ์เอาไว้บ้าง เพราะการเป็นคนเจ้าอารมณ์ไม่ได้ก่อให้เกิดอะไรดีขึ้น นอกจากจะทำลายความสัมพันธ์ที่เคยมีมาก่อน

7. วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม ไม่แสดงกิริยาอาการโอ้อวด ยกตนข่มท่าน ไม่ว่าบุคคลใดก็ตามไม่มีใครชื่นชมคนที่ข่มให้เขาต่ำลง

8. รู้จักปฏิเสธคำขอร้องที่ไม่มีเหตุผลของผู้อื่น ด้วยการแสดงใบหน้าปกติ น้ำเสียงเรียบดังชัดเจน มองสบสายตาเพื่อน เพื่อแสดงให้เห็นความจริงใจที่ต้องการให้เพื่อนทราบความรู้สึกที่แท้จริง

9. จดจำข้อมูลเล็ก ๆ น้อย ๆ ของเพื่อนไว้ แสดงความเอาใจใส่ ความสนใจเพื่อน แสดงความยินดีในวาระสายตาเพื่อน

นอกจากนี้ นพพร พานิชสุข (2522:68-70) ได้เสนอแนะวิธีการที่พึงปฏิบัติต่อกันในการทำงานร่วมกับเพื่อนดังนี้ คือ

1. ความเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีอันดีต่อกัน เป็นองค์ประกอบสำคัญและจำเป็นที่ต้องสร้างให้เกิดในการทำงานร่วมกัน ควรพูดคุยสนทนาด้วยถ้อยคำที่สุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน นุ่มนวลและยิ้มแย้มแจ่มใส

2. ความสามัคคีของหมู่คณะหรือของเพื่อนร่วมงาน ความสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกแต่ละคนมีทัศนคติและความรู้สึกอันดีต่อกัน เห็นความสำคัญของกันและกัน เห็นความสำคัญของกลุ่ม

3. ความเป็นผู้มีการยอมขอมหรือตกลงกัน ในการทำงานร่วมกันนี้เป็นเรื่องธรรมดาที่สมาชิกแต่ละคนอาจมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อย่างไรก็ตามในการทำงานร่วมกันนั้น สมาชิกแต่ละคนควรจะได้รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีเหตุผลเห็นอารมณ์ และปราศจากอคติ

4. ความเป็นผู้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ตามความสามารถและตามโอกาส ทั้งนี้เพราะมนุษย์เราจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พึงพาอาศัยกัน ดังคำโบราณว่า “น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า” เพราะชีวิตนี้ไม่แน่นอน วันหนึ่งข้างหน้าเราอาจจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน โดยไม่รู้สึกรู้สัจจะไม่ควรมองข้ามเห็นว่ามีค่าสำคัญ สิ่งใดที่เราพอจะให้ความช่วยเหลือได้ถ้าเรามีโอกาสดังนั้นก็ควรจะให้การช่วยเหลือกัน

5. ความมีอิสระ สมาชิกจะต้องมีความเป็นอิสระในการคิด การแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นที่มีความแตกต่างกันทั้งตำแหน่ง สถานภาพ หรือบทบาทหรืออื่น ๆ อาจจะทำให้มีการผูกขาดการใช้อำนาจหรือมีความเกรงใจกัน ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกที่ร่วมกันทำงานขาดอิสระในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นเหล่านั้นอาจจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มก็ได้ ดังนั้น สมาชิกที่ทำงานร่วมกันควรจะตระหนักว่าสมาชิกแต่ละคนต่างก็มีอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น

6. เป็นผู้มีความจริงใจ คุณลักษณะข้อนี้ของสมาชิกจะก่อให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เรื่องของความจริงใจในปัจจุบันเป็นสิ่งที่ค่อนข้างหาได้ยาก แม้ว่าทุกคนต่างก็เรียกร้องหา เรามักพบแต่ความฉ้อฉล ขาดความซื่อสัตย์ซึ้งดีซึ้งเด่น เพราะมนุษย์นั้นมักมีเลส คือ โกรธ โลภ หลง อันเป็นรากฐานที่ทำให้

เกิดความจริงใจลดน้อยลง เพราะต่างคนต่างสวมหน้ากาก และแสดงละครเข้าหากัน ด้วยเหตุนี้ความจริงใจจึงเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในอันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานร่วมกัน

7. หลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงาน การวิพากษ์วิจารณ์เพื่อนร่วมงานสมาชิกทุกคนต้องระลึกว่าสักวันหนึ่งคำพูดจะต้องไปถึงหูของเพื่อนร่วมงาน และที่สำคัญไม่เป็นการยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน ถ้าเราด่วนวิพากษ์วิจารณ์สมาชิกเพื่อนร่วมงานฝ่ายเดียวทั้ง ๆ ที่เราไม่รู้จักเขาดีพอ หรือได้ข้อมูลของเขามาผิด ๆ นอกจากนี้สมาชิกที่ทำงานร่วมกันไม่ควรจะนิโทษกันและกัน ทั้งนี้เพราะว่าการวิพากษ์วิจารณ์หรือแม้กระทั่งการนิโทษมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างความสามัคคีหรือความร่วมมือร่วมใจแต่ประการใด

8. ยกย่องชมเชยเพื่อนสมาชิก ที่ร่วมงานด้วยกันเมื่อมีโอกาสอัน พฤติกรรมเช่นนี้เป็นสิ่งที่ดีที่พึงประสงค์ของทุกคน แต่ก็ไม่ควรทำพร่ำเพรื่อจนเกินไป การยกย่องชมเชยทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วยความภูมิใจ และมีเหตุผลต่อเพื่อนร่วมงาน เป็นการสร้างกำลังใจให้แก่ผู้ถูกชม การจะขอความร่วมมือจากเพื่อนสมาชิกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็สะดวกขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในวัยรุ่น เพราะตัววัยรุ่นปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดมีสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้น แนวทางความประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับเพื่อนคือ มีกิริยาเรียบร้อยแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักรับอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีทัศนคติและความรู้สึกที่ดีกับหมู่คณะ มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น แต่ถ้าหากว่าวัยรุ่นคนใดประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็ทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเอง เช่น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู

2.6.1 ความหมายของการรับรู้

หลักสูตรสถาบันราชภัฏ (2542 : 35) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า หมายถึง การแปลความหมายจากการสัมผัส

พัชรี เที่ยจรรยา . (ณ มาดา แสงนิมนวล. 2543 : 22 ; อ้างอิงจาก พัทรี เที่ยจรรยา . 2538 : 105-108) ได้กล่าวถึงการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับเป็นกระบวนการเลือกรับสาร การจัดสารเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง

2.6.2 ความหมายของพฤติกรรมการสอน

ได้มีผู้ให้ความหมายของพฤติกรรมการสอนไว้ดังต่อไปนี้

ปิ่นวดี จิระนราบุรุษ (2519:6) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนหมายถึง กระบวนการสอนหมายถึง การสอนที่กระทำโดยครู ซึ่งนักศึกษาสามารถสังเกตเห็นได้ขณะทำการสอนในห้องเรียน

ไพโรจน์ ดวงสุตา (2530:6) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึงการกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางด้านร่างกาย ความคิดและความรู้สึกของครูในการจัดประสบการณ์ สถานการณ์ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นการแสดงออกทั้งของครู และนักเรียนที่เกิดต่อเนื่องอย่างมีปฏิสัมพันธ์

สมจิต สวณไพบูลย์ (2529:1) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึงการกระทำที่ผู้สอนกำหนดให้มีขึ้นภายในสถานการณ์การเรียนการสอน ซึ่งจะมีทั้งการกระทำและการแสดงออกของครูและนักเรียนที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันในห้องเรียน ทั้งพฤติกรรมทางวาจา และไม่ใช้พฤติกรรมทางวาจา

สมชาติ เทศแย้ม (2522:6) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง ลักษณะการแสดงออกของครูที่เกิดขึ้นในห้องเรียนระหว่างการสอน อันเป็นกระบวนการพฤติกรรมที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันรวมทั้งพฤติกรรมที่เป็นภาษาพูด และกริยาอาการ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 : 2) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูและนักเรียนแสดงออกร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในหลักสูตรที่เรียน

อนันต์ ศรีโสภ (2527:7) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละคน ซึ่งนิสิตนักศึกษาสังเกตเห็นได้ขณะทำการสอนในห้องเรียน อันได้แก่ บุคลิกภาพของผู้เรียน การใช้ภาษา การเตรียมการสอน การเสนอเนื้อหาวิชา การโน้มน้าวจิตใจผู้เรียน การประเมินผลการเรียน การควบคุมวินัย ตลอดจนการมีความสัมพันธ์กับผู้เรียน

จากความหมายของพฤติกรรมการสอนที่กล่าวมาสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของครู ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียนระหว่างการสอนที่ทั้งพฤติกรรมทางวาจา และพฤติกรรมที่ไม่ใช่ทางวาจา ซึ่งสามารถที่จะสังเกตเห็นได้ในขณะทำการสอน

2.6.3 ลักษณะของพฤติกรรมการสอนที่ดี

สมบัติ มหารศ (2530:135-139) กล่าวถึง พฤติกรรมการสอนที่ดีของครู ควรจะมีลักษณะดังนี้

1. รู้จักใช้เทคนิคในการสอน เช่น นำวิธีการสอนหลาย ๆ แบบมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. ปรับปรุงวิธีการสอนของตนเองอยู่เสมอ
3. จัดกิจกรรมเสริมบทเรียน เพื่อให้เด็กได้มีประสบการณ์มากขึ้น
4. ใช้สื่อประกอบการสอน
5. สอนโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน หรือให้นักเรียนเรียนโดยการกระทำ
6. ดำเนินการสอนตามหลักวิชาการ ใช้หลักจิตวิทยาประกอบการสอน เช่น ใช้ทักษะการเสริมแรง เพื่อสร้างกำลังใจให้เกิดความสนใจ จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

3. การศึกษาความสัมพันธ์เชิงคาโนนิคอล

การวิจัยทางสังคมศาสตร์มีตัวแปรอิสระที่อาจมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากมาย ตัวแปรอิสระเหล่านี้มักจะควบคุมในทางปฏิบัติได้ยากมาก การวิจัยประเภทนี้จึงมีโอกาที่จะขาดความเที่ยงตรงภายนอก โดยเฉพาะความตรงในแง่ของการสรุปอ้างอิงไปยังประชากร ซึ่งในปัจจุบันวิทยาการทางคอมพิวเตอร์ ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นจึงทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะศึกษาตัวแปรทำนายได้หลาย ๆ ชุด ชุดละหลาย ๆ ตัว

ขณะเดียวกันก็ช่วยให้ศึกษาตัวเกณฑ์ได้มากกว่าหนึ่งตัว วิธีการเช่นนี้ช่วยให้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวทำนายและตัวเกณฑ์ได้ชัดเจนและแม่นยำยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเอื้อให้การวิจัยมีความตรงทั้งภายในและภายนอกยิ่งขึ้น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลักสองประเภท คือตัวแปรทำนายและตัวเกณฑ์นั้นนักสถิติได้พยายามพัฒนารูปแบบทางสถิติสำหรับวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณโดยมีความคิดพื้นฐานว่าถ้าจะทำการวิจัยให้เจาะลึกยิ่งขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมศาสตร์แล้ว ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาตัวแปรหลายๆ ด้าน จึงจะรับกับสภาพที่แท้จริงของมนุษย์ ดังนั้นนักสถิติจึงค้นพบวิธีแก้ปัญหาโดยใช้การวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ ซึ่งในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ชุด จึงสามารถใช้การวิเคราะห์ สหสัมพันธ์คาโนนิคอล (Canonical Correlation Analysis) ได้ (สำราญ มีแจ้ง . 2543 : 174)

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล เป็นเทคนิคทางสถิติหนึ่งที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป และอีกกลุ่มหนึ่งประกอบด้วยตัวแปรตามตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ซึ่งในบางครั้งกรณีผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปร 2 กลุ่มใดๆ ซึ่งผู้วิจัยไม่จัดว่าเป็นกลุ่มตัวแปรอิสระหรือกลุ่มตัวแปรตาม แต่จะใช้ตัวแปรทางซ้ายโดยใช้สัญลักษณ์ X แทน และตัวแปรทางขวาโดยใช้สัญลักษณ์ Y แทน (Pedhazur . 1997:925)

การวิเคราะห์คาโนนิคอลอาศัยแนวความคิดเกี่ยวกับการลดมิติของกลุ่มตัวแปรเดิมให้เหลือเพียงฟังก์ชันเส้นตรง (Linear Functions) ของตัวแปรที่มีจำนวนน้อยกว่าเดิม ในหลักการแนวความคิดสำคัญของสหสัมพันธ์คาโนนิคอล ก็คือ ตัวแปรทั้ง 2 กลุ่มจะถูกนำมาวิเคราะห์ร่วมกัน จะทำให้เกิดสมการเส้นตรงซึ่งเป็นส่วนประกอบซึ่งกันและกัน (Linear Composites) ตามหลักกำลังสองต่ำสุด ความสัมพันธ์ระหว่าง Composites ส่วนประกอบเส้นตรงเหล่านี้ก็คือ สหสัมพันธ์คาโนนิคอล ซึ่งใช้สัญลักษณ์ R_c ผลจากการรวมเชิงเส้นตรงของกลุ่มตัวแปรเดิมทั้ง 2 กลุ่มนี้ก็คือ ตัวแปรคาโนนิคอล หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า คาโนนิคอลแวลูเอต (Canonical Variate) ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ . (2529 : 39) โดยใช้สัญลักษณ์ U และ V แทนความสัมพันธ์เชิงเส้นของกลุ่มตัวแปร X และกลุ่มตัวแปร Y ตามลำดับดังนี้

$$U = a_1x_1 + a_2x_2 + \dots + a_px_p$$

$$V = b_1y_1 + b_2y_2 + \dots + b_py_p$$

เมื่อ $a_1 \dots a_p$ และ $b_1 \dots b_q$ เป็นสัมประสิทธิ์คาโนนิคอลที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่าง U และ V มีค่าสูงที่สุด และความสัมพันธ์ระหว่าง U และ V นี้เองเรียกว่า สหสัมพันธ์คาโนนิคอล ดุษฎี โยเหลา . (2541 : 73)

3.1 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล

วัตถุประสงค์ในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลคือการหาแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองชุดที่ทำให้ข้อมูลมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด โดยที่แต่ละชุดอาจมีตัวแปรหลายตัว และจำนวนของตัวแปรแต่ละชุดจะเท่ากันหรือไม่ก็ได้ และจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองชุดสามารถกำหนดน้ำหนักของตัวแปรแต่ละชุดในแต่ละชุดได้ โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแต่ละตัวที่ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองชุดนั้นมีค่าสูงสุด

3.2 ประโยชน์ของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัลต่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

เทคนิคการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัลมีประโยชน์ต่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ (สำราญ มีแจ้ง . 2543 : 176)

1. บอกอัตรา และแบบแผนความสัมพันธ์สูงสุดระหว่างตัวแปรสองกลุ่มจากข้อมูลชุดเดียวกันได้
2. ลดข้อมูลหรือตัวแปรลง โดยสามารถสร้างตัวแปรประกอบ หรือตัวแปรคาโนนิคัลขึ้นจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองกลุ่มนั้นได้
3. สามารถนำค่าของตัวแปรคาโนนิคัลมาใช้จัดอันดับหน่วยวิเคราะห์ตามค่าสูงต่ำ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการกำหนดตำแหน่งของตัวแปรต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นตัวแปรคาโนนิคัล

3.3 ลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ข้อมูลที่จะนำมาใช้กับการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัลต้องเป็นข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบช่วง (Interval Scale) หรือตัวแปรทวิ (Bivariates) มีค่าเป็น 0 หรือ 1 เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่แท้จริงก็คือ เมตริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละกลุ่ม

3.4 รูปแบบพื้นฐานของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคัล

หลังจากที่รวบรวมข้อมูลที่เป็นค่าของตัวแปรต่าง ๆ ทั้งตัวแปรอิสระ ซึ่งมี p ตัว และตัวแปรตามซึ่งมี q ตัว ค่าเหล่านี้เป็นค่าที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด N คน เรียกว่าข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งนำข้อมูลเบื้องต้นมาจัดอยู่ในรูปเมตริกซ์ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง	ตัวแปรอิสระ (X)	ตัวแปรตาม (Y)
1	X11 X12.....X1p	Y11 Y12.....Y1q
2	X21 X22.....X2p	Y21 Y22.....Y2q
.	.	.
.	.	.
.	.	.
N	Xn1 Xn2.....Xnp	Yn1 Yn2.....Ynq

ตัวเลขสองตัวที่ห้อย X และ Y นั้น ตัวแรกแทนสมาชิกคนที่ ตัวหลังแทนจำนวน ตัวแปรที่ของแต่ละกลุ่ม ดังนั้น X12 แทนคะแนนของคนที่หนึ่งในตัวแปรอิสระตัวที่สอง จากเมตริกซ์ข้อมูลเบื้องต้น จากนั้นคำนวณหา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย โดยจับคู่ระหว่างตัวแปรทุกตัวเป็นคู่ ๆ ไป แล้วนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมดมาจัดเป็นรูปของซูเปอร์เมตริกซ์ โดยแบ่งส่วนเป็น 4 ส่วนดังนี้

	ตัวแปรอิสระ X1 , X2 Xp	ตัวแปรตาม Y1 , Y2 Yp
X1	R_{xx}	R_{xy}
X2		
.		
.		
Xp		
Y1	R_{yx}	R_{yy}
Y2		
.		
.		
Yq		

เมตริกซ์สหสัมพันธ์ R สามารถที่จะกำหนดส่วนออกได้เป็น 4 เมตริกซ์ย่อย คือ R_{xx} , R_{xy} , R_{yx} และ R_{yy} ในเมตริกซ์ย่อย R_{xx} ประกอบด้วยสหสัมพันธ์ของตัวแปรในชุด X ใน เมตริกซ์ R_{yy} ประกอบด้วยสหสัมพันธ์ของตัวแปรในชุด Y และในเมตริกซ์ R_{yx} กับ R_{xy} จะเป็นสหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ข้ามกันของตัวแปรในชุด X กับชุด Y จากคุณสมบัติเชิงสมมาตรของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ ดังนั้น R_{xy} จึงมีค่าเท่ากับ R_{yx} ที่สามารถสับ-เปลี่ยนกันได้เมื่อจัดเมตริกซ์ตามภาพแล้วก็จะสามารถวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอลต่อไป

3.5 การคำนวณค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอล

ในการคำนวณค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอล (R_c) สามารถหาในรูปของเมตริกซ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตร (Pedhazur . 1997 : 928 – 929)

$$|R_{yy}^{-1}R_{yx}R_{xx}^{-1}R_{xy} - \lambda I| = 0$$

เมื่อ R_{yy}^{-1} แทน ค่าอินเวอร์สเมตริกซ์ของค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปร Y
 R_{xy} แทน เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของชุดตัวแปรอิสระ X_p กับชุดตัวแปรตาม Y_q
 R_{xx}^{-1} แทน ค่าอินเวอร์สเมตริกซ์ของค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X

R_{yx} แทน ทราบโพสของ R_{xy}

I แทน Identity matrix

ค่า λ ที่ได้จากการแก้สมการนี้จะมีหลายค่าโดยการถอดรากที่สองของ λ จะเป็นค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล

ค่า R_c มีได้มากกว่า 1 ค่า โดยที่ค่าแรกจะเป็นค่าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง U และ V ที่มีค่าสูงที่สุด นอกไปจากนั้นยังมีค่า R_c อื่นๆ ที่แสดงความสัมพันธ์กับ U และ V ชุดต่อมาโดยมีข้อจำกัดว่า U และ V ในชุดหลัง ต้องไม่มีความสัมพันธ์กับ U และ V ในชุดแรกๆ จำนวน R_c จะเท่ากับค่า p หรือ q ค่าใดค่าหนึ่งที่มีค่าน้อยกว่า

เมื่อหาค่า R_c แล้วขั้นตอนต่อมาคือการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของ R_c ซึ่งผู้วิจัยควรทดสอบนัยสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรกเป็นการทดสอบรวม ซึ่งทดสอบเพื่อตัดสินใจว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรสองชุดหรือไม่ ถ้าพบว่ามีความสำคัญก็จะทดสอบในประการที่สอง คือทดสอบเพื่อตัดสินใจว่ามีความสัมพันธ์คาโนนิกอลค่าใดบ้างที่มี นัยสำคัญ นั่นคือมีกลุ่มตัวแปรอิสระและกลุ่มตัวแปรตามกี่คู่ ที่มีนัยสำคัญ ซึ่งการทดสอบทั้งสองประการจะทำการแจกแจงแบบไคสแควร์ ตามวิธีของ Bartlett : V (Pedhazur . 1997 : 939 – 940) มีสูตรดังนี้

$$\chi^2 = - \left[N - 1 - \frac{1}{2}(p + q + 1) \right] \log_e \Lambda \quad ; \quad df = pq$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าสถิติที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบไคสแควร์ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

p แทน จำนวนตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์)

q แทน จำนวนตัวแปรตาม (ตัวแปรเกณฑ์)

$\log_e$ แทน ลอการิทึมธรรมชาติ

Λ แทน Wilks'lambda โดยคำนวณจากสูตร

$$\Lambda = (1 - R_{c1}^2)(1 - R_{c2}^2) \dots (1 - R_{cj}^2)$$

3.6 การคำนวณค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิกอล

การคำนวณหาค่า β_j ของตัวแปร Y

$$\beta_j = \frac{1}{\sqrt{v_j' R_{yy} v_j}} v_j$$

เมื่อ β_j แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิกอลของชุดที่ j (ฟังก์ชัน j)

v_j แทน เวกเตอร์ที่ j

v'_j แทน ไอเกนเวกเตอร์ที่ v_j
 หาค่า v_j โดยการแก้สมการต่อไปนี้

$$(R_{yy}^{-1}R_{yx}R_{xx}^{-1}R_{xy} - \lambda I)v_j$$

การคำนวณหาค่า β_j ของตัวแปร X คำนวณได้จากสมการดีเทอร์มิแนนต์

$$A = R_{xx}R_{xy}BD^{-\frac{1}{2}}$$

เมื่อ A แทน เมตริกซ์ของน้ำหนักความสำคัญคานอนิคอลของตัวแปร X ในแต่ละชุด

B แทน เมตริกซ์ของน้ำหนักความสำคัญคานอนิคอลของตัวแปร Y

$D^{-\frac{1}{2}}$ แทน diagonal matrix ที่มีสมาชิกเป็นส่วนกลับของรากที่สอง ของ λ

R_{xx} แทน เมตริกซ์ของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ X

R_{xy} แทน เมตริกซ์ของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ X กับ ตัวแปรตาม Y

3.7 การแปลผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คานอนิคอล

ค่าสหสัมพันธ์คานอนิคอลจะแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เป็นไปได้สูงสุดระหว่างชุดตัวแปรตามร่วมกัน และของตัวแปรอิสระร่วมกัน ส่วนสัมประสิทธิ์คานอนิคอลเป็นน้ำหนักที่แสดงถึงความสำคัญของตัวแปรนั้นมีส่วนช่วยให้ได้ความสัมพันธ์สูงสุด ดังนั้นการพิจารณาว่าตัวแปรในชุดตัวแปรอิสระกับชุดตัวแปรตามตัวใดบ้างสัมพันธ์กันก็พิจารณาจากขนาดและเครื่องหมายอย่างเดียวกัน ตัวแปรเหล่านั้นจะมีความสัมพันธ์ทางบวกซึ่งกันและกัน แต่ถ้ามีเครื่องหมายต่างกันจะมีความสัมพันธ์ทางลบซึ่งกันและกัน (สำราญ มีแจ้ง . 2543 : 183)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ทำการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการรู้จักตนเอง การอบรมเลี้ยงดู และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศได้มีผู้ทำการวิจัยหลายท่าน ดังนี้

ฮามัด (Hamed. 1967 : 225 - 239) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักตนเองกับโครงสร้างของบุคลิกภาพทั้งหมดเพื่อนำมาใช้ในการแนะแนว กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นจำนวน 170 คน ผลการศึกษาพบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับทางบวก มีผลต่อการพัฒนาการรู้จักตนเอง มากกว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับทางลบ

เฮอร์ลอค (ศิรินันท์ วรรัตนกิจ. 2545 : 78 ; อ้างอิงจาก Hurlock. 1964 : 66) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยวิธีประชาธิปไตย และแบบอัตตาธิปไตย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่น จำนวน 253 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือให้ความรักความสนใจ และเห็นความสำคัญของเด็กจะทำให้เด็กมีความคล่องแคล่ว ร่าเริง มีอารมณ์มั่นคง มีความคิดริเริ่ม ฟังตนเอง และทำให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตยจะทำให้เด็กขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ ขาดความรู้สึกรับผิดชอบ ขาดความรู้สึกลดภัย ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และขาดความรับผิดชอบ เพราะไม่เคยตัดสินใจด้วยตนเอง

เพค และเฮวิงเฮิร์ส (ศิริพันธ์ วรรัตนกิจ. 2545 : 79 ; อ้างอิงจาก Peck and Havinghurst . 1960 : 12) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก และลักษณะบุคลิกภาพของเด็ก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นเด็กที่อยู่ในเมืองปารีส จำนวน 34 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มาจากรอบครัวที่เป็นประชาธิปไตย จะมีความเป็นอิสระในตนเอง และรับผิดชอบสูง ส่วนเด็กที่มาจากรอบครัวที่มีบรรยากาศแบบอัตตาธิปไตย จะมีความรับผิดชอบต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเรดเก (Radke .1964 : 396) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกของพ่อแม่ กับพฤติกรรมของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย คือพ่อแม่ยอมรับความรู้สึกของเด็ก เด็กจะมีลักษณะเชื่อมั่น และมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งในปีเดียวกัน เบคเคอร์ (Becker . 1964 : 191 – 192) ได้ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของบุคคล โดยใช้หลักของเหตุผลและความรู้สึก ผลการวิเคราะห์พบว่า เด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมมากจะมีลักษณะที่น่าพอใจ คือเชื่อฟัง สุภาพ เอื้อเฟื้อ แต่มีลักษณะขี้อาย เก็บตัว ใจน้อย และชอบพึ่งพาผู้ใหญ่ ส่วนเด็กที่ถูกเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยจะไม่เชื่อฟัง ไม่มีความรับผิดชอบ และขาดสมาธิ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมัสเซน และคนอื่น ๆ (Mussen and others . 1962 : 627) ที่พบว่ากรอบเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง และไม่รับผิดชอบ

โอโลว (อรนุช ฐริสังข์. 2542 : 46 ; อ้างอิงจาก Olowu 1983 . 131 – 134) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของวิธีการอบรมเลี้ยงดูกับอัตมโนทัศน์หรือการรู้จักตนเอง โดยศึกษาในกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 686 คน โดย 3 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชาวอังกฤษ โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่และตอบแบบวัดอัตมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่น

ลิโทฟสกี และดุษเตด (อรนุช ฐริสังข์. 2542 : 46 ; อ้างอิงจาก Litovsky and Dusek. 1985 : 373 – 387) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้วิธีการอบรมเลี้ยงดูกับการพัฒนาการอัตมโนทัศน์ในวัยรุ่น เกรด 7 – 9 ซึ่งเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้วิธีการอบรมเลี้ยงดูของวัยรุ่นกับอัตมโนทัศน์ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นจำนวน 130 คน ชาย 56 คน หญิง 74 คน ผลจากการวิจัยยืนยันในเรื่องการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่ให้เด็กได้มีอำนาจของตนเองในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่และเปิดโอกาสให้เรียนรู้ความสามารถของตนเอง

รอสสอร์ (อรนุช ฐริสังข์. 2542 : 47 ; อ้างอิงจาก Rossow. 1985 : 107 – A) ทำการศึกษาเพื่อดูความสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักตนเองของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างแม่ลูกกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม และการรู้จักตนเองของเด็กเกรด 6 เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบวัดการรู้จักตนเองเทนเนสซี (Tennessee Self – Concept) และแบบวัดทางสังคม - อารมณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นแม่ลูก 94 คู่ ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่น่าสนใจ คือ การปฏิเสธของแม่รวมทั้งการรู้จักตนเองของแม่มีความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเองของลูก แม่มีการรู้จักตนเองและทัศนคติในทางลบต่อลูกจะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรู้จักตนเองที่ไม่ดีต่อลูก

อะลัมซาฮี (สานิต รัตตัญญู. 2533 : 41 – 42 ; อ้างอิงจาก Alumshahi. 1986 : 2861-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักตนเองกับทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยศึกษาองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และองค์ประกอบทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การรู้จักตนเองและทัศนคติต่อโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน โดยคะแนนทัศนคติต่อ

โรงเรียนจะเพิ่มมากขึ้นถ้าคะแนนการรู้จักตนเองเพิ่มขึ้น และ คะแนนทัศนคติต่อโรงเรียนจะลดลงถ้าคะแนนการรู้จักตนเองลดลง

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมของโรงเรียนจึงมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการรู้จักตนเอง

4.2 งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศ มีผู้ทำการวิจัยหลายท่าน ดังนี้

ทัศนาศ ทอภักดี (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อ อำนาจภายในตน และความคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็กในเมืองและชนบท กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 349 คน ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัยกับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนส่งผลต่อความเชื่อ อำนาจภายในตนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับการศึกษาของบิดา และเขตที่อยู่อาศัยกับปริมาณการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลส่งผลต่อความคิดเกี่ยวกับตนเองทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรเกียรติ์ ลิ้มเจริญ (2523 : 52-52) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบวินัยในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียน นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่มีระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตยมาก จะมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนที่มีระเบียบวินัยแบบประชาธิปไตยน้อย จะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ

นิพนธ์ แฉ่งเอี่ยม (2519 : 78) ได้ศึกษาบุคลิกภาพการแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเองและภาวะภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรธานี จำนวน 240 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพการแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในตนเองและภาวะภูมิใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีบุคลิกภาพการแสดงตัวมากกว่านักเรียนในจังหวัดอุดรธานี

สมพงศ์ ทิรพัฒน์ (2517 : 35-36) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 2 มิติ คือ แบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขัน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดมากมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำกว่ากลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดน้อย และกลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดมากมีความรับผิดชอบน้อยกว่ากลุ่มที่พ่อแม่เข้มงวดน้อย

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการรู้จักตนเองของบุคคลคือ องค์ประกอบภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความวิตกกังวล เพศ และองค์ประกอบภายนอกคือ สิ่งแวดล้อม ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลต่อการรู้จักตนเองของบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 โรงเรียน มีห้องเรียนทั้งหมด จำนวน 40 ห้องเรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) มีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวน 650 คน ซึ่งมีความเชื่อมั่นที่ 95 % คลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.2540: 40 อ้างอิงจาก Yamane.1967: 886-887) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนและห้องเรียนออกตามขนาดโรงเรียน พบว่ามีจำนวนโรงเรียน และห้องเรียนตามขนาดโรงเรียนปรากฏดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 10 โรงเรียน ห้องเรียนจำนวน 22 ห้องเรียน โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน 6 โรงเรียน ห้องเรียนจำนวน 12 ห้องเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 4 โรงเรียน ห้องเรียนจำนวน 6 ห้องเรียน

ขั้นที่ 2 สุ่มห้องเรียนในแต่ละขนาดโรงเรียนมา 6 % ได้โรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน จำนวน 7 ห้องเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 3 โรงเรียน จำนวน 4 ห้องเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน จำนวน 3 ห้องเรียน รายละเอียดดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
<u>ขนาดใหญ่</u>		
1. โรงเรียนสตรีนนทบุรี	2	110
2. โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม	2	110
3. โรงเรียนปากเกร็ด	1	53
4. โรงเรียนบางบัวทอง	1	53
5. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	1	52
<u>ขนาดกลาง</u>		
6. โรงเรียนโพธิ์มิตรวิทยา	2	85
7. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี	1	40
8. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ บางใหญ่	1	45
<u>ขนาดเล็ก</u>		
9. โรงเรียนราษฎร์นิยม	2	72
10. โรงเรียนไทรน้อย	1	30
รวม	14	650

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัดปัจจัยจำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ ดังนี้

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

2.2 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

2.3 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตอนที่ 3 วัดปัจจัยจำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ ดังนี้

3.1 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

3.2 ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน

3.3 ด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู

ตอนที่ 4 วัดการรู้จักตนเองจำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 15 ข้อ ดังนี้

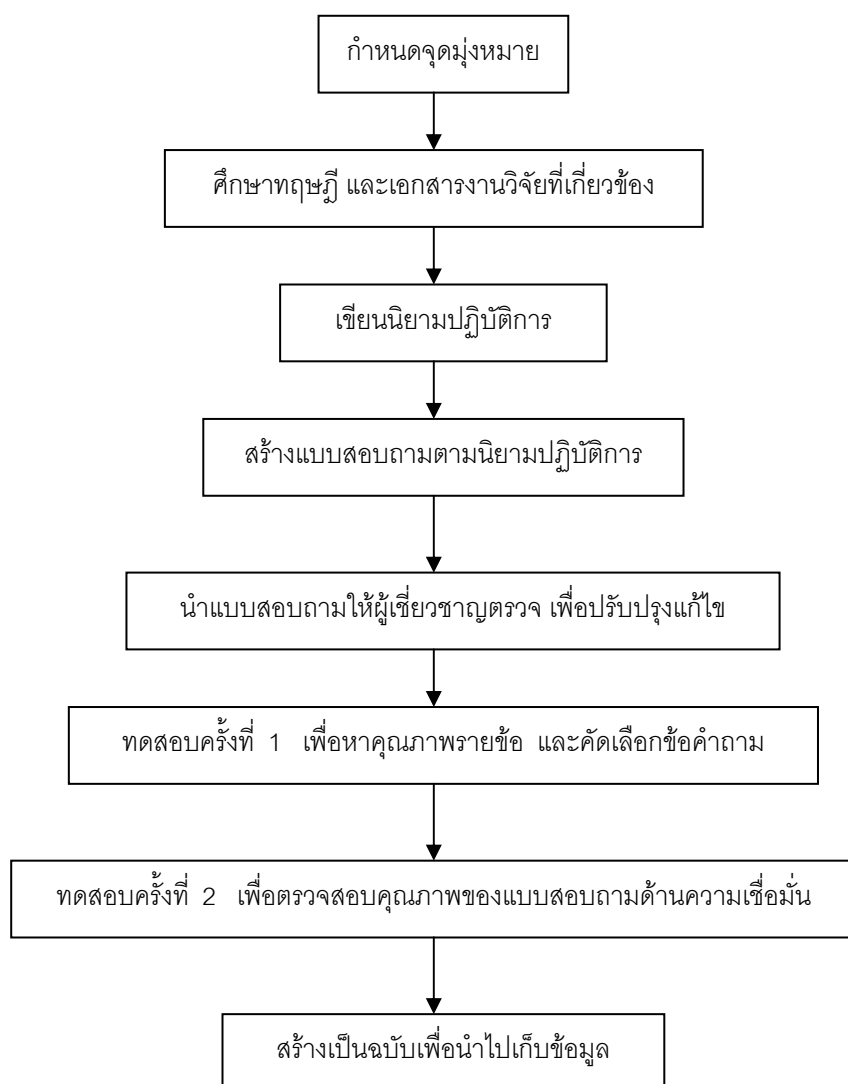
4.1 การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา

4.2 การรู้จักตนเองทางด้านสังคม

4.3 การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน ด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการรู้จักตนเองทางสติปัญญา การรู้จักตนเองทางสังคม และด้านการรู้จักตนเองทางร่างกาย โดยมีวิธีดำเนินการสร้างดังภาพประกอบนี้

ภาพประกอบ 3 ลำดับขั้นการสร้างแบบสอบถาม

จากภาพประกอบ 1 ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ซึ่งวัดลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1.1 แบบสอบถามมี 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 4 ตอน โดย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัดปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตอนที่ 3 วัดปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู

ตอนที่ 4 วัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

2. ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

3. เขียนนิยามปฏิบัติการ โดยจากแนวทางการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามคุณลักษณะที่ต้องการวัดในแต่ละด้าน

4. เขียนข้อความในแบบสอบถามแต่ละด้านให้สอดคล้องตามที่นิยามไว้ โดยแบบสอบถามแต่ละด้านมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 เขียนข้อความในแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู ด้านละ 25 ข้อ

4.2 เขียนข้อความในแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ด้านละ 25 ข้อ

5. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) โดยให้ รศ.อังคณา สายยศ และอาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ ตรวจสอบความสอดคล้องกับที่นิยามไว้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล 3 ท่านคือ ผศ.วารี เกิดดำ อาจารย์เพ็ญศรี สว่างเนตร และอาจารย์สุทธิพงศ์ บุญผดุง และผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา 2 ท่านคือ รศ.สงวน สุทธิเลิศอรุณ และดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์ ได้พิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ได้นิยามไว้ในแต่ละด้าน โดยคำถามข้อใดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อความนั้นวัดได้ตรงตามนิยาม จะคัดเลือกไว้ ส่วนข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.50 จะต้องตัดทิ้ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

5.1 ด้านปัจจัยบางประการ ประกอบด้วย

5.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.1.4 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.1.5 ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.1.6 ด้านการรับรู้พฤติกรรมกรรมการสอนของครู มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.2 ด้านการรู้จักตนเอง

5.2.1 การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

5.2.2 การรู้จักตนเองทางด้านสังคม มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

5.2.3 การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย มี 25 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ได้คัดเลือกไว้ จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00

6. นำแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกข้อความ และผ่านการปรับปรุงแก้ไข ภาษาในขั้นตอนที่ 5 ไปสอบ กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่โรงเรียนสตรี-นันทบุรี จำนวน 90 คน โรงเรียนโพธิ์นิมิตรวิทยา จำนวน 80 คน และโรงเรียนราษฎร์นิยม จำนวน 50 คน รวม 220 คนหรือได้มา 220 ฉบับ ในวันที่ 27 มกราคม 2546 จากนั้นคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่เป็น กลุ่มตัวอย่างตอบครบทุกข้อ จำนวน 200 ฉบับ นำมาตรวจให้คะแนน

จากนั้นนำผลที่ได้ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ t-test แล้วคัดเลือกข้อความที่ค่าอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ระดับ .05 และ .01 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

6.1 ด้านปัจจัยบางประการ ประกอบด้วย

6.1.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t)

อยู่ระหว่าง 0.845 ถึง 5.482 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 2.445 ถึง 4.467

6.1.2 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 1.146 ถึง 5.252 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 2.557 ถึง 4.792

6.1.3 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 1.741 ถึง 4.200 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 2.111 ถึง 3.752

6.1.4 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 0.118 ถึง 6.513 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 3.735 ถึง 6.513

6.1.5 ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 0.266 ถึง 6.508 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 2.241 ถึง 6.508

6.1.6 ด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 1.394 ถึง 7.252 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 4.154 ถึง 7.252

6.2 ด้านการรู้จักตนเอง ประกอบด้วย

6.2.1 การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 0.129 ถึง 6.821 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 3.283 ถึง 6.821

6.2.2 การรู้จักตนเองทางด้านสังคม มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 0.108 ถึง 6.162 ได้คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 2.008 ถึง 6.162

6.2.3 การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย มี 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 0.802 ถึง 5.990 คัดเลือกไว้จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) อยู่ระหว่าง 2.302 ถึง 5.990

7. นำแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับที่ได้จากข้อ 6 ที่ผ่านการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อแล้วไปสอบ กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จำนวน 80 คน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ บางใหญ่ จำนวน 80 คน และโรงเรียนไทรน้อย จำนวน 50 คน รวมจำนวน 210 คนหรือได้มา 210 ฉบับ แล้วคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบครบทุกข้อ จำนวน 200 ฉบับ นำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ผลค่าความเชื่อมั่นในแต่ละด้านดังนี้

- 7.1 ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู มีรายละเอียดดังนี้
- 7.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7798
- 7.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.6515
- 7.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7993
- 7.2 ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และด้านการรับรู้พฤติกรรมกรรมการสอนของครู มีรายละเอียดดังนี้
- 7.2.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.6776
- 7.2.2 สัมพันธภาพกับเพื่อน จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7202
- 7.2.3 การรับรู้พฤติกรรมกรรมการสอนของครู จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8524
- 7.3 ด้านการรู้จักตนเองมีรายละเอียดดังนี้
- 7.3.1 ด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8450
- 7.3.2 ด้านการรู้จักตนเองทางด้านสังคม จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7631
- 7.3.3 ด้านการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7447

8. จัดทำแบบสอบถามเป็นรูปเล่มเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

ลักษณะของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ●ชาย ●หญิง
2. โรงเรียน.....
3. คะแนนเฉลี่ยของภาคเรียนที่ผ่านมา.....
4. ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับ
 - บิดามารดา ●บิดา ●มารดา
 - บุคคลอื่นโปรดระบุ.....
5. นักเรียนได้รับเงินมาโรงเรียนวันละ
 - 20-30 บาท ● 40-50 บาท ● มากกว่า 50 บาท
6. อาชีพของผู้ปกครอง
 - รับราชการ ● พนักงานรัฐวิสาหกิจ ● ธุรกิจส่วนตัว
 - รับจ้าง ● อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 วัดปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถาม**ทุกตัวเลือก**ในแต่ละข้อ (ทั้ง ก ,ข และค) โดย ทำเครื่องหมาย •ลงในช่องทางขวามือ ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน มากที่สุด

ปัจจัย	ข้อความ	ทำ ทุกครั้ง	ทำ ส่วนใหญ่	ทำ บางครั้ง	ไม่เคยทำ
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	(0) ผู้ปกครองจะปฏิบัติอย่างไรเมื่อนักเรียนไม่ทำตามสั่ง				
	ก. ให้นักเรียนอธิบายถึงเหตุผลที่ไม่ทำตามสั่ง.....				
	ข. ไม่สนใจว่านักเรียนจะทำตามสั่งหรือไม่.....				
	ค. ดุว่าและลงโทษทันที.....				
	(00) ผู้ปกครองจะปฏิบัติอย่างไรเมื่อนักเรียนมีความคิดเห็น ไม่ตรงกันกับผู้ปกครอง				
	ก. บังคับให้ทำตามความคิดของผู้ปกครอง.....				
	ข. ผู้ปกครองและนักเรียนอธิบายเหตุผลของความคิดของตน.....				
	ค. ไม่สนใจความคิดของนักเรียน.....				

การตรวจให้คะแนน

ข้อความที่สร้างมี 2 ลักษณะคือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์น้ำหนักการให้คะแนนมีดังนี้

- เมื่อข้อความทางบวก ให้คะแนนดังนี้

เมื่อตอบช่องทำทุกครั้ง	ให้ 3 คะแนน
เมื่อตอบช่องทำส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
เมื่อตอบช่องทำบางครั้ง	ให้ 1 คะแนน
เมื่อตอบช่องไม่เคยทำ	ให้ 0 คะแนน
- เมื่อข้อความทางลบ ให้คะแนนดังนี้

เมื่อตอบช่องทำทุกครั้ง	ให้ 0 คะแนน
เมื่อตอบช่องทำส่วนใหญ่	ให้ 1 คะแนน
เมื่อตอบช่องทำบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
เมื่อตอบช่องไม่เคยทำ	ให้ 3 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 2.50 แปลว่า มีการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะนั้นมาก

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าเท่ากับ 1.50-2.49 แปลว่า มีการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะนั้นค่อนข้าง-
มาก

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าเท่ากับ 0.50-1.49 แปลว่า มีการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะนั้นค่อนข้างน้อย

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าน้อยกว่า 0.50 แปลว่า มีการอบรมเลี้ยงดูในลักษณะนั้นน้อยหรือไม่มีเลย

ตอนที่ 3 วัดปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถามในแต่ละข้อ โดยทำเครื่องหมาย ●ลงในช่อง ทางขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ปัจจัย	ข้อความ	ทำ ทุกครั้ง	ทำ ส่วนใหญ่	ทำ บางครั้ง	ไม่เคยทำ
ด้านความเชื่อมั่น ในตนเอง	(0) ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นที่ต้องออกไปพูดหน้าชั้นเรียน..... (00) ข้าพเจ้าไม่ชอบโต้แย้งกับคนอื่น ๆ เพราะไม่ มั่นใจในความคิดของตนว่าจะถูกต้อง.....				
ด้านสัมพันธภาพ กับเพื่อน	(0) ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้คบเพื่อน..... (00) เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาต่าง ๆ จะปรึกษาเพื่อน.....				
ด้านการรับรู้ พฤติกรรม การสอนของครู	(0) ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ..... (00) ครูยอมรับฟังความคิดเห็นในคำตอบของนักเรียน.....				

การตรวจให้คะแนน

ข้อความที่สร้างมี 2 ลักษณะคือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์นำหนักการให้คะแนนมีดังนี้

- เมื่อข้อความทางบวก ให้คะแนนดังนี้
 - เมื่อตอบช่องทำทุกครั้ง ให้ 3 คะแนน
 - เมื่อตอบช่องทำส่วนใหญ่ ให้ 2 คะแนน
 - เมื่อตอบช่องทำบางครั้ง ให้ 1 คะแนน
 - เมื่อตอบช่องไม่เคยทำ ให้ 0 คะแนน
- เมื่อข้อความทางลบ ให้คะแนนดังนี้
 - เมื่อตอบช่องทำทุกครั้ง ให้ 0 คะแนน

เมื่อตอบข้อส่วนใหญ่	ให้ 1 คะแนน
เมื่อตอบข้อทำบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
เมื่อตอบข้อไม่เคยทำ	ให้ 3 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 2.50 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับสูง
 เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าเท่ากับ 1.50-2.49 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับค่อนข้างสูง
 เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าเท่ากับ 0.50-1.49 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับค่อนข้างต่ำ
 เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าน้อยกว่า 0.50 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับต่ำหรือไม่มีเลย

ตอนที่ 4 วัดด้านการรู้จักตนเอง ดังตัวอย่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถามในแต่ละข้อ โดยทำเครื่องหมาย ● ลงในช่องทางขวามือ
 ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

การรู้จักตนเอง	ข้อความ	จริง ที่สุด	ส่วนใหญ่ จริง	จริง น้อย	ไม่ จริง
ด้านสติปัญญา	(0) ข้าพเจ้ารู้ว่าสามารถเรียนสำเร็จได้.....				
	(00) ข้าพเจ้ารู้ว่าการเรียนรู้จะต้องอดทน.....				
ด้านสังคม	(0) ข้าพเจ้าเป็นคนเข้ากับเพื่อนยาก.....				
	(00) ข้าพเจ้าชอบช่วยเหลือคนอื่น.....				
ด้านร่างกาย	(0) ข้าพเจ้ามีสุขภาพร่างกายแข็งแรง.....				
	(00) ข้าพเจ้าเป็นคนน่าตาดี.....				

การตรวจให้คะแนน

ข้อความที่สร้างมี 2 ลักษณะคือ ข้อความทางบวก และข้อความทางลบ เกณฑ์น้ำหนักการให้คะแนนมีดังนี้

- เมื่อข้อความทางบวก ให้คะแนนดังนี้

เมื่อตอบข้อจริงที่สุด	ให้ 3 คะแนน
เมื่อตอบข้อส่วนใหญ่จริง	ให้ 2 คะแนน

เมื่อตอบข้อจริงน้อย	ให้ 1 คะแนน
เมื่อตอบข้อไม่จริง	ให้ 0 คะแนน
2. เมื่อข้อความทางลบ ให้คะแนนดังนี้
เมื่อตอบข้อจริงที่สุด	ให้ 0 คะแนน
เมื่อตอบข้อส่วนใหญ่จริง	ให้ 1 คะแนน
เมื่อตอบข้อจริงน้อย	ให้ 2 คะแนน
เมื่อตอบข้อไม่จริง	ให้ 3 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 2.50 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับสูง
 เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าเท่ากับ 1.50-2.49 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับค่อนข้างสูง
 เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าเท่ากับ 0.50-1.49 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับค่อนข้างต่ำ
 เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมีค่าน้อยกว่า 0.50 แปลว่า นักเรียนมีลักษณะสิ่งนั้นในระดับต่ำหรือไม่มีเลย

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยมีวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ทำการเก็บข้อมูลเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ติดต่อโรงเรียนที่ทำการเก็บข้อมูล นัดหมายวันเวลาเพื่อทำการเก็บข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถาม ให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 27 มกราคม 2546 ถึง 26 กุมภาพันธ์ 2546 โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม ซึ่งก่อนที่นักเรียนจะทำการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเป็นผู้ชี้แจงเพื่อลดความตึงเครียดให้นักเรียนวางใจว่าไม่มีผลกระทบต่อนักเรียน เพื่อว่านักเรียนจะให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมากที่สุดและรับแบบสอบถามคืนในวันนั้นเลย
5. นำผลมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถาม ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแลเข้มงวดกวดขัน ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ด้านพฤติกรรมการสอนของครู ด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย
3. หาค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระของปัจจัย ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อย-

ปลະละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแล้มนักวาทศิลป์ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน ด้านพฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย และทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์คานอนิคอล

4. หาค่าน้ำหนักความสำคัญคานอนิคอล ระหว่างชุดตัวแปรอิสระของปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และด้านพฤติกรรมการสอนของครู กับชุดของตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ t – test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 305)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

โดย t แทน ดัชนีอำนาจจำแนกแต่ละข้อ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูงที่ทำข้อนั้น

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำที่ทำข้อนั้น

S_H^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนคนสอบในกลุ่มได้คะแนนสูง

n_L แทน จำนวนคนสอบในกลุ่มได้คะแนนต่ำ

1.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 200)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

โดย α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
K	แทน จำนวนข้อหรือตอน
S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ
$\sum$	แทน ผลรวมทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 หาค่าสหสัมพันธ์คานอนิคอล มีขั้นตอนดังนี้ (Pedhazur.1997:928-929)

2.2.1 กำหนดส่วนย่อยของเมตริกซ์ x และ y ให้อยู่ในรูปชูปเปอร์เมตริกซ์ ดังนี้

$$R = \begin{bmatrix} R_{xx} & R_{xy} \\ R_{yx} & R_{yy} \end{bmatrix}$$

เมื่อ R แทน ชูปเปอร์เมตริกซ์ระหว่างสหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

R_{xx} แทน เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของชุดตัวแปรอิสระ x_p

R_{yy} แทน เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของชุดตัวแปรตาม y_q

R_{xy} แทน เมตริกซ์สหสัมพันธ์ของชุดตัวแปรอิสระ x_p และ ชุดตัวแปรตาม y_q

R_{yx} แทน ทราสโพสของ R_{xy}

2.2.2 หาค่าเมตริกซ์ของ R_{yy}^{-1} , R_{yx} , R_{xx}^{-1} , R_{xy} แล้วนำไปสร้างสมการดีเทอร์-

มิแนนท์ ดังนี้

$$|R_{yy}^{-1}R_{yx}R_{xx}^{-1}R_{xy} - \lambda I| = 0$$

เมื่อ R_{yy}^{-1} แทน ค่าอินเวอร์สเมตริกซ์ R_{yy}

R_{xx}^{-1} แทน ค่าอินเวอร์สเมตริกซ์ R_{xx}

λ แทน ค่าไอเกนแวลูส์ หรือความแปรปรวนของของสหสัมพันธ์คานอนิคอล

I แทน เมตริกซ์เอกลักษณ์

2.2.3 จากสมการดีเทอร์มิแนนท์จะได้สมการกำลังสอง (quadratic) คือ

$$a\lambda^2 - b\lambda + c = 0$$

2.2.4 คำนวณหาค่า λ จากสูตร

$$\lambda = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

2.2.5 หาค่าสหสัมพันธ์คาโนนิกอล (R_{ci}) โดยการถอดรากที่สองของ λ จากสูตร

$$R_{ci} = \sqrt{\lambda_i}$$

2.3 ทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์คาโนนิกอล ทำได้โดยการแจกแจงแบบ

ไคสแควร์ตามวิธีของ Bartlett (Pedhazur, 1997 : 939-940)

$$\chi^2 = - \left[N - 1 - \frac{1}{2}(p + q + 1) \right] \log_e \Lambda \quad ; \quad df = pq$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าสถิติที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบไคสแควร์ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

p แทน จำนวนตัวแปรอิสระ (ตัวพยากรณ์)

q แทน จำนวนตัวแปรตาม (ตัวแปรเกณฑ์)

$\log_e$ แทน ลอการิทึมธรรมชาติ

Λ แทน Wilks'lambda โดยคำนวณจากสูตร

$$\Lambda = (1 - R_{c1}^2)(1 - R_{c2}^2) \dots (1 - R_{cj}^2)$$

2.4 หาค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิกอล โดยใช้สูตร (Pedhazur, 1997 : 931-932)

2.4.1 การคำนวณหาค่า β_j ของตัวแปร Y

$$\beta_j = \frac{1}{\sqrt{v_j' R_{yy} v_j}} v_j$$

เมื่อ β_j แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิกอลของชุดที่ j (ฟังก์ชัน j)

v_j แทน เวกเตอร์ที่ j

v_j' แทน เวกเตอร์ที่ v_j

หาค่า v_j โดยการแก้สมการต่อไปนี้

$$(R_{yy}^{-1} R_{yx} R_{xx}^{-1} R_{xy} - \lambda I) v_j$$

2.4.2 การคำนวณหาค่า β_j ของตัวแปร X ได้จากสมการดีเทอร์มิแนนต์

$$A = R_{xx} R_{xy} B D^{-\frac{1}{2}}$$

เมื่อ A แทน เมตริกซ์ของน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลของตัวแปร X ในแต่ละชุด

B แทน เมตริกซ์ของน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลของตัวแปร λ Y

$D^{-\frac{1}{2}}$ แทน diagonal matrix ที่มีสมาชิกเป็นส่วนกลับของรากที่สองของ λ λ

R_{xx} แทน เมตริกซ์ของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ X

R_{xy} แทน เมตริกซ์ของสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ X กับตัวแปรตาม Y

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
K	แทน	คะแนนรายข้อ
M	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ชุด (Function)
R_c	แทน	ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัล (Canonical Correlation)
χ^2	แทน	ค่าไคสแควร์ (Chi-square)
λ	แทน	ค่าไอเกนแวลูส์ (Eigenvalue)
X1	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
X2	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
X3	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
X4	แทน	ความเชื่อมั่นในตนเอง
X5	แทน	สัมพันธภาพกับเพื่อน
X6	แทน	การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู
Y1	แทน	การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา
Y2	แทน	การรู้จักตนเองทางด้านสังคม
Y3	แทน	การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่าง การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับ การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย
3. ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างชุดตัวแปรอิสระของปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง

สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกายและทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์คาโนนิกอล

4. คำนำน้าหนักความสำคัญคาโนนิกอล ระหว่างชุดตัวแปรอิสระของปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู-แบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และได้คัดเลือกนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้จำนวน 650 คน หรือ 650 ฉบับ และดำเนินการวิเคราะห์ ปรากฏผลดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ผู้วิจัยนำไปหาคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของการวัดปัจจัยบางประการ กับ การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย (N = 650)

ตัวแปร	K	M	S.D
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	3	1.966	0.519
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	3	1.369	0.488
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	3	0.345	0.143
ความเชื่อมั่นในตนเอง	3	1.630	0.442
สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน	3	1.845	0.429
การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู	3	2.149	0.552
การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา	3	1.645	0.484
การรู้จักตนเองทางด้านสังคม	3	1.844	0.433
การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย	3	1.788	0.431

จากตาราง 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อของด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธ์ภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย มีค่าอยู่ระหว่าง 1.630 – 2.149 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้าง

ข้างสูง ส่วนคะแนนเฉลี่ยรายข้อของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีค่าเท่ากับ 1.369 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และคะแนนเฉลี่ยรายข้อของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีค่าเท่ากับ 0.345 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนน ซึ่งพิจารณาจากค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของด้านต่าง ๆ พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.143 - 0.552 แสดงว่ามีการกระจายของคะแนนน้อย และมีการกระจายใกล้เคียงกันในแต่ละด้าน

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน ระหว่างปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย โดยผู้วิจัยนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแต่ละด้านกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยบางประการ กับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	Y1	Y2	Y3
X1	1.000	.126**	-.026	.435**	.448**	.372**	.338**	.309**	.274**
X2		1.000	-.020	.228**	.210**	.213**	.177**	.176**	.247**
X3			1.000	.011	-.014	-.070	.026	.010	.019
X4				1.000	.589**	.247**	.580**	.521**	.444**
X5					1.000	.422**	.502**	.584**	.423**
X6						1.000	.143**	.372**	.243**
Y1							1.000	.564**	.599**
Y2								1.000	.618**
Y3									1.000

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยแต่ละด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.126 ถึง 0.589 ซึ่งสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันกับการอบรม-

เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับความเชื่อมั่นในตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับสัมพันธภาพกับเพื่อน และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยแต่ละปัจจัยกับการรู้จักตนเองทั้ง 3 ด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.143 ถึง 0.584 ซึ่งสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้น การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับการรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความสัมพันธ์ภายในระหว่างการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคมและการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา มีค่าเท่ากับ 0.564 , 0.599 และ 0.618 ตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

3. ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างชุดตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางสติปัญญา การรู้จักตนเองทางสังคม และการรู้จักตนเองทางร่างกาย และหาค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ผู้วิจัยนำไปหาค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างชุดของตัวแปรอิสระกับชุดของตัวแปรตาม ได้ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัล 3 ชุด ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างชุดตัวแปรอิสระกับชุดตัวแปรตาม และค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ

F	R_c	λ	Wilk ' s Lamda	χ^2
1	.696	.484	.456	506.307**
2	.304	.092	.884	79.109**
3	.161	.026	.974	16.830**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ปรากฏผลว่า สหสัมพันธ์คาโนนิคัลระหว่างชุดตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูกับชุดตัวแปรตาม ด้านการรู้จักตนเองทางสติปัญญา การรู้จักตนเองทางสังคม และการรู้จักตนเองทางร่างกาย มีค่าเท่ากับ 0.696, 0.304 และ 0.161 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ชุด เมื่อ

พิจารณาค่าความแปรปรวนของสหสัมพันธ์คานินิคอลทั้งสามชุด พบว่ามีค่าเท่ากับ .484 , .092 และ 0.026 ตามลำดับ แสดงว่ามีลักษณะวัดร่วมกันเท่ากับ 48.4% , 9.20 % และ 2.60 % ตามลำดับ

4. ค่าน้ำหนักความสำคัญคานินิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตาม ด้านการรู้จักตนเองทางสติปัญญา การรู้จักตนเองทางสังคม และการรู้จักตนเองทางร่างกาย โดยผู้วิจัยนำไปหาค่าน้ำหนักความสำคัญคานินิคอลระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าน้ำหนักความสำคัญคานินิคอลระหว่างชุดตัวแปรอิสระกับชุดตัวแปรตาม

ประเภท ของตัวแปร	ชื่อตัวแปร	ค่าน้ำหนักความ สำคัญคานินิคอล		
		F (1)	F (2)	F (3)
ชุดตัวแปร อิสระ	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	-.525'	-.141	-.130
	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	-.293'	-.018	-.903'
	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	-.029	-.060	-.041
	ความเชื่อมั่นในตนเอง	-.890'	-.279'	-.030
	สัมพันธภาพกับเพื่อน	-.885'	.216 ^x	.148
	การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู	-.432'	.778 ^x	-.237'
ชุดตัวแปร ตาม	การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา	-.867'	-.498'	.021
	การรู้จักตนเองทางด้านสังคม	-.899'	.436 ^x	.036
	การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย	-.712'	.007	-.702'

' ค่าที่ส่งผลซึ่งกันและกันแบบที่หนึ่งในชุดนั้น ^x ค่าที่ส่งผลซึ่งกันและกันแบบที่สองในชุดนั้น

จากตาราง 5 ปรากฏผลว่า ค่าน้ำหนักความสำคัญคานินิคอลระหว่างปัจจัย กับการรู้จักตนเองทั้งสามชุด พบว่า ในส่วนชุดแรกนั้นชุดตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู มีค่าน้ำหนักความสำคัญคานินิคอลเท่ากับ -0.525 , -0.293 , -0.890 , -0.885 และ -0.432 ตามลำดับ ส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเอง-

ทางด้านร่างกาย ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลเท่ากับ -0.867 , -0.899 และ -0.712 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยไม่ส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตาม

ในชุดที่สอง พบว่าชุดตัวแปรอิสระกับชุดตัวแปรตามส่งผลซึ่งกันและกัน มีสองแบบคือในแบบแรกมีชุดตัวแปรอิสระด้านความเชื่อมั่นในตนเอง มีค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลเท่ากับ-0.279 ส่งผลซึ่งกันและกันกับตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลเท่ากับ -0.498 ส่วนในแบบที่สองมีชุดตัวแปรอิสระด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนและการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู มีค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลเท่ากับ 0.216 และ 0.778 ตามลำดับ ส่งผลซึ่งกันและกันกับตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสังคม ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลเท่ากับ 0.436 ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ไม่ส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตาม

ส่วนในชุดที่สาม พบว่ากลุ่มตัวแปรอิสระของปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู มีค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลเท่ากับ -0.903 และ -0.237 ตามลำดับ ส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ซึ่งมีค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลเท่ากับ -0.702 ส่วนตัวแปรอิสระอื่น ๆ ไม่ส่งผลซึ่งกันและกันกับตัวแปรตาม

จากตาราง 5 ดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้มองเห็นภาพการส่งผลซึ่งกันและกันระหว่างชุดตัวแปรอิสระกับชุดตัวแปรตามอย่างชัดเจนขึ้น จึงสรุปเป็นตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ชุดตัวแปรอิสระส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตาม โดยจำแนกตามแต่ละชุด (function)

ประเภทตัวแปร	F(1)	F(2)		F(3)
		แบบที่หนึ่ง	แบบที่สอง	
ชุดตัวแปรอิสระ	- การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย - การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน - ความเชื่อมั่นในตนเอง - สัมพันธภาพกับเพื่อน - การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู	- ความเชื่อมั่นในตนเอง	- สัมพันธภาพกับเพื่อน - การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู	- การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน - การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู
ชุดของตัวแปรตาม	- การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา - การรู้จักตนเองทางด้านสังคม - การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย	- การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา	- การรู้จักตนเองทางด้านสังคม	- การรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

จากตาราง 6 ปรากฏว่า ในชุดที่หนึ่งมีปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู มีน้ำหนักความสำคัญค่านิโคลส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ส่วนในชุดที่สองมีชุดตัวแปรอิสระซึ่งส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามมีสองแบบ โดยแบบที่หนึ่ง ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีน้ำหนักความสำคัญเชิงค่านิโคลส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา แบบที่สองปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีน้ำหนักความสำคัญเชิงค่านิโคลส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้-

จักตนเองทางด้านสังคม และในชุดที่สามมีปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีน้ำหนักความสำคัญเชิงคาโนนิกอลส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ค่านิยมค่านิยมระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาคำแนะนำความสำคัญค่านิยมค่านิยมของปัจจัยบางประการที่ส่งผลซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์ค่านิยมค่านิยมกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,958 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยมีขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) มีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) เมื่อประมาณกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่นที่ 95 % ซึ่งเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 650 คน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540:40 ; อ้างอิงจาก Yamane. 1967:886-887)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัดปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูจำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ ดังนี้

- 2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
- 2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
- 2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ตอนที่ 3 วัดปัจจัยจำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ ดังนี้

- 3.1 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 3.2 ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน
 - 3.3 ด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู
- ตอนที่ 4 วัดการรู้จักตนเองจำนวน 3 ด้าน ๆ ละ 15 ข้อ ประกอบด้วย
- 4.1 การรู้จักตนเองด้านสติปัญญา
 - 4.2 การรู้จักตนเองด้านสังคม
 - 4.3 การรู้จักตนเองด้านร่างกาย

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โดยเริ่มติดต่อทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน นัดหมายวันเวลาที่ให้นำแบบสอบถามไปสอบกับนักเรียน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในระหว่างวันที่ 27 มกราคม 2546 ถึง 26 กุมภาพันธ์ 2546 นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละฉบับ ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้
2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย
3. หาค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างชุดตัวแปรอิสระของปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย และทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์คาโนนิค
4. หาค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิค ระหว่างชุดตัวแปรอิสระของปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. คะแนนเฉลี่ยรายข้อของด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธ-

ภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู การรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย มีค่าอยู่ระหว่าง 1.630 – 2.149 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนคะแนนเฉลี่ยรายข้อของการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีค่าเท่ากับ 1.369 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และคะแนนเฉลี่ยรายข้อของการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีค่าเท่ากับ 0.345 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนน ซึ่งพิจารณาจากค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของด้านต่าง ๆ พบว่ามีค่าการกระจายคะแนนน้อย แสดงว่านักเรียนตอบแบบสอบถามในแต่ละด้านมีคะแนนใกล้เคียงกัน

2. สหสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างชุดตัวแปรอิสระทั้ง 6 ด้านกับชุดตัวแปรตามด้านทั้ง 3 ด้าน มีค่าเท่ากับ .696, .304 และ .161 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ชุด เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของสหสัมพันธ์คาโนนิคทั้งหมดสามชุด พบว่ามีค่าเท่ากับ .484 , .092 และ 0.026 ตามลำดับ แสดงว่ามีลักษณะวัดร่วมกันเท่ากับ 48.4% , 9.20 % และ 2.60 % ตามลำดับ

3. คำนำนัยสำคัญของคาโนนิค พบว่า ในชุดที่หนึ่งมีปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีนัยสำคัญของคาโนนิคส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ส่วนในชุดที่สองมีชุดตัวแปรอิสระซึ่งส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามมีสองแบบ โดยแบบที่หนึ่ง ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีนัยสำคัญของคาโนนิคส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา แบบที่สอง ปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีนัยสำคัญของคาโนนิคส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสังคม และในชุดที่สามมีปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีนัยสำคัญของคาโนนิคส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สหสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างชุดตัวแปรอิสระด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู กับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ได้ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคในแต่ละชุดมีค่าเท่ากับ .696, .304 และ .161 ตามลำดับ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งสามชุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่าปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเองผลที่ได้ใกล้เคียงกับงานวิจัยของโอดูว (อรนุช ฐีรังษ์ .2542 ; อ้างอิงจาก Olowu , 198:131-134) ซึ่งพบว่าวิธีการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลิโทฟสกี และดุษัด (อรนุช ฐีรังษ์ .2542 ; อ้างอิงจาก Litovssky and Dusek, 1985:373-387) ซึ่งพบว่าการพัฒนาการรู้จักตนเองของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกึ่งเพชร ชนะชัยวิบูลวัฒน์

(จารุวรรณ นามพรหม. 2545 ; อ้างอิงจาก กิ่งเพชร ชนะชัยวิบูลวัฒน์ 2534: 57) ซึ่งพบว่า การอบรม-เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเอง แสดงว่าปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีความสัมพันธ์กับการรู้จักตนเองในแต่ละด้าน

2. ในส่วนของค่าน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอล พบว่า ในชุดที่หนึ่งมีปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีน้ำหนักความสำคัญคาโนนิคอลส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามด้านการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเอง แสดงว่าปัจจัยของชุดตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับจารุณี อรัญภูมิ (2542 : 15) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กทั้งในด้านบุคลิกภาพและด้านอารมณ์ สังคมของเด็ก

ส่วนในชุดที่สองมีชุดตัวแปรอิสระซึ่งส่งผลซึ่งกันและกันกับชุดตัวแปรตามมีสองแบบ โดยแบบที่หนึ่งปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีน้ำหนักความสำคัญเชิงคาโนนิคอลส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเอง แสดงว่าปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญาจะเป็นเด็กที่มีความมั่นใจในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก และถ้าเด็กไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกตนเองมีปมด้อย ขลาดกลัว ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก็ส่งผลให้เด็กคนนั้นเป็นคนที่มีการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญาที่ไม่ดี เช่นมีความคิดว่าตนเองเรียนไม่เก่ง ก็เลยไม่ตั้งใจเรียนและผลก็คือเรียนไม่ได้ดี

และในชุดที่สอง แบบที่สองปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูมีน้ำหนักความสำคัญเชิงคาโนนิคอลส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสังคม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งด้านส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเอง แสดงว่าปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนและการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู มีความสัมพันธ์และส่งผลซึ่งกันและกันกับการรู้จักตนเองทางด้านสังคม ซึ่งสอดคล้องกับพรณี ชูชัย เชนจิต (2533 : 197-202) ที่พบว่า กลุ่มเพื่อนและครูมีความสำคัญต่อเด็กมาก ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านสังคมของเด็ก และจากนวนลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ (2520) ได้กล่าวถึงอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกันที่มีต่อสังคมของเด็กคือ เด็กทุกคนต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม การเป็นที่ยอมรับนี้ถือเป็นรางวัลตอบแทนที่มีค่าอย่างยิ่งสำหรับเด็ก นอกจากนี้ สุชา จันทระอม (2533 : 118) พบว่าการคบเพื่อนของวัยรุ่นนั้น เพื่อนมีความสำคัญและมีความหมายต่อวัยรุ่นอย่างมาก วัยรุ่นจะรู้สึกว่าเป็นเพื่อนมีความจำเป็นและขาดเสียไม่ได้ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ อะไรก็ตาม มักจะอาศัยเพื่อน เมื่อมีเรื่องก็มักจะเล่าหรือขอความเห็นจากเพื่อนและปรึกษาปรึกษากับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ของ ส่วนในเรื่องของการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครูนั้น สอดคล้องกับเดวิดสัน และแลง (เนตรนภา กล่องพุดชา 2539 : 33 ; อ้างอิงจาก

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด-
กวดขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง สัมพันธภาพกับเพื่อน และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลซึ่งกันและ

กันกับการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา การรู้จักตนเองทางด้านสังคม และการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย ดังนั้นผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ถ้าต้องการให้นักเรียนมีการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา ทางด้านสังคม และทางด้านร่างกาย ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่เด็กได้รับการประเมินทั้งทางบวกและทางลบ โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูจะมีอิทธิพลต่อการสร้างการรู้จักตนเองของเด็กเป็นอย่างมาก พ่อแม่ควรจะอบรมเลี้ยงดูบุตรแบบประชาธิปไตย ให้ความรัก ความอบอุ่น ให้แสดงความคิดเห็น ผสมผสานกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันบางโอกาสเพื่อไม่ให้นักเรียนมีประชาธิปไตยจนเกินไป ตลอดทั้งควรฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองโดย การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองทำสิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ แต่คอยดูแลและช่วยเหลืออยู่ห่าง ๆ อีกทั้งยังคอยกระตุ้นและให้กำลังใจ จนเขาประสบความสำเร็จ ถ้าเด็กประสบความสำเร็จในการทำสิ่งต่าง ๆ มากเขาก็จะมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก โดยเฉพาะสังคมในโรงเรียน เจตคติ การได้รับการประเมิน และการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและครูมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการรู้จักตนเอง เปิดโอกาสให้เด็กสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน เพื่อจะได้รับทราบทบทวนของตนเองกับเพื่อน และได้รับการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู เชื้อฟังคำอบรมสั่งสอนจากครู ประพฤติตนเป็นคนดี ตลอดทั้งตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อเด็กจะได้มีการพัฒนาการรู้จักตนเองไปในทิศทางบวก ซึ่งจะส่งผลให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์และสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหากับการดำเนินและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการรู้จักตนเองทำนองเดียวกับการวิจัยเรื่องนี้ในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษาแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน

2.2 ควรทำการศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการรู้จักตนเองในด้านอื่น ๆ อีก เช่น การรู้จักตนเองทางด้านอารมณ์ และในระดับอื่น ๆ เช่น ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษาแล้วนำมาเปรียบเทียบกัน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยศึกษาครั้งนี้ ที่สัมพันธ์กับการรู้จักตนเอง เพื่อจะได้ผลที่กว้างขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว ฉายสภาวะธรรม.(2541).สารานุกรมพฤติกรรมเด็ก.กรุงเทพ ฯ:สำนักพิมพ์ต้นธรรม.
- กาญจนา มีพลัง. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- กาญจน์ แก้วทอง . (2522). การใช้เทคนิค “แม่แบบ” เพื่อเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤตรินทร์ นิเมทองคำ. (2542).ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ก่อ สวัสดิพานิช. (2519). วัยรุ่นและการปรับปรุงบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ก่อ สวัสดิพานิช นาฏเจลิยว สุมาวงศ์ และเชื้อ สาริมาน. (2512). จิตวิทยาตำรวจ ครุมัธยมศึกษาของครูสภาวิชาครูตอน 3. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของครูสภา.
- กัลยาณี ยังสังข์. (2539).การสร้างแบบสอบถามมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดพัทลุง. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน.(2539) “ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544),” สมุดปกขาว. หน้า 1
- จากรุวรรณ นามพรหม. (2545). การศึกษาอัตมโนทัศน์ของนิสิตโครงการจุฬา-ชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- จำรัส บุญญานันท์. (2515).มโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวล และความต้องการสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนที่ประพฤติคล้อยตามและที่ขัดกับสังคม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- จุมพล พูลภัทรชีวิน. (2514). มโนภาพแห่งตน (Self – Concept) ความวิตกกังวล (Anxiety) ความเกรงใจ และลักษณะความเป็นผู้นำ (Leadership) ของนักเรียนที่เป็นผู้นำและนักเรียนที่เป็นผู้ตามในระดับชั้น ม.ศ. 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉัตรนา เอี่ยมกำแพง (2544).การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มกับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มที่มีต่ออัตมโนทัศน์ด้านสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- ไฉน มีริยะเกิด. (2515). การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้น-กลางกับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ. วิทยานิพนธ์ คบ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.ถ่ายเอกสาร.
- ชนนุช บุญสิทธิ์.(2541).ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยราชวินิต กรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ชูวิทย์ รัตนพลแสนย์.(2541). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีผลต่ออัตมโนทัศน์ของพลทหารที่ติดยาเสพติด โรงพยาบาลทหารเรือกรุงเทพ. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี อ่อนโคกสูง.(2516).ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพการแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี หล็กเพชร. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน .(2524). จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัญญะจัน .(2520). รายงานการวิจัยฉบับที่ 21 เรื่องจริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดุษฎี โยเหลา.(2541). เอกสารคำสอนวิชา วป 712 สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางพฤติกรรมศาสตร์ IV. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดโช สอนานนท์. (2510). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- เด่นดวง วราเวทย์. (2530). ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเน้นทฤษฎีการพิจารณาเหตุผลอารมณ์เพื่อปรับเปลี่ยนมโนภาพเกี่ยวกับตนเองของนักเรียนชั้นปีที่ 1วิทยาลัยครูอุดรดิษฐ์ จังหวัดอุดรดิษฐ์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ดำรง ศิริเจริญ. (2524). การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในวิชาชีพที่เรียน อัตมโนภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความแปรปรวนของอัตราการเรียนรู้อัตราการเรียนรู้อัตมโนภาพที่สอนโดยวิธีเรียนเพื่อรู้แจ้ง (Mastery Learning) กับกลุ่มที่สอนโดยวิธีบรรยาย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- दनัย งามมณะ. (2518). ความรู้สึกผิดชอบ ความอยากรู้อยากเห็น และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย กับ แบบเอาใจใส่เกินไป. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เลาวัลย์ สุวรรณบุตร.(2543). ความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพแห่งตนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- ทศนา แชมมณี และเยาวพา เดชะคุปต์.(2526). "การสอนเพื่อเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแบบมนุษยนิยม : นวัตกรรมการศึกษาในระดับประถมศึกษา,"วารสารครุศาสตร์. 12 : 12-19 ตุลาคม – ธันวาคม.
- ทัศนมา ระเบียบดี (2529). ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" โดยใช้สไลด์การ์ตูนเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนากดี. (2539). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจภายในตน และความคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็กในเมืองและชนบท. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- ทองคุณ หงส์พันธุ์.(2535). วิถีทางแห่งบัณฑิต : การครองตน ครองคน และครองงาน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย จันทรเกษม.
- นาฏเฉลียว สุมาวงศ์. (2513). พัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เคล็ดไทย.
- นันทิกา แย้มสรวล.(2522). การศึกษาสถานภาพของครอบครัวที่สัมพันธ์กับมโนภาพแห่งตนและพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดราชบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- นิพนธ์ แจ่มเยี่ยม .(2519). การศึกษาบุคลิกภาพแสดงตัว ความเชื่อมั่นในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดอุดรดิษฐ์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- นพพร พานิชสุข.(2522). คู่มือครุคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภาพร สัมพันธ์. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของพนักงานบริษัทเทคโนโลยีจำกัด กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- นิมนวล อันทะชัย.(2532). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมหญิง โรงเรียนมัธยมชาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- นริสา พัฒนรัฐ. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- บังอร เสดนนท์. (2512) . การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง " ตน " อย่างที่คิดว่าตนเป็น " ตน " อย่างที่คิดอยากจะเป็น ของนักเรียนวัยรุ่นอายุ 13 – 16 ปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพระโขนง จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2512. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา . ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2538) . วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย 2 . กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญสวย เชิดเกียรติกุล. (2519). การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ผิด. วารสารแม่และเด็ก, 27 พฤษภาคม 2519.

- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). *การวิเคราะห์ข้อมูลระดับมัธยมศึกษาในทางสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ : กรณีเทคนิค MMR และ CCA*. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประกายทิพย์ พิชัย. (2536). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง กรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ประเทิน มหาพันธ์. (2536). *คู่มืออบรมนักเรียน*. โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ วิทยาลัยวิชาการบางแสน.
- ประเทือง แดงงาม.(2520). *การศึกษามโนภาพแห่งตนและความคาดหวังแห่งตนของผู้ใหญ่ที่เรียนสำเร็จหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ในเขตการศึกษา 3*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ประณต นันทิยะกุล. (2534). *การเสริมสร้างประชาธิปไตยในครอบครัว*. กรุงเทพฯ : สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- ประณต เล็กสวาสดี. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การพึ่งผู้อื่น พฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา . ถ่ายเอกสาร.
- ประพันธ์ สุทธาวาส. (2519). *“ความก้าวร้าวกับการอบรมเลี้ยงดู”*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา . ถ่ายเอกสาร.
- ประมวญ ดิคนัน. (2512). *ความรักตามความหมายของจิตวิทยา*. มหาสารคาม : วิทยาลัยครูมหาสารคาม และวิทยาลัยวิชาการศึกษา . ถ่ายเอกสาร.
- ปิ่นวดี จิระนารักษ์ (2519) . *ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* . ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยพร ดวงทอง. (2539). *การศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับบุคลิกภาพการแสดงตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* . ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผกา สัตยธรรม. (2535). *สุขภาพจิตเด็ก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พชรมนต์ เพียงคงชล. (2533). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาภาษา กับวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนแบบนาฏและการสอนตามคู่มือแนวการสอนหน่วยศึกษานิเทศก์*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- เพียว เกาทัณฑ์ทอง. (2533). *การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- พรณี ข. เจริญจิต. *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่, 2538.
- . (2533). *เอกสารคำสอนชุดจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว*. นนทบุรี :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พรรณทิพย์ เภกะนั้นท์. (2516). การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่น. วารสารครุศาสตร์ 3 (5) : 64 – 67 ; สิงหาคม – กันยายน .

พระราชวรมนู. (2528). ปรัชญาการศึกษาและปรัชญาการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พัชรี ศีระะภูมิ. (2539). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างผู้ที่ได้รับการนิเทศแบบคลินิกและแบบประชุมอภิปรายกลุ่ม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ไพโรจน์ ดวงสุตา (2530) . พฤติกรรมการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ . ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

เพราพรรณ เป็เลียนญ์. (2542). จิตวิทยาการศึกษา. ธนบุรี : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

มานิดา ทองทวี (2526). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มัชชี บุญนาค. (2513). การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิตของบิดามารดากับบุคลิกภาพของเด็กในพระนครและต่างจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

มัทนา อึ้งตระกูล. (2524). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนามโนภาพแห่งตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองเรือวิทยา จังหวัดขอนแก่น. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มะลิ อุดมภาพ. (2538). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มานะ พ่วงความสุข. (2536). ผลการฝึกความรู้สึกไวที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มาลี เพ็ชรชะ. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบมโนภาพแห่งตน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- มาลี วงษ์แก้ว (2526). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาริสา รัฐปัติย์. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2533). สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการ
แนะแนว. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราตรี แสงเย็น. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับคุณลักษณะทางจิตสังคมบางประการ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประม-
ศึกษา อำเภอยะผดภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- รินรพี เจริญทรัพย์านนท์. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเชื่อมั่นในตนเอง
และความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์คาโนนิคัล.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่งนภา ทีชะ. (2521). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์ ความเชื่ออำนาจภายในตน – นอกตน สัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ คม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รังรอง งามศิริ. (2540). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการสอบ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. คม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง-
กรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนวดี รอดภิรมย์. (2533). การศึกษาพฤติกรรมความช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตก-
ต่างกัน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ไกรสีหนาท. (2533). การศึกษาเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ สุขภาพจิต และความพึงพอใจในงาน
พยาบาลวิชาชีพกับพยาบาลเทคนิค. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชีววัลลี. (2524). ครอบครัวกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางจิตใจของ
ไทย. กรุงเทพฯ. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต. (2510). รายงานการวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการ
ของเด็กที่ตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี". สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่อง
เด็ก. โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยา สาสน์.
- (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- (2540). สถิติวิทยาเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2521). “ความต้องการพื้นฐานที่จะช่วยเสริมการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ” ประชากร-ศึกษา. 29 (11) : 2 : 2-5 มิถุนายน 2521.
- วินิจ เกตุขำ. (2515). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กับความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำและความวิตกกังวลของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในจังหวัดสุโขทัย. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- วินัย ธรรมศิลป์ (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- วิมล สุวรรณมณี. (2526) . การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นกลุ่มและนักเรียนอาชีวศึกษาทั่วไป. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วุฒิชัย ฉายวงศ์ศรีสุข. (2536). การพัฒนาแบบวัดคุณลักษณะด้านจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 . วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- วันเพ็ญ พิศาลพงศ์ และคณะ. (2526). การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อมทางการเรียนของเด็กวัยก่อนเรียนในกรุงเทพฯ. รายงานการวิจัยฉบับที่ 29 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลลี เทียงธรรม. (2541). การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและรายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรม-นิยมที่มีต่อสุขภาพส่วนบุคคล และอัตมโนทัศน์ทางด้านร่างกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเจ้าพระยาวิทยาคม. กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล.(2536).จิตวิทยาพัฒนาการ พฤติกรรมศาสตร์ตลอดชีวิต.กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิรินันท์ วรรัตนกิจ.การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ค่าไคคอล.ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทรเอม . (2510). จิตวิทยาเพื่อความสุข. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทธิพงศ์ บุญผดุง . (2541). การสร้างแบบทดสอบวัดลักษณะความรับผิดชอบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรง ความไม่เที่ยงตรงและความเชื่อมั่น. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา ถนอมสิงห์. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์รัตน์ ฤทธิ์ธัญยเลิศ. (2530). ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเชื่อมั่นของตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์. ค.ม.

- กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตต์ ลูประสงค์. (2534). *ผลของการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มต่ออัธมโนทัศน์ของวัยรุ่น*. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. ขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ มหาศร. (2530). *วิธีการสอนทั่วไป*. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สมพงศ์ ตีรพัฒน์. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึก รับผิดชอบ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร พลอยงาม (2525). *การทดลองสอบความเชื่อมั่นในตนเองแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญา ต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์* ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สุมาลี จันทร์ชลอ. (2541, มีนาคม) . “การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน.” วารสารวิชาการ . 1 (3).
- สมศรี รัตนวัฒนา.(2533). *การสร้างแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- สมชาติ เทศแยม (2522) . *พฤติกรรมการสอนด้านการใช้อุปกรณ์การสอน และด้านทักษะทั่วไปของครูสอน วิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- สมชัย ชินตระกูล.(2517).*ความสัมพันธ์ระหว่างสัปป์เกี่ยวกับตน (Self – Concept) ความเชื่อแบบฝังใจ (Dogmatism) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- सानิต รัตตัญญู.(2533).*การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามการรับรู้ของ นักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก้าวร้าว ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล.(2513).*การศึกษามโนภาพเกี่ยวกับตน ความแตกต่างระหว่างตนและความเข้าใจในการ อ่านของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 7*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). *การพัฒนานุคลิกภาพและการปรับตัว*. จันทบุรี : วิทยาลัยรำไพพรรณี.

- สวนา พรพัฒน์กุล. (2522). รายงานการวิจัยความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย-
พฤติกรรมศาสตร์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข.(2539).การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลาย-
มิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- สุรเกียรติ์ ลิ้มเจริญ . (2523) . ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง ความวิตกกังวลกับระเบียบวินัยใน
ชั้นเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ จันทน์เอม.(2519).จิตวิทยาวัยรุ่น.กรุงเทพ ฯ:แพรวพิทยา.
- สำเนียง ศิลป์ประกอบ (2540) . ความรับผิดชอบในการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยม-
ศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามคู่มือ-
ครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2542).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ .
- สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย.(2530).เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก.: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี.
- สุมาลี วงศ์ปลุกแก้ว. (2526). ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นเรียน ความรู้สึกรับผิด-
ชอบและความเชื่อมั่นในตนเอง. วิทยานิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำราญ มีแจ้ง (2543). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : นิธิเนอดเวอร์ไทท์ซิงกรุ๊ป.
- อนันต์ ศรีโสภณ. (2527). รายงานการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอนของอาจารย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- เอนกกุล กรี่แสง. (2521). เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนคริน-
ทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- อรนุช ฤทธิ์สังข์. (2542). อิทธิพลของปัจจัยทางครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
ถ่ายเอกสาร.
- อุรุดา สุธมภ์. (2533). การอบรมเลี้ยงดูกับความสามารถในการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ และความรับผิดชอบ
ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.

- อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531) . ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร . ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุชาภรณ์ และคนอื่นๆ . (2528). รายงานการวิจัยเรื่องการอบรมเลี้ยงดูกับพัฒนาการทางสติปัญญา ด้านเหตุผล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี หนักแน่น.(2537) การเปรียบเทียบในภาพแห่งตน การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนระหว่างนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิวนัย และนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น. ปรินิพนธ์ กศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- อำไพ ศิริพัฒน์.(2513). “ ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง”. ในวารสารครุศาสตร์. หน้า99-101 ม.ป.ท.
- อารยา สุวะมาตย์. (2540). การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อารีย์ เศรษฐชัย. (2520). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกกับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- อรวรรณ พาณิขปฐมพงศ์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Anastasi, Anne.(1968). *Psychological Testing*. New York:Macmillian Co.
- Atkinson, J.W.(1970). *Self Concept and School Achievement*. Englewood Cliffs : Prentice Hall .12 .
- Blair,G. Myers.(1968).*Educational Psychology*.New York : The Macmillan Co.
- Byrne,M and Gavin,D(1996). *The Shavelson Model Revisited : Testing for the Structure of Academic Self - Concept Across Pre -,Early, and Adolescents*. Juornal of Educational Psychology.Vol.88 No2. 215-228.Ottawa University.
- Byrne,M.*The General / Academic Self - Concept Nomological Network : A review of Construct Validation*.
- Byrne,B (1990).*Self-Concept and academic achievement:Investigation their importance as discriminators of academic track membership in high school*. Canadian Journal of Education.
- Byrne, M.(1984). *The General / Academic Self-Concept Nomological Network: A Review of Construct Validation Research*.Review of Education Research Fall,Vol.54,No.3 ,427-456.
- Caplin D. Morris.(1969). *The Relationship Between Self- Concept And Academic Achievement*. The

- Journal of Experimental Education*. Volume 37, 13-16.
- Child Study Association of America. (1952). *Our Children Today*. New York, The Viking Press, 132-135 p.
- English, H.B. and Champney A. English. (1968). *A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychoanalytical Terms*. New York : David McKay Company, Inc.
- Frandsen, N. (1961) . *Educational Psychology*. New York , McGraw-Hill Book Company, 572 p.
- Franken, R. (1994). *Human motivation* (3rd ed.). Pacific Grove, CA: Brooks/Cole Publishing Co.,
- Gale, R. F. (1969). *Development Behavior*. London : The Macmillan Co.
- Herbert W. Marsh and Alexander Seeshing Yeung. (1997). *Coursework Selection: Relations to Academic Self-Concept and Achievement*. American Educational Research Journal Winter Vol. 34, No. 4, 691-720. Australia: University of Western Sydney at Macquarie.
- Hamachek, D. (1995). *Self-Concept and school achievement: Interaction dynamics and a tool for assessing the Self-Concept component*. Journal of Counseling & Development.
- Hamad, Zahran A.S. (1967). "The Self – Concept in Psychological Guidance of Adolescents," *The British Journal of Educational Psychology*. 37: 225 - 229 p.
- Huitt, W. (1998). *Self – Concept and Self - Esteem*. *Education Psychology Interactive: Self-Concept and self-esteem*.
- House, J.D. (1992). *The Relationship Between Academic Self-Concept and School Withdrawal*. The Journal of Social Psychology. 133(1) , 125-127. Northern Illinois University.
- Herbert W. Marsh. *Multiple dimensions of Self-Concept in NELS:88: Their dual role as outcome and process variables*.
- Herbert W. Marsh. (1990). *The Structure of Academic Self-Concept: The Marsh/Shavelson Model*. Journal of Educational Psychology Vol. 82, No. 4, 623-636. University of Western Sydney , Australia.
- Herbert W. Marsh. (1993). *The Multidimensional Structure of Academic Self-Concept: Invariance over Gender and Age*. American Educational Research Journal Winter Vol. 30, No. 4, 841-860. University of Western Sydney.
- Hurlock, Elizabeth B. (1964). *Child Developmental*. New York, McGraw - Hill Book Co. 661 p.
- (1968). *Developmental Psychology*. 3rd ed., McGraw - Hill, Inc., 394, 372 and 525 p.
- (1974). *Personality Development*. New York, McGraw-Hill, Inc., 34 , 525-526 p.
- Ivy Cheuk-yin Lau, Alexander Seeshing Yeung, and Putai Jin. (1998). *Academic Self- Concept Structure of Higher Education Students. Australasia and New Zealand*.
- Kendler, Howard H. (1963). *Basic Psychology*. New York : Appleton Century Crofts. 459 p.
- Maneesri K. and Pitiyanuwat S. (1998). *Parental Influences on Academic Achievement, Prathom*

- Five Student*, Bangkok Metropolis. Journal of Research Methodology Vol.11, No. 2, July-December.
- Marsh, H. (1992). *The content specificity of relations between academic Self-Concept and achievement* : An extension of Marsh/Shavelson model.
- Marsh, H.W., & Byrne, B.M., & Shavelson, R. (1988). *A multifaceted academic self-Concept: Its hierarchical structure and its relation to academic achievement*. Journal of Educational Psychology, 80 366-380.
- Mussen, P.H. (1963). *The Psychology Development of the Child*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Nancy H. Leonard. (1995). *A Self-Concept – Based Model of Work Motivation*. This Paper was Presented at the Annual Meeting of the Academy of Management in August.
- Olaf Koller, Jurgen Baumert and Kai Schnabel. (2001). *Does Interest Matter? The Relationship Between Academic Interest and Achievement in Mathematics*. November Vol.32m, Issue 5, 448-470.
- Pedhazur J. Elazar. (1997). *Multiple Regression in Behavior Research*. Third Edition Fort Worth: Harcourt Brace College Publishers.
- Roger, Carl R. (1951). *Client-Centered Therapy*. Boston : Houghton Mifflin, 136 p.
- Shavelson, R.J., Hubner, J.J. and Stanton, G.C. (1976). *"Self-Concept : Validation of Construct Interpretation,"* Review of Educational Research. 413 p.
- Smith, C. Henry (1961). *Personality Adjustment*. New York : McGraw-Hill, Inc.
- Stewart Pisecco, Kimberly Winters, Paul Swank, Phil A. Silva, and David B. Baker. (2001). *The Effect of Academic Self-Concept on ADHD and Antisocial Behaviors in Early Adolescence*. Journal of Learning Disabilities.
- Symonds, F. Addington. (1964). *Teaching Yourself Personality Efficiency*. London : The English University Press.
- Xiaodong, L. (1997). *Academic Self-concept : Its structure, Mechanism and Relation to Academic Achievement*. Educational Journal, Vol25 No.1

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1ก	0.60	คัดเลือกไว้	11ก	0.60	คัดเลือกไว้
1ข	1.00	คัดเลือกไว้	11ข	0.60	คัดเลือกไว้
1ค	1.00	คัดเลือกไว้	11ค	0.80	คัดเลือกไว้
2ก	0.60	คัดเลือกไว้	12ก	1.00	คัดเลือกไว้
2ข	1.00	คัดเลือกไว้	12ข	1.00	คัดเลือกไว้
2ค	1.00	คัดเลือกไว้	12ค	1.00	คัดเลือกไว้
3ก	0.60	คัดเลือกไว้	13ก	1.00	คัดเลือกไว้
3ข	1.00	คัดเลือกไว้	13ข	0.40	ตัดออก
3ค	1.00	คัดเลือกไว้	13ค	1.00	คัดเลือกไว้
4ก	1.00	คัดเลือกไว้	14ก	0.40	ตัดออก
4ข	0.20	ตัดออก	14ข	0.60	คัดเลือกไว้
4ค	0.80	คัดเลือกไว้	14ค	1.00	คัดเลือกไว้
5ก	0.60	คัดเลือกไว้	15ก	0.80	คัดเลือกไว้
5ข	1.00	คัดเลือกไว้	15ข	0.00	ตัดออก
5ค	1.00	คัดเลือกไว้	15ค	0.80	คัดเลือกไว้
6ก	1.00	คัดเลือกไว้	16ก	1.00	คัดเลือกไว้
6ข	1.00	คัดเลือกไว้	16ข	1.00	คัดเลือกไว้
6ค	1.00	คัดเลือกไว้	16ค	1.00	คัดเลือกไว้
7ก	0.60	คัดเลือกไว้	17ก	0.80	คัดเลือกไว้
7ข	1.00	คัดเลือกไว้	17ข	0.80	คัดเลือกไว้
7ค	1.00	คัดเลือกไว้	17ค	0.40	ตัดออก
8ก	0.80	คัดเลือกไว้	18ก	1.00	คัดเลือกไว้
8ข	0.20	ตัดออก	18ข	1.00	คัดเลือกไว้
8ค	1.00	คัดเลือกไว้	18ค	0.60	คัดเลือกไว้
9ก	1.00	คัดเลือกไว้	19ก	0.40	ตัดออก
9ข	0.20	ตัดออก	19ข	1.00	คัดเลือกไว้
9ค	1.00	คัดเลือกไว้	19ค	1.00	คัดเลือกไว้
10ก	0.40	ตัดออก	20ก	1.00	คัดเลือกไว้
10ข	1.00	คัดเลือกไว้	20ข	0.60	คัดเลือกไว้
10ค	1.00	คัดเลือกไว้	20ค	0.60	คัดเลือกไว้

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1	1.00	คัดเลือกไว้	14	0.60	คัดเลือกไว้
1	1.00	คัดเลือกไว้	15	0.60	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	16	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	17	0.60	คัดเลือกไว้
4	0.60	คัดเลือกไว้	18	1.00	คัดเลือกไว้
5	0.60	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	20	0.60	คัดเลือกไว้
7	0.80	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	22	0.60	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	24	0.60	คัดเลือกไว้
11	0.80	คัดเลือกไว้	25	1.00	คัดเลือกไว้
12	0.60	คัดเลือกไว้	26	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1	0.80	คัดเลือกไว้	14	0.80	คัดเลือกไว้
2	0.80	คัดเลือกไว้	15	0.80	คัดเลือกไว้
3	0.60	คัดเลือกไว้	16	0.80	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	17	0.80	คัดเลือกไว้
5	0.60	คัดเลือกไว้	18	0.80	คัดเลือกไว้
6	0.80	คัดเลือกไว้	19	0.80	คัดเลือกไว้
7	0.40	ตัดออก	20	1.00	คัดเลือกไว้
8	0.80	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
9	0.80	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
10	0.80	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
11	0.80	คัดเลือกไว้	24	0.40	ตัดออก
12	0.80	คัดเลือกไว้	25	0.60	คัดเลือกไว้
13	0.6	คัดเลือกไว้			

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรับรู้พฤติกรรมของครู

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1	0.60	คัดเลือกไว้	15	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	16	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	18	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	24	1.00	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	25	1.00	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	26	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	27	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1	1.00	คัดเลือกไว้	14	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	15	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	16	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	18	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	24	1.00	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	25	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 12 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสังคม

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1	0.60	คัดเลือกไว้	15	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	16	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.60	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
7	0.60	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	23	0.60	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	24	0.60	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	25	1.00	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	26	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	27	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

ข้อ	IOC	หมายเหตุ	ข้อ	IOC	หมายเหตุ
1	1.00	คัดเลือกไว้	13	0.60	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	14	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	15	0.60	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	16	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.60	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	21	0.60	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	23	0.60	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้			

ภาคผนวก ข

ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่น
ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการยอมรับเลี้ยงดูจากครอบครัว

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)		
	แบบประชาธิปไตย	แบบเข้มงวดกวดขัน	แบบปล่อยปละละเลย
1	2.445*	3.052**	3.355**
2	4.311**	4.041**	2.111*
3	3.188**	3.062**	2.922**
4	3.881**	2.736**	2.410*
5	4.467**	4.069**	3.572**
6	4.076**	4.792**	3.272**
7	3.727**	4.496**	3.225**
8	3.241**	2.557*	3.011**
9	4.434**	2.990**	3.562**
10	2.953**	4.132**	3.540**

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เท่ากับ 0.780

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน เท่ากับ 0.652

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เท่ากับ 0.799

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.904**	6	4.704**
2	5.823**	7	3.822**
3	6.121**	8	6.513**
4	4.259**	9	4.519**
5	5.880**	10	3.735**

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง เท่ากับ 0.678

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.508**	6	2.241*
2	4.986**	7	2.834**
3	5.604**	8	3.934**
4	6.063***	9	4.494**
5	5.390**	10	2.700**

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน เท่ากับ 0.720

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.098**	6	7.252**
2	4.993**	7	4.421**
3	5.813**	8	4.700**
4	5.663**	9	4.189**
5	4.880**	10	4.154**

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู เท่ากับ 0.852

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.508**	9	6.824**
2	3.283**	10	4.580**
3	4.409**	11	3.634**
4	4.047**	12	6.573**
5	3.288**	13	4.963**
6	4.923**	14	5.359**
7	3.408**	15	4.284**
8	5.181**		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา เท่ากับ 0.845

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสังคม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.162**	8	3.101**
2	4.046**	9	6.378**
3	4.364**	10	2.008*
4	4.698**	11	5.006**
5	3.853**	12	2.864**
6	3.516**	13	4.527**
7	3.554**	14	3.991**
8	3.101**	15	2.848**
9	6.378**		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสังคม เท่ากับ 0.763

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก (t) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.990**	9	2.358*
2	2.565**	10	4.185**
3	2.579*	11	2.302*
4	3.869**	12	4.191**
5	3.130**	13	2.397*
6	3.436**	14	2.693**
7	3.427**	15	2.658**
8	2.581*		

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย เท่ากับ 0.745

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถาม
ที่ใช้ในการทดลองสอบ

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)		
	แบบประชาธิปไตย	แบบเข้มงวดกวดขัน	แบบปล่อยปละละเลย
1	(0.845)	(4.034)**	(4.200**)
2	2.445**	3.052**	3.355**
3	(5.010**)	(1.146)	(3.047**)
4	(3.781**)	(3.018**)	(3.787**)
5	4.311**	4.041**	2.111*
6	3.188**	3.062**	2.922**
7	(1.596)	(5.252**)	(3.145**)
8	(3.291**)	(2.434*)	(3.352**)
9	3.881**	2.736**	2.410*
10	4.467**	4.069**	3.572**
11	(1.564)	(3.403**)	(1.741)
12	4.076**	4.792**	3.272**
13	(3.593**)	(3.848**)	(1.807)
14	3.727**	4.496**	3.225**
15	3.241**	2.557**	3.011**
16	(5.482**)	(3.221**)	(2.039*)
17	(1.930)	(1.698)	(2.156*)
18	4.434**	2.990**	3.562**
19	2.953**	4.132**	3.540**
20	(1.746)	(4.032**)	(4.035**)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

● หมายถึง ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงตัดออก

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	3.904**	11	(2.479*)
2	(5.260**)	12	(0.679)
3	(0.727)	13	(1.445)
4	5.823**	14	(0.118)
5	(1.013)	15	4.704**
6	(1.426)	16	3.822**
7	6.121**	17	6.513**
8	4.259**	18	4.519**
9	5.880**	19	3.735**
10	(3.925**)	20	(2.000*)

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- หมายถึง ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงตัดออก

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดสัมพันธภาพกับเพื่อน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	(2.446*)	11	(1.254)
2	6.508**	12	2.834**
3	(0.395)	13	(1.551)
4	4.986**	14	(1.170)
5	5.604**	15	(2.514*)
6	(0.266)	16	3.934**
7	(1.198)	17	(2.512*)
8	6.063**	18	4.494**
9	5.390**	19	(1.641)
10	2.241*	20	2.700**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- หมายถึง ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงตัดออก

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	(3.062**)	11	(2.802**)
2	6.098**	12	4.421**
3	4.993**	13	(4.021**)
4	5.813**	14	4.700**
5	5.663**	15	(1.394)
6	4.880**	16	4.189**
7	(5.513**)	17	(4.267**)
8	(4.287**)	18	(5.481**)
9	7.252**	19	(2.820**)
10	(3.186**)	20	4.154**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- หมายถึง ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงตัดออก

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสติปัญญา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.508**	11	3.408**
2	(0.625)	12	5.181**
3	3.283**	13	6.824**
4	(1.116)	14	(1.559)
5	4.409**	15	4.580**
6	(0.129)	16	3.634**
7	4.047**	17	6.573**
8	(2.283*)	18	4.963**
9	3.288**	19	5.359**
10	4.923**	20	4.284**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- หมายถึง ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงตัดออก

ตาราง 26 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านสังคม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	6.162**	11	3.101**
2	(0.408)	12	(0.341)
3	4.046**	13	6.378**
4	4.364**	14	2.008*
5	4.698**	15	5.006**
6	3.853**	16	2.864**
7	(0.108)	17	(0.216)
8	(0.399)	18	4.527**
9	3.516**	19	3.991**
10	3.554**	20	2.848**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- หมายถึง ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงตัดออก

ตาราง 27 ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดการรู้จักตนเองทางด้านร่างกาย

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	5.990**	11	3.427**
2	(1.075)	12	(1.269)
3	2.565*	13	2.581*
4	(1.032)	14	2.358*
5	(1.281)	15	4.185**
6	(0.802)	16	2.302*
7	2.579*	17	4.191**
8	3.869**	18	2.397*
9	3.130**	19	2.693**
10	3.436**	20	2.658**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- หมายถึง ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บหมายถึงตัดออก

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ค่านิยมคละระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ●ชาย ●หญิง
2. โรงเรียน.....
3. คะแนนเฉลี่ยของภาคเรียนที่ผ่านมา.....
4. ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับ
 - บิดามารดา ●บิดา ●มารดา
 - บุคคลอื่นโปรดระบุ.....
5. นักเรียนได้รับเงินมาโรงเรียนวันละ
 - 20-30 บาท ● 40-50 บาท ● มากกว่า 50 บาท
6. อาชีพของผู้ปกครอง
 - รับราชการ ● พนักงานรัฐวิสาหกิจ ● ธุรกิจส่วนตัว
 - รับจ้าง ● อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 วัดปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและตอบคำถามทุกตัวเลือกในแต่ละข้อ (ทั้ง ก. , ข. และ ค) ซึ่งแต่ละตัวเลือกจะเป็นตัวแทนของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ โดยทำเครื่องหมาย ● ลงในช่องทางด้านขวามือ ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด ผู้ปกครองในที่นี้อาจเป็นพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ลุงป้า น้าอา หรือบุคคลอื่นก็ได้ที่ให้การดูแลนักเรียนเป็นเวลานาน

ข้อ ที่	ข้อความ	ทำ ทุกครั้ง	ทำ ส่วนใหญ่	ทำ บางครั้ง	ไม่ เคยทำ
(1)	เมื่อนักเรียนกลับจากโรงเรียนมาถึงบ้านแล้วผู้ปกครอง ให้นักเรียนทำอะไร ก.ให้รับประทานอาหารแล้วไปทำการบ้าน ข.บังคับให้ไปอาบน้ำและเปลี่ยนเสื้อผ้าทันที..... ค.ไม่สนใจนักเรียนว่าจะทำอะไร.....				
(2)	หลังจากนักเรียนทำการบ้านเสร็จแล้ว ผู้ปกครองจะปฏิบัติเช่นไร ก.ให้นักเรียนพักผ่อนตามอัธยาศัย..... ข.กวาดขันให้นักเรียนอ่านหนังสือก่อนเข้านอน..... ค.ไม่สนใจว่านักเรียนจะเข้านอนเวลาใด.....				
(3)	ขณะที่นักเรียนช่วยทำงานบ้านบังเอิญนักเรียนได้ทำเครื่องใช้ เสียหาย ผู้ปกครองจะปฏิบัติอย่างไร ก.รับฟังเหตุผลว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น..... ข. ตำหนิหรือลงโทษนักเรียนทันที..... ค.ไม่สนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น.....				
(4)	ในการเดินทางไปโรงเรียน นักเรียนได้รับการปฏิบัติเช่นไร จากผู้ปกครอง ก.ปรึกษากันว่านักเรียนประสงค์จะไปโรงเรียนด้วยวิธีใด..... ข.สั่งให้ไปและกลับด้วยตนเองให้ตรงเวลา..... ค.ไม่สนใจว่านักเรียนจะไปด้วยวิธีใดเพราะว่าต่างคนต่างไป อยู่แล้ว.....				

ข้อ ที่	ข้อความ	ทำ ทุกครั้ง	ทำ ส่วนใหญ่	ทำ บางครั้ง	ไม่ เคยทำ
(5)	นักเรียนคิดว่าผู้ปกครองปฏิบัติอย่างไรต่อนักเรียน ก.ให้โอกาสแก่นักเรียนในการแสดงความคิดเห็น..... ข.ให้อยู่ในระเบียบวินัยและทำตามคำสั่ง..... ค.ไม่สนใจในการกระทำของนักเรียน.....				
(6)	ขณะที่นักเรียนแต่งตัวจะออกไปนอกบ้านผู้ปกครอง จะปฏิบัติอย่างไร ก.แนะนำการแต่งตัวให้เหมาะสมกับสถานที่ที่จะไป..... ข.ไม่สนใจว่านักเรียนจะใส่ชุดอะไร..... ค.บอกให้นักเรียนใส่ชุดที่ผู้ปกครองกำหนดให้.....				
(7)	เวลาที่ฝนตกนักเรียนได้ออกไปเดินตากฝน ทำให้ไม่สบาย เมื่อผู้ปกครองทราบจะปฏิบัติต่อนักเรียนเช่นไร ก.ให้การดูแลและหายามาให้รับประทาน..... ข.ให้หายมารับประทานเอง..... ค.ดุหรือตำหนิตันที.....				
(8)	โรงเรียนจัดทัศนศึกษา นักเรียนต้องไปทุกคน และนักเรียน ได้ขอค่าเดินทางกับผู้ปกครองนักเรียนคิดว่าผู้ปกครองปฏิบัติเช่นไร ก.ถามว่าไปที่ไหนเมื่อไหร่และให้เงินด้วยความเต็มใจ..... ข.บ่นว่าเป็นการสิ้นเปลืองเปล่า ๆ..... ค.ไม่สนใจว่านักเรียนจะไปที่ไหนเมื่อไร.....				
(9)	ถ้านักเรียนได้ขออนุญาตผู้ปกครองไปดูภาพยนตร์ นักเรียนคิดว่า ผู้ปกครองจะปฏิบัติเช่นไร ก.อนุญาตและแนะนำว่าควรดูเรื่องใด..... ข.ไม่อนุญาตให้ไปตามลำพัง..... ค.รับรู้แต่ไม่สนใจว่าจะไปดูเรื่องอะไรกับใคร.....				
(10)	ถ้าผู้ปกครองได้ทราบว่านักเรียนกำลังพูดจาหรือแสดงกิริยา ที่ไม่เรียบร้อยกับพี่ ๆ น้อง ๆ ผู้ปกครองจะทำเช่นไร ก.บอกเหตุผลของความไม่เหมาะสม..... ข.ตำหนิตיעินที่ทำกิริยาเช่นนี้..... ค.ไม่สนใจที่นักเรียนแสดงกิริยาเช่นนี้.....				

ตอนที่ 3 วัดปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน และด้านการรับรู้พฤติกรรม
กรรมการสอนของครู

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย • ลงในช่องทางด้านขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงของ
นักเรียนมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	ทำ ทุกครั้ง	ทำ ส่วนใหญ่	ทำ บางครั้ง	ไม่ เคยทำ
	ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง				
(1)	เมื่อต้องออกไปพูดหน้าชั้น ข้าพเจ้าจะทำได้อย่างมั่นใจ.....				
(2)	ข้าพเจ้ากล้าที่จะตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ถ้าคิดว่าสิ่งนั้นถูกต้อง.....				
(3)	ข้าพเจ้ากล้าที่จะตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....				
(4)	ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ทุกสภาวะ.....				
(5)	ข้าพเจ้ากล้าที่จะคัดค้านเมื่อถึงคราวจำเป็น.....				
(6)	ข้าพเจ้ากล้าที่จะซักถามข้อสงสัยกับครูเมื่อเกิดความไม่เข้าใจ ในบทเรียน.....				
(7)	ข้าพเจ้ามีเหตุผลไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยปราศจากการ ไตร่ตรองง่าย ๆ.....				
(8)	ข้าพเจ้ากล้าที่จะคัดค้านเมื่อพบกับปัญหาต่าง ๆ ที่ไม่เห็นด้วย.....				
(9)	ข้าพเจ้ากล้าที่จะชี้แจงเหตุผล เมื่อพบว่ามีปัญหาขัดแย้งกันในการ ทำงานกลุ่มกับเพื่อน.....				
(10)	ในการตอบคำถามครูในห้องเรียน ข้าพเจ้ากล้าที่จะตอบคำถาม ครูเป็นคนแรก.....				
	ปัจจัยด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน				
(1)	เมื่อเพื่อนทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ข้าพเจ้าจะช่วยแนะนำ และเตือนให้เพื่อนทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้อง				
(2)	ในการทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้าจะรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากเพื่อนในกลุ่ม.....				
(3)	เมื่อเพื่อนมีปัญหาทุกข์ใจ ข้าพเจ้าจะเข้าไปรับฟังปัญหาให้ เพื่อนสบายใจขึ้น.....				
(4)	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อน ๆ ในชั้นได้ทุกคน.....				

ข้อ ที่	ข้อความ	ทำ ทุกครั้ง	ทำ ส่วนใหญ่	ทำ บางครั้ง	ไม่ เคยทำ
(5)	เมื่อเพื่อนเล่าถึงความทุกข์ของเขาข้าพเจ้าให้ความสนใจ รับฟังและช่วยคิดแก้ปัญหาให้เพื่อน.....				
(6)	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานกลุ่ม ข้าพเจ้ามักจะ ขัดแย้งกับเพื่อน.....				
(7)	ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ.....				
(8)	เมื่อเพื่อนกำลังพูดข้าพเจ้าจะให้ความสนใจฟัง.....				
(9)	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของเพื่อน.....				
(10)	ข้าพเจ้าเป็นที่รู้จักชอบพอของเพื่อน ๆ ในห้อง.....				
	ปัจจัยด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู				
(1)	ครูรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน.....				
(2)	ครูกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนตอบคำถาม.....				
(3)	เมื่อนักเรียนทำผิดครูให้โอกาสนักเรียนได้ชี้แจงเหตุผลที่ได้กระทำ.....				
(4)	ครูให้กำลังใจนักเรียนด้วยคำชมเชย.....				
(5)	ครูให้รางวัลเมื่อนักเรียนทำความดี.....				
(6)	ครูพูดคุยและและสนใจซักถามปัญหาของนักเรียน.....				
(7)	ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก.....				
(8)	ครูวัดและประเมินผลตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด.....				
(9)	ครูยิ้มแย้มแจ่มใสและเป็นกันเองกับนักเรียน.....				
(10)	ครูฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง.....				

ตอนที่ 4 วัดการรู้จักตนเอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย • ลงในช่องทางด้านขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	ส่วนใหญ่ จริง	จริง น้อย	ไม่ จริง
	การรู้จักตนเองด้านสติปัญญา				
(1)	ข้าพเจ้าสามารถให้คำแนะนำแก่เพื่อน ๆ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้.....				
(2)	ข้าพเจ้าเป็นคนมีสติปัญญาดี.....				
(3)	ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้				
(4)	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการคิดเลขได้เร็ว.....				
(5)	ข้าพเจ้าแก้ไขโจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ยากได้.....				
(6)	ข้าพเจ้าเป็นคนที่เรียนรู้ได้เร็วในวิชาภาษาอังกฤษ.....				
(7)	ข้าพเจ้าสนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์				
(8)	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการอ่านหนังสือได้เร็ว.....				
(9)	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการเรียนวิทยาศาสตร์ได้ดี.....				
(10)	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการเรียนรู้ได้เร็ว.....				
(11)	ข้าพเจ้าสามารถเรียนได้ดีในสิ่งที่ตนเองสนใจ.....				
(12)	เมื่อเกิดสถานการณ์คับขันข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้.....				
(13)	ข้าพเจ้าสามารถเสนอแนวทางแก้ปัญหาในการทำงานกลุ่มได้.....				
(14)	ข้าพเจ้าสามารถจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ที่ครูสอนได้อย่างแม่นยำ.....				
(15)	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการผลิตสิ่งของจากเศษวัสดุ.....				

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	ส่วนใหญ่ จริง	จริง น้อย	ไม่ จริง
	การรู้จักตนเองด้านสังคม				
(1)	ข้าพเจ้าสามารถทำงานกลุ่มกับเพื่อนได้ทุกคน.....				
(2)	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิททั้งชายและหญิงหลายคน.....				
(3)	ข้าพเจ้าสามารถเข้ากับเพื่อนที่ชอบเก็บตัวได้.....				
(4)	ข้าพเจ้าสามารถคบเพื่อนต่างเพศได้.....				
(5)	ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ทุกคน.....				
(6)	ข้าพเจ้ายอมรับเพื่อนเข้าทำงานกลุ่มได้ทุกคน.....				
(7)	ข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน.....				
(8)	ข้าพเจ้าชอบอยู่คนเดียวตามลำพัง.....				
(9)	ข้าพเจ้าวางตัวได้เหมาะสมในการเข้าสังคมต่าง ๆ				
(10)	ข้าพเจ้าไม่เคยทะเลาะกับเพื่อน.....				
(11)	ข้าพเจ้ารักษาความลับของเพื่อนได้.....				
(12)	ข้าพเจ้ามีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อนต่างเพศ.....				
(13)	ข้าพเจ้ายอมรับเพื่อนที่เรียนอ่อนได้.....				
(14)	ข้าพเจ้าสามารถเข้าไปคุยกับคนที่ไม่เคยรู้จักได้.....				
(15)	ข้าพเจ้าจะหักทลายผู้อื่นก่อนเสมอ.....				
	การรู้จักตนเองด้านร่างกาย				
(1)	ข้าพเจ้ามีร่างกายแข็งแรง.....				
(2)	ข้าพเจ้าเป็นคนเหนียวง่าย.....				
(3)	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความสุข.....				
(4)	ข้าพเจ้าแต่งกายได้เหมาะสมกับรูปร่าง.....				
(5)	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มึนหน้าตาขี้มึนแหม่มแจ่มใส.....				
(6)	ข้าพเจ้ามีน้ำหนักและส่วนสูงที่สมส่วนกัน.....				
(7)	ข้าพเจ้ามีใบหน้าที่ดี.....				
(8)	ข้าพเจ้ามีบุคลิกที่สง่างาม.....				
(9)	ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไวยถ้อยหลังจะค่อย.....				
(10)	ข้าพเจ้ามีรูปร่างสูงโปร่ง.....				
(11)	ข้าพเจ้าเป็นคนคล่องแคล่วว่องไว.....				
(12)	ข้าพเจ้าเป็นคนที่เดินได้เร็ว.....				

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	ส่วนใหญ่ จริง	จริง น้อย	ไม่ จริง
(13)	ข้าพเจ้ามีทำเดินที่สง่างาม.....				
(14)	ข้าพเจ้ามีพลังขาที่แข็งแรงสามารถยืนและเดินได้นาน.....				
15)	ข้าพเจ้าเป็นคนที่มีความใหญ่.....				

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัย	นางอังคณา นุญนาค	คณะกรรมการควบคุม
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ ประธาน
วิชาเอก	การวิจัยและสถิติทางการศึกษา	อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ กรรมการ
รหัสประจำตัว	431998447	

เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์คานอนิคอลระหว่างปัจจัยบางประการกับการรู้จักตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

A STUDY OF CANONICAL CORRELATION BETWEEN SOME FACTORS
AND SELF – CONCEPT OF MATHAYOMSUKSA I STUDENTS

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์สงวน สุทธิเลิศอรุณ ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนวทางการศึกษา
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารี เกิดดำ ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
3. ดร.เอมอร กฤษณะรังสรรค์ ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนวทางการศึกษา
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
4. อาจารย์เพ็ญศรี สว่างเนตร ภาควิชาวัดผลและวิจัยทางการศึกษา
สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
5. อาจารย์สุทธิพงศ์ บุญผดุง โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

ภาคผนวก จ

จดหมายขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
จดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือ
และจดหมายขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางอังคณานุช บุญผดุง
วันเดือนปีเกิด	2 มิถุนายน 2510
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	103/18 หมู่ 6 หมู่บ้านสมชายพัฒนา ถนนบางกรวย-ไทรน้อย ต. บางกรวย อ. บางกรวย จ. นนทบุรี 11130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนประถมสาธิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2522	ประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านสำราญ จ. ขอนแก่น
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอมตวิทยา จ. ขอนแก่น
พ.ศ. 2528	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนปัญญาวรคุณ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2532	ค.บ.(คณิตศาสตร์) จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2546	กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ